

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษา

นางสาวสิรินาฏ ผางสระน้อย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2551

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

FACTORS AFFECTING TEACHING CAREER SELECTION OF GRADUATES IN
EDUCATION PROGRAMS

Miss.Siranat Pangsanoi

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Educational Research

Department of Educational Research and Psychology

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2008

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิต

สาขาการศึกษา

โดย

นางสาวสิรินาฏ ผางสระน้อย

สาขาวิชา

วิจัยการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ

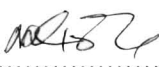
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

..... คณบดีคณะครุศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย กาญจนวาสี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ดร.ศศิธร เขียวกอ)

สิรินาฏ ผางสรระน้อย : ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขา
การศึกษา. (FACTORS AFFECTING TEACHING CAREER SELECTION OF
GRADUATES IN EDUCATION PROGRAMS) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก :
รศ.ดร.ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ, 104 หน้า.

การวิจัยในครั้งนี้มี วัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเลือกประกอบอาชีพครู
ของบัณฑิตสาขาการศึกษา 2) เพื่อศึกษาระดับความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครู
ของบัณฑิตสาขาการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ บัณฑิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
จันทระเกษม ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2548-2549 จำนวนทั้งหมด 312 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ
แบบสอบถามการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษา ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ทำการวิเคราะห์
ค่าสถิติพื้นฐาน ค่าความสัมพันธ์ ด้วยโปรแกรม SPSS for Windows

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการเลือกประกอบอาชีพครู ในส่วนของปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่
ภูมิฐานะ ความคุ้นเคยในอาชีพ ความรู้เกี่ยวกับอาชีพ ความสนใจในอาชีพ ความต้องการในอาชีพ การได้ฝึก
ประสบการณ์ในอาชีพ ปัจจัยความคาดหวังด้านอาชีพ เงินเดือนค่าตอบแทน ความมั่นคงในอาชีพ ลักษณะของ
อาชีพที่เลือก ปัจจัยด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง บิดา-มารดา เพื่อนหรือรุ่นพี่ บุคคลที่เป็นแบบอย่าง และปัจจัยด้าน
รูปแบบการเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี ได้แก่ รูปแบบการเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี

2. การวิเคราะห์ระดับความสัมพันธ์ระหว่างการเลือกประกอบอาชีพครูกับตัวแปร กับตัวแปรปัจจัย
ด้านต่างๆ พบว่า ความรู้เกี่ยวกับอาชีพ ความสนใจในอาชีพ ความต้องการในอาชีพ การได้ฝึกประสบการณ์ใน
อาชีพ ความมั่นคงในอาชีพ ลักษณะของอาชีพที่เลือก เพื่อนหรือรุ่นพี่ มีความสัมพันธ์กับการเลือกประกอบ
อาชีพในระดับมาก ความคุ้นเคยในอาชีพ เงินเดือนค่าตอบแทน บิดา-มารดา บุคคลที่เป็นแบบอย่าง มี
ความสัมพันธ์กับการเลือกประกอบอาชีพในระดับปานกลาง ภูมิฐานะมีความสัมพันธ์กับการเลือกประกอบ
อาชีพครูในระดับต่ำ รูปแบบการเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรีมีความสัมพันธ์กับการเลือกประกอบอาชีพครูใน
ระดับต่ำมาก

ภาควิชา.....วิจัยและจิตวิทยาการศึกษา.....ลายมือชื่อนิสิต.....สิรินาฏ ผางสรระน้อย.....
สาขาวิชา.....วิจัยการศึกษา.....ลายมือชื่ออ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....
ปีการศึกษา.....2551.....

5083455027 : MAJOR EDUCATIONAL RESEARCH

KEYWORDS : TEACHING CAREER SELECTION / EDUCATION GRADUATES

SIRANAT PANGSANOI : FACTORS AFFECTING TEACHING CAREER

SELSECTION OF GRADUATES IN EDUCATION PROGRAMS. ADVISOR :

ASSOC.PROF. DUANGKAMOL TRAIWICHITKHUN, Ph.D., 104 pp.

This research aims 1) to study the factors that bear on the teaching careers selection in education graduates 2) to study levels of relationships among the factors affecting in the selection of rendering their occupations as a teacher in the education graduates. Sample used in this research is graduates in Faculty of Education Chulalongkorn University, Faculty of Education Srinakharinwirot University and Faculty of Education Chandrakasem Rajabhat University who graduated in the school year of 2548-2549 (B.D.) for total 312 people. Tool used in the research is the questionnaire about the selection of rendering occupation as a teacher in the educational branch graduates. The information in this research was analyzed for basic statistical values and relationship values with the SPSS for Windows program.

The research findings were as follows:

1. The variables related with the teaching careers selection, for personal factors which are domicile, familiarity with the profession, knowledge of the profession, interest in the profession, needs in profession and the experience practiced in the profession, for the professional expectations factors which are salary/remuneration, stability of the profession, characteristics of selected careers and finally, factors of the educational entrancing pattern in bachelor's degree which is the educational entrancing pattern in bachelor's degree

2. The analysis of the relationship between the selection of teaching careers and variables, the findings are that knowledge about the profession, interest in the profession, needs of profession and the experience practiced in the profession, stability of the profession, characteristics of the selected occupation, friends/seniors related with the selection of rendering occupation in high level. Familiarity with the profession, salary/remuneration, fathers – mothers and the precedence persons related with the selection of rendering the occupation in medium level and domicile related with the selection of rendering occupation in low level, finally, the bachelor's degree entrancing patterns related with the selection of rendering the occupation as a teacher in very low level.

Department : ...Educational Research and Psychology

Field of Study : ...Educational Research

Academic Year :2008

Student's Signature : *Siranat Pangsanoi*

Advisor's Signature : *Duangkamol T.*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีจากความเมตตา กรุณา ความห่วงใยและ กำลังใจจาก รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ให้ คำแนะนำ และตรวจสอบ ทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้ให้สมบูรณ์ที่สุด

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ ประธาน คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และดร.ศศิธร เขียวกอก กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ให้คำชี้แนะ ตรวจสอบ และแก้ไขวิทยานิพนธ์เล่มนี้ รวมทั้ง ศาสตราจารย์ดร.สุวิมล ว่องวาณิช และคณาจารย์ ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษาทุกท่าน ที่ถ่ายทอดองค์ความรู้ในการทำวิทยานิพนธ์

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ได้แก่ ผศ.สนั่น มีขันหมาก ผศ.ดร.สมบุญ ตันยะ ผศ.ดร.กมลวรรณ ตังธนากานนท์ อาจารย์ ดร.ผลาดร สุวรรณโพธิ์ อาจารย์ ดร.วรรณิ์ เจตจำนงนุช อาจารย์ ดร.สร้อยสน สกลรักษ์ และอาจารย์ไปรยา เอราวรณ ที่ ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงให้เครื่องมือในการวิจัยมีความสมบูรณ์ที่สุด

ผู้วิจัยขอขอบคุณ เพื่อนๆ พี่ๆ น้องๆ ปริญญาโทและปริญญาเอก ภาควิชาวิจัย และจิตวิทยาการศึกษาทุกคน ที่ช่วยเหลือในการทำวิทยานิพนธ์และให้คำปรึกษาตลอดมา

ขอกราบขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้ความ อนุเคราะห์ในการมอบทุนอุดหนุนในการทำวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

และสุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้มีพระคุณสูงสุด คือ คุณพ่อ คุณแม่ ผู้ให้ชีวิต ให้ความรู้และวางรากฐานการศึกษา รวมทั้งสมาชิกทุกคนในครอบครัว ที่ให้การสนับสนุน และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญแผนภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามวิจัย.....	3
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
สมมติฐานการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
แนวความคิดเกี่ยวกับอาชีพและการเลือกอาชีพ.....	8
ทฤษฎีการเลือกอาชีพ.....	14
แนวคิดและทฤษฎีการตัดสินใจ.....	20
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	26
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	43
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	45
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย.....	45
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	47
ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ.....	47

	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	56
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของบัณฑิตสาขาการศึกษา.....	59
	การหาความสัมพันธ์ของตัวแปรกับการเลือกประกอบอาชีพครู ของบัณฑิตสาขาการศึกษา.....	63
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	70
	สรุปผลการวิจัย.....	70
	อภิปรายผล.....	71
	ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้.....	75
	ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	76
	รายการอ้างอิง.....	77
	ภาคผนวก.....	82
	ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ.....	83
	ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	85
	ภาคผนวก ค หนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัย.....	92
	ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	102

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2.1	การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครูของ บัณฑิตสาขาการศึกษา.....	39
3.1	จำนวนบัณฑิตทั้งหมดจาก 3 มหาวิทยาลัยและจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการ วิจัยแยกตามสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา.....	46
3.2	ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือ ด้วยค่าดัชนี IOC.....	48
3.3	ข้อคำถามที่ได้ปรับปรุงจากการตรวจสอบความตรงจากผู้เชี่ยวชาญ.....	52
3.4	จำนวนข้อคำถามของปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครู ในแต่ละด้าน.....	55
3.5	ค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม.....	56
4.1	จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างและอัตราการตอบกลับของแบบสอบถาม แยกตามสาขาวิชา.....	59
4.2	จำนวนร้อยละของข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของบัณฑิตสาขาการศึกษา.....	60
4.3	จำนวนและร้อยละของข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษาของบัณฑิต สาขาการศึกษา.....	62
4.4	ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรในระดับมาตรฐานบัญญัติ.....	65
4.5	ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรในระดับมาตรฐานภาค.....	66
4.6	ผลการวิเคราะห์ระดับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระในระดับมาตรฐาน บัญญัติกับการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษา.....	68
4.7	ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระในระดับมาตรฐานภาคกับการเลือก ประกอบ อาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษา.....	69

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	แบบจำลองแนวทางในการตัดสินใจด้านอาชีพ.....	13
2	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	44

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ครูเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษา คุณภาพของครูเป็นตัวกำหนดคุณภาพของการศึกษา ครูคุณภาพดีต้องมีความรู้ในหลักสูตรและเนื้อหาวิชาอย่างเพียงพอ มีทักษะความสามารถในการสอนและการประเมินผล สามารถในการคิดไตร่ตรองและวิเคราะห์ความสามารถของตนเอง มีความจริงใจให้แก่นักเรียน ผู้ปกครอง เพื่อร่วมทำงานในการที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และครูต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถในการจัดการหลายๆด้าน ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน (สุรศักดิ์ หลาบมาลา, 2547) เมื่อครูมีคุณภาพแล้วควรมีในปริมาณที่เพียงพอ ให้สัดส่วนครูต่อนักเรียนมีความเหมาะสมเพื่อการศึกษาจะได้เกิดการพัฒนาต่อไป (ศิริรัตน์ ทิวะศิริ, 2551)

จากปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการผลิตซึ่งสถาบันผลิตครูไม่สามารถผลิตครูให้มีคุณลักษณะตามที่สังคมต้องการ ซึ่งได้สะท้อนให้เห็นว่า ครูที่ดีจะต้องมาจากกระบวนการผลิตครูที่ดี สาเหตุสำคัญที่ทำให้การผลิตครูมีประสิทธิผลต่ำอาจมาจากคนเก่งไม่เรียนครู เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า คนเก่งส่วนใหญ่ไม่สนใจเป็นครูและนักศึกษาครูมักไม่เลือกเรียนวิชาเอกที่เป็นสาขาขาดแคลน รัฐลงทุนเพื่อการผลิตครูต่ำ สถาบันผลิตครูส่วนใหญ่ ขาดงบประมาณเพื่อพัฒนาคณาจารย์ และพัฒนาการเรียนการสอน กระบวนการเรียนการสอนเน้นทฤษฎีมากกว่าเน้นการปฏิบัติจริง มีผลให้ผู้เรียนไม่ได้พัฒนาทักษะและวิธีการมองปัญหาในเชิงองค์รวม การผลิตครูรุ่นใหม่ซึ่งต้องมีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีความพร้อมทั้งความรู้ในเนื้อหาวิชาการ ความสามารถในการขึ้นนำความรู้ มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ และมีคุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งสามารถปรับใช้เทคโนโลยีในวิชาชีพได้ ขาดระบบการประกันคุณภาพบัณฑิตครูซึ่งคุณภาพของบัณฑิตครูเป็นไปตามเกณฑ์การวัดและประเมินผลของสภาประจำแต่ละสถาบันและไม่มีองค์กรอิสระที่ทำหน้าที่ตรวจสอบ ติดตาม และประเมินคุณภาพบัณฑิตของสถาบันต่าง ๆ ฝ่ายผลิตครูเป็นผู้ตรวจสอบคุณภาพการผลิตครูแต่เพียงผู้เดียว การประเมินคุณภาพบัณฑิตเน้นการท่องจำเนื้อหาสาระควบคู่กับระเบียบราชการมากกว่าการวัดคุณสมบัติที่เหมาะสมกับการเป็นครู ขาดการตรวจสอบคุณภาพการผลิตครูและสถาบันผลิตครู ที่ผ่านมาจึงไม่มีการดำเนินการประกันคุณภาพการผลิตครูและสถาบันผลิตครูอย่างชัดเจนของมาตรฐานการผลิตครู ประกอบกับการไม่มีหน่วยงานกลางในการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานและติดตามประเมินผลเพื่อตรวจสอบคุณภาพการดำเนินงานของสถาบันผลิตครู

คุณภาพการผลิตครูจึงมีความแตกต่างกันไปตามเกณฑ์การวัดและประเมินผลของแต่ละสถาบัน (ดิเรก พรสีมา และคณะ, 2546)

ในปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการได้จัดแผนพัฒนาครู เพื่อที่จะพัฒนากระบวนการผลิตบัณฑิตให้เข้าสู่วิชาชีพครูมากขึ้น โดยทางสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้จัดทำโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี หลักสูตร 5 ปี โดยจะนำร่องผลิตครูใหม่ที่มุ่งเน้นมีคุณธรรม จริยธรรม ที่มีความรู้ทางวิชาการที่ลึก ซึ่งมีลักษณะทางวิชาชีพครู และมีเจตคติที่ดีต่อความเป็นครู มีคุณธรรม จริยธรรมแห่งวิชาชีพสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ใช้เวลาในการเรียน 5 ปี นำร่องผลิต 7,500 คน ภายในระยะเวลา 3 ปี ตั้งแต่ปีการศึกษา 2547-2549 ปีละ 2,500คน ให้ทุนการศึกษาแก่ผู้ที่เข้าเรียนปีละ 69,000 บาทต่อคน ตลอดระยะเวลา 5 ปี เมื่อจบการศึกษาจะได้รับบรรจุเข้ารับราชการเป็นครู ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานทันที ด้วยอัตราเงินเดือนที่สูง เพื่อเป็นการจูงใจให้คนดีก้าวเข้ามาเรียนในหลักสูตรครู (สยามรัฐ, 2547) ในหลายสถาบันการผลิตครูในประเทศไทย

สถาบันที่ผลิตครูในประเทศไทยมีอยู่หลายแห่ง กระจายไปตามทุกภูมิภาค จากการสำรวจสถาบันที่มีการผลิตครูนั้นมีทั้งหมด 114 แห่ง ในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยจำนวน 17 แห่ง อยู่ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลจำนวน 10 แห่ง และกระจายไปแต่ละภาคของประเทศ คือภาคกลาง 1 แห่ง ภาคเหนือ 2 แห่ง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 แห่ง และภาคใต้ 2 แห่ง (สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี, 2550) ซึ่งเปิดรับบุคคลเข้าศึกษาจำนวนมากทั้งจากระบบเอนทรานซ์และระบบการสอบคัดเลือกเข้าโดยตรง

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูได้รายงานไว้ในปี พ.ศ. 2545 กระทรวงศึกษาธิการมีจำนวนครูที่ต้องการทั้งหมด 478,186 อัตรา แต่มีครูในสายการสอนทั้งสิ้น 396,507 อัตรา จึงทำให้ขาดคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานอัตรากำลังข้าราชการครูที่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูได้กำหนดไว้ โดยทางสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้สำรวจภาวะการขาดแคลนครูในสังกัดตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในปี 2550 พบว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วประเทศยังขาดแคลนครูประมาณ 70,000 คน (สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี, 2550) ซึ่งมีสาเหตุจาก การผลิตและบรรจุครูไม่สัมพันธ์กัน การเกษียณอายุก่อนกำหนด การทดแทนอัตรากำลังของสำนักงานข้าราชการครูกับคณะกรรมการกำหนดเป้าหมายและอัตรากำลังคนของภาครัฐจึงไม่ตรงกัน การกระจายอัตรากำลังครูไม่ได้ผล ทำให้ครูแต่ละคนต้องทำงานหนัก เตรียมการสอนและถ่ายทอดความรู้ได้ไม่เต็มที่ ครูไม่มีโอกาสเข้ารับการพัฒนาได้ทั้งหมดส่งผลให้ผลการเรียนของนักเรียนตกต่ำ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2548)

ขณะที่สถาบันการผลิตครูสามารถผลิตบัณฑิตในแต่ละปีออกมาเป็นจำนวนมากแต่ยังพบ การขาดแคลนครูในบางพื้นที่ และขาดแคลนในบางกลุ่มสาระ (วิจิตร ศรีสอ้าน, 2550) จึงเป็น ข้อสังเกตว่าบัณฑิตครูที่จบการศึกษาไปแล้ว เลือกที่จะประกอบอาชีพอะไร เลือกที่จะประกอบ อาชีพครูหรือไม่ หรือเลือกที่จะประกอบอาชีพในสายอาชีพอื่นที่ไม่ใช่อาชีพครู หรือบัณฑิตเลือกที่ จะศึกษาต่อในระดับการศึกษาที่สูงขึ้น หรืออาจเพราะบัณฑิตไม่ได้มีความตั้งใจที่จะเรียนครูเป็น ทุนเดิมอยู่แล้ว เมื่อสำเร็จการศึกษาจึงไม่เลือกที่จะประกอบอาชีพครู และจากข้อสังเกตของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร อดีตนายกรัฐมนตรี กล่าวว่า การรับนักศึกษาด้วยการสอบเอนทรานซ์นั้น เด็กบาง คนมีความถนัดทางสถาปัตยกรรม แต่ต้องเลือกคณะอื่นเพราะว่าคะแนนของตนต่ำกว่าขอเพียงแค่ให้ สอบติดได้เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยเท่านั้น แต่เมื่อสำเร็จการศึกษาอาจเลือกอาชีพอื่นที่ไม่ใช่ใน สาขาที่สำเร็จมา (ผู้จัดการรายวัน, 2545)

จากการศึกษาพบว่า ในการเลือกประกอบอาชีพของบุคคลใดบุคคลหนึ่งนั้น ขึ้นอยู่กับ ปัจจัยหลายๆ อย่างต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพ อาทิ เงินเดือน สวัสดิการ ความต้องการ ความ ถนัด ความสนใจ ลักษณะของงาน หรือแม้กระทั่ง บุคคลที่เกี่ยวข้องกับบุคคลนั้น เป็นต้น (พุตตาล ศรีเมฆ, 2541) เช่นเดียวกับการเลือกประกอบอาชีพของบัณฑิตสาขาการศึกษา ซึ่งจะต้องมีปัจจัย หลายๆ อย่างที่นำมาใช้ประกอบการเลือกอาชีพครู

จากปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงต้องการที่จะศึกษาถึงปัจจัยที่บัณฑิตสาขาการศึกษาใช้ในการ เลือกประกอบอาชีพครู ว่ามีปัจจัยใดบ้าง โดยผลที่ได้จากงานวิจัยในครั้งนี้จะเป็นข้อมูลสารสนเทศ ให้กับมหาวิทยาลัยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ทราบสาเหตุของการเลือกประกอบอาชีพครู เพื่อที่จะได้หาแนวทางการแก้ไขการไม่ประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษา และเพื่อ ประโยชน์สูงสุดในการวางแผนนโยบายในการผลิตบัณฑิตสาขาการศึกษาที่มีประสิทธิภาพให้ คู่มีค่ากับการลงทุนทางการศึกษาของรัฐบาล

คำถามวิจัย

1. ปัจจัยใดที่มีความสัมพันธ์ต่อการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษา
2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์แต่ละตัวมีความสัมพันธ์ต่อการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิต สาขาการศึกษาในระดับใด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษา
2. เพื่อศึกษาระดับความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

การเลือกประกอบอาชีพนั้นเกิดจากหลายปัจจัย ซึ่งในการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษาก็เช่นกันจะต้องเกิดจากปัจจัยต่างๆ ทั้งที่เกิดจากตนเอง จากบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือจากสิ่งแวดล้อมต่างๆ ที่ส่งผลในการเลือกประกอบอาชีพครู ในการวิจัยครั้งนี้ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษาคือ

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อาชีพของบิดา อาชีพของมารดา รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว ภูมิลำเนา สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกลักษณะของตน ความคุ้นเคยในอาชีพ ความรู้เกี่ยวกับอาชีพ ความถนัดในอาชีพ ความสนใจในอาชีพ ความต้องการในอาชีพ การได้ฝึกประสบการณ์ในอาชีพ
2. ปัจจัยความคาดหวังด้านอาชีพ ได้แก่ เงินเดือนค่าตอบแทนและสวัสดิการ ค่านิยมของอาชีพในสังคม ความมั่นคงในอาชีพ ความก้าวหน้าในอาชีพ ลักษณะของอาชีพที่เลือก
3. ปัจจัยด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ บิดา-มารดา ครูอาจารย์ เพื่อนหรือรุ่นพี่ ญาติพี่น้อง บุคคลที่เป็นแบบอย่าง
4. ปัจจัยรูปแบบการเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี คือ รูปแบบการเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี ได้แก่ ระบบเอนทรานซ์ ระบบการสอบคัดเลือกเข้าโดยตรง

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ศึกษาบัณฑิตสาขาการศึกษาที่สำเร็จการศึกษาในปี 2548-2549 ที่สำเร็จการศึกษาจากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม เนื่องจากต้องการศึกษากับบัณฑิตที่เพิ่งสำเร็จการศึกษาได้ไม่นาน ยังอยู่ในระยะที่ตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพครู และยังไม่มีการประกอบอาชีพในการทำงานมากนัก อาจยังไม่เกิดการเปลี่ยนอาชีพ

2. ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย

ตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการเลือกประกอบอาชีพครูด้านต่างๆ ซึ่งเป็นไปตามการรับรู้ของบัณฑิตสาขาการศึกษา ในการวิจัยนี้มีทั้งหมด 4 ด้าน ดังนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อาชีพของบิดา อาชีพของมารดา รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว ภูมิลำเนา สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกลักษณะของตน ความคุ้นเคยในอาชีพ ความรู้เกี่ยวกับอาชีพ ความถนัดในอาชีพ ความสนใจในอาชีพ ความต้องการในอาชีพ การได้ฝึกประสบการณ์ในอาชีพ

2. ปัจจัยความคาดหวังด้านอาชีพ ได้แก่ เงินเดือนค่าตอบแทนและสวัสดิการ ค่านิยมของอาชีพในสังคม ความมั่นคงในอาชีพ ความก้าวหน้าในอาชีพ ลักษณะของอาชีพที่เลือก

3. ปัจจัยด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ บิดา-มารดา ครูอาจารย์ เพื่อนหรือรุ่นพี่ ญาติพี่น้อง บุคคลที่เป็นแบบอย่าง

4. ปัจจัยด้านรูปแบบการเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี ได้แก่ คือ รูปแบบการเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี ได้แก่ ระบบเอนทรานซ์ ระบบการสอบคัดเลือกเข้าโดยตรง

ตัวแปรตาม ได้แก่ การเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษา

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. การเลือกประกอบอาชีพครู หมายถึง ความตั้งใจที่จะเลือกประกอบอาชีพครูในสายการสอน ในสถาบันการศึกษาของบัณฑิตสาขาการศึกษาภายหลังที่สำเร็จการศึกษา

2. บัณฑิตสาขาการศึกษา หมายถึง นิสิตหรือนักศึกษาที่จบหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตและการศึกษาบัณฑิต

3. ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง ปัจจัยที่เกี่ยวกับส่วนประกอบคุณสมบัติเฉพาะบุคคล ของบัณฑิตสาขาการศึกษา ประกอบด้วย เพศ อาชีพของบิดา อาชีพของมารดา รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว ภูมิลำเนา สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกลักษณะของตน ความคุ้นเคยในอาชีพ ความรู้เกี่ยวกับอาชีพ ความถนัดในอาชีพ ความสนใจในอาชีพ ความต้องการในอาชีพ และการได้ฝึกประสบการณ์ในอาชีพ

3.1 อาชีพของบิดา อาชีพของมารดา หมายถึง อาชีพหลักของบิดาและมารดา

3.2 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว หมายถึง รายได้เฉลี่ยของต่อเดือนของสมาชิกทุกคนภายในครอบครัว

3.3 ภูมิลำเนา หมายถึง พื้นที่ซึ่งเป็นที่พักอาศัยของบัณฑิตสาขาการศึกษา

3.4 บุคลิกลักษณะของตน หมายถึง รูปแบบของความคิด ความรู้สึกและพฤติกรรมของบัณฑิตสาขาการศึกษาที่แสดงออกอย่างชัดเจน

3.5 สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา หมายถึง สาขาวิชาเอกที่สำเร็จการศึกษาในคณะครุศาสตร์หรือคณะศึกษาศาสตร์

3.6 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลการศึกษาโดยเฉลี่ยตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 จนถึงชั้นปีที่ 4

3.7 ความคุ้นเคยในอาชีพ หมายถึง การเข้าใจในเรื่องการทำงานด้านต่างๆของอาชีพครู

3.8 ความรู้เกี่ยวกับอาชีพ หมายถึง มีความรู้ในด้านหลักสูตรวิชาชีพครูและความรู้ในสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา

3.9 ความถนัดในอาชีพ หมายถึง ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ การสอน และการปฏิบัติภาระงานในอาชีพครูได้

3.10 ความสนใจในอาชีพ หมายถึง ความรู้สึกโน้มเอียงที่จะประกอบอาชีพครูมากกว่าอาชีพอื่น

3.11 ความต้องการในอาชีพ หมายถึง ความต้องการที่จะประกอบอาชีพครูให้ได้

3.12 การได้ฝึกประสบการณ์ในอาชีพ หมายถึง การได้ฝึกประสบการณ์ครู หรือเคยประกอบอาชีพครู

4. ปัจจัยความคาดหวังด้านอาชีพ ประกอบด้วย เงินเดือน ค่านิยมของอาชีพในสังคม ความมั่นคงในอาชีพ ความก้าวหน้าในอาชีพ ลักษณะของอาชีพที่เลือก

เงินเดือน ค่าตอบแทนและสวัสดิการ หมายถึง ความเหมาะสมของเงินเดือน ค่าตอบแทนและสวัสดิการที่ได้จากการประกอบอาชีพครูเทียบกับปริมาณงาน

ค่านิยมของอาชีพในสังคม หมายถึง ภาพพจน์ของอาชีพครูเป็นที่เชื่อถือของบุคคลทั่วไปและมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักกันดีในสังคม

ความมั่นคงในอาชีพ หมายถึง ความเชื่อมั่นของบุคคลว่าจะปฏิบัติงานในอาชีพนั้นได้นานเท่าที่ผู้ปฏิบัติงานต้องการและมีหลักประกันที่มั่นคง

ความก้าวหน้าในอาชีพ หมายถึง การได้รับเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้นของบัณฑิตสาขาการศึกษา การมีโอกาสได้ศึกษาเพื่อหาความรู้เพิ่มเติมหรือได้รับการฝึกอบรมการศึกษาต่อ

ลักษณะของอาชีพที่เลือก หมายถึง ลักษณะการทำงาน การปฏิบัติ การบริหารงานของอาชีพครู

5. ปัจจัยด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง หมายถึง บุคคลที่มีอิทธิพลต่อการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษา ประกอบด้วย บิดา-มารดา ครูอาจารย์ เพื่อนหรือรุ่นพี่ ญาติพี่น้อง บุคคลที่เป็นแบบอย่าง

6. ปัจจัยรูปแบบวิธีการเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี หมายถึง วิธีการที่มหาวิทยาลัยคัดเลือกบัณฑิตสาขาการศึกษาเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี คือระบบเอนทรานซ์และระบบการสอบคัดเลือกเข้าโดยตรง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการผลิตครูสามารถนำข้อมูลไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในด้านการวางแผนการผลิตครูและการดิ่งบุคลากรครูได้

2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการผลิตครูสามารถนำข้อมูลไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในด้านการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้บัณฑิตมีความต้องการที่จะประกอบอาชีพครู

3. ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยสามารถเป็นแนวทางให้แก่สถาบันที่มีการผลิตครูของบัณฑิตสาขาการศึกษาและเป็นแนวทางให้มีการดำเนินการแก้ไขปรับปรุงกระบวนการในการผลิตครู

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษา โดยแบ่งการนำเสนอออกเป็น 6 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 แนวความคิดเกี่ยวกับอาชีพและการเลือกอาชีพ ตอนที่ 2 ทฤษฎีการเลือกอาชีพ ตอนที่ 3 แนวคิดและทฤษฎีการตัดสินใจ ตอนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และตอนที่ 5 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตอนที่ 1 แนวความคิดเกี่ยวกับอาชีพและการเลือกอาชีพ

ความหมายของอาชีพ

อาชีพ ตามความหมายของพจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน (2542) ได้ให้กล่าวไว้ว่า อาชีพ เป็น การเลี้ยงชีวิต การทำมาหากินและงานที่ทำเป็นประจำเพื่อเลี้ยงชีพ

Noris (1976 อ้างถึงใน นวลศิริ เปาโรหิตย์, 2537) ได้ให้ความเห็นว่า อาชีพ คือผลรวมของประสบการณ์ที่มีความหมายทุกอย่างของมนุษย์ โดยจะเกี่ยวข้องกับอาชีพหรือไม่ก็ตาม

ณัฐพันธุ์ เขจรันท์ (2542) กล่าวว่า อาชีพเป็นงานที่บุคคลกระทำจากความรู้ทักษะและความสามารถที่มีในบุคคล เพื่อที่จะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข หรือ อาชีพ คือ ลำดับขั้นตอนของตำแหน่งการทำงานของบุคคลในแต่ละช่วงชีวิต โดยผ่านการพัฒนาจากกระบวนการทางสังคม

รักษรว ใจสะอาด (2549) กล่าวว่า อาชีพ หมายถึง การทำมาหากิน ทำธุรกิจ ตามความชอบหรือความถนัด ได้ค่าตอบแทนเป็นค่าจ้าง หรือเงินเดือน สามารถสรุปได้ว่า อาชีพ หมายถึง การทำมาหากินและงานที่ทำเพื่อเลี้ยงชีพจากการความรู้ ทักษะ ความสามารถที่มีในบุคคล โดยได้ค่าตอบแทน

ความสำคัญของอาชีพ

เสมอแห อภิรมยานนท์ (2549) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของอาชีพว่า ในสังคมปัจจุบันที่มีการพัฒนาอย่างไม่หยุดนิ่ง ก่อให้เกิดอาชีพมากมาย หลากหลายอาชีพ เช่น ครูพยาบาล ค้าขายหรือนักธุรกิจ เป็นต้น ซึ่งทุกอาชีพล้วนมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์ เพราะเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตและการดำรงชีพ เพราะอาชีพช่วยให้บุคคลมีรายได้เพื่อเลี้ยงตนเอง

และครอบครัว กำหนดสถานภาพของตนเองในสังคม และอาชีพมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศโดยอาชีพเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของชีวิตเศรษฐกิจชุมชน ซึ่งส่งผลถึงความก้าวหน้าในการพัฒนาประเทศ เมื่อบุคคลได้ทำงานตามที่เหมาะสมกับความสามารถ ความถนัด ความสนใจของตนเอง ย่อมก่อให้เกิดความสุข ความพึงพอใจในการทำงาน เกิดการพัฒนาทางด้านความรู้ความสามารถของตนเอง และส่งผลให้เกิดความสำเร็จในอาชีพ ทำให้บุคคลเกิดความภาคภูมิใจ เห็นคุณค่าในตนเอง

งานบริการให้คำปรึกษาและแนะแนว มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ (2549) ได้กล่าวถึง การเลือกอาชีพ คือ การวางแผนเพื่อการประกอบอาชีพอย่างรอบคอบ โดยเริ่มตั้งแต่การเลือกศึกษาเล่าเรียนในสาขาวิชาที่เหมาะสมกับตนเอง ซึ่งการที่จะตัดสินใจเลือกศึกษาต่อไปแต่ละระดับอย่างเหมาะสมนั้น ผู้ที่จะศึกษาควรจะต้องตระหนักและยอมรับถึงความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวเองให้มากที่สุด ในประเด็นสำคัญดังต่อไปนี้ 1 มองตนเองอย่างรู้จักและเข้าใจโลกเกี่ยวกับตน ในขั้นนี้บุคคลจะต้องรู้จักวิเคราะห์และสำรวจตนเองและพิจารณาลักษณะรวม ๆ ของตนเองทุกแง่มุม จนเกิดความเข้าใจ และรู้ข้อดีหรือข้อบกพร่องอย่างแท้จริงเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ดังนี้ 1) อุปนิสัยและบุคลิกภาพ คือ ลักษณะและคุณสมบัติทั้งทางร่างกายและจิตใจ ได้แก่รูปร่าง หน้าตา กิริยา ท่าทาง การแสดงออก อารมณ์ น้ำเสียง การพูดจา ไหวพริบ ความเชื่อมั่น รวมทั้งจะต้องรู้จัก ทักษะ ความสามารถพิเศษ ความถนัดที่แท้จริง ทศนคติ ความสนใจ และค่านิยมของตัวเองด้วย การค้นพบตัวเองในมิติด้านนี้มีวิธีการมากมาย วิธีที่ง่ายและไม่เสียเวลามากได้แก่การทำแบบทดสอบต่างๆ ซึ่งจะมีทั้งแบบทดสอบความสนใจ ความถนัด ค่านิยม บุคลิกภาพ นอกจากนี้อาจใช้กิจกรรมแนะแนวที่มีจุดมุ่งหมายในการรู้จักตนเองและการใช้บริการแนะแนวปรึกษาของสถานศึกษาต่างๆ ช่วยก็จะทำให้รู้จักตนเองมากยิ่งขึ้น 2) สถิติปัญญา หมายถึงความสามารถในการคิดค้นหาเหตุผลวิเคราะห์สังเคราะห์ สื่อความหมาย หรือแสดงออกให้ผู้อื่นเข้าใจได้อย่างทะลุปรุโปร่ง ซึ่งอาจจะดูได้จากผลการเรียนที่ผ่านมาโดยไม่เข้าข้างตนเองมากเกินไป 3) สุขภาพอนามัยและลักษณะทางร่างกาย ได้แก่ความแข็งแรง อ่อนแอ โรคประจำตัว ความสูง น้ำหนัก ความผิดปกติของสายตาหรือความพิการในอวัยวะบางส่วนของร่างกาย ฯลฯ จะเห็นได้ว่าในบางสาขาวิชาได้มีการกำหนดเกี่ยวกับคุณสมบัติเฉพาะของผู้ที่จะเข้าศึกษาไว้เพื่อป้องกันมิให้เกิดปัญหาอุปสรรคในการศึกษาและในการประกอบอาชีพต่อไปในอนาคต ซึ่งแม้ว่าจะมีความพร้อมในด้านอื่น ๆ แต่ถ้าขาดคุณสมบัติเฉพาะในด้านนี้ สถาบันอุดมศึกษาก็ไม่อาจจะรับเข้าศึกษาต่อได้ 4) เป้าหมายในชีวิต โดยทั่วไปแล้วนักเรียนนักศึกษา มักจะไม่ใคร่ใส่ใจที่จะวางแผนให้กับชีวิตตนเอง ไม่ว่าจะเป็นการเลือกสาขาวิชาเรียน การเลือกอาชีพจะไม่มีกรวางแผน ส่วนใหญ่จะเรียนตามที่โรงเรียนกำหนดให้เรียน

เรียนตามเพื่อน ตามความนิยมของสังคม ฯลฯ ซึ่งเมื่อไม่มีเป้าหมายในชีวิต ก็ไม่รู้ว่าจะทำอย่างไร กับอนาคตของตนเอง การวางแผนชีวิตเพื่อไปสู่เป้าหมายที่ได้วางไว้จึงเป็นสิ่งที่สำคัญ บุคคลควร จะรู้ว่าเขาต้องการทำอะไรกับชีวิตของเขา เขาจะไปไหนและจะไปได้อย่างไร อย่างไรก็ตามการ วางแผนชีวิตดังกล่าวจะต้องอยู่บนรากฐานของความเป็นจริงของแต่ละบุคคล 5) สภาพทาง เศรษฐกิจของตนเองและครอบครัวการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นทางด้าน วิชาชีพชั้นสูงเฉพาะด้าน เพื่อตอบสนองการพัฒนาประเทศดังนั้นการศึกษาเป็นจำนวนมาก มากกว่าการศึกษาในระดับอื่นๆ โดยเฉพาะในบางสาขาวิชา ผู้ที่จะเข้าศึกษา

ความหมายของการเลือกอาชีพ

Ginzberg (1951 อ้างถึงใน นวลศิริ เปาโรหิตย์, 2537) กล่าวว่า การเลือกอาชีพของบุคคล ขึ้นกับตัวแปร ได้แก่ องค์ประกอบด้านความเป็นจริง คือ การตอบสนองของบุคคลที่มีต่อสภาพ ความเป็นจริงของสิ่งแวดล้อมในการพิจารณาเพื่อเลือกอาชีพ กระบวนการทางศึกษา คือ ระดับ การศึกษาของบุคคลจะเป็นตัวกำหนดหรือข้อจำกัดในการเลือกอาชีพ องค์ประกอบทางด้าน อารมณ์ คือ ลักษณะทางสัญชาตญาณที่บุคคลจะมีต่อสิ่งแวดล้อม และค่านิยม คือ ค่านิยมส่วน บุคคลที่ส่งผลให้บุคคลมีความชอบในอาชีพที่แตกต่างกัน

Super (1965 อ้างถึงใน ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์, 2529) กล่าวว่า การเลือกอาชีพนั้น เป็น กระบวนการที่มีความต่อเนื่อง และเมื่อบุคคลมีอายุเพิ่มขึ้นการเลือกอาชีพก็จะเลือกตามความเป็น จริงเพิ่มมากขึ้นด้วย

วัชรีย์ ทรัพย์มี (2523 อ้างถึงใน อัจฉรา สุขารมณ และคณะ, 2540) ได้กล่าวว่า การเลือก อาชีพไม่สามารถที่จะทำได้ในระยะสั้นๆ การเลือกอาชีพนั้น บุคคลจะต้องใช้การพิจารณาตนเอง เป็นอย่างดีโดยอาศัยหลักการวิเคราะห์ตนเองและการวิเคราะห์อาชีพประกอบกัน เมื่อบุคคล สามารถเลือกทางชีวิตและเลือกอาชีพได้อย่างเหมาะสมแล้วนั้นย่อมจะส่งผลให้บุคคลนั้นเกิด ความพึงพอใจและมีความสุขกับการทำงานในอนาคต องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จและ ความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพของบุคคลนั้น เกิดมาจากหลายองค์ประกอบ อันได้แก่ ความ สนใจในอาชีพ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ครอบครัว สถานะทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว

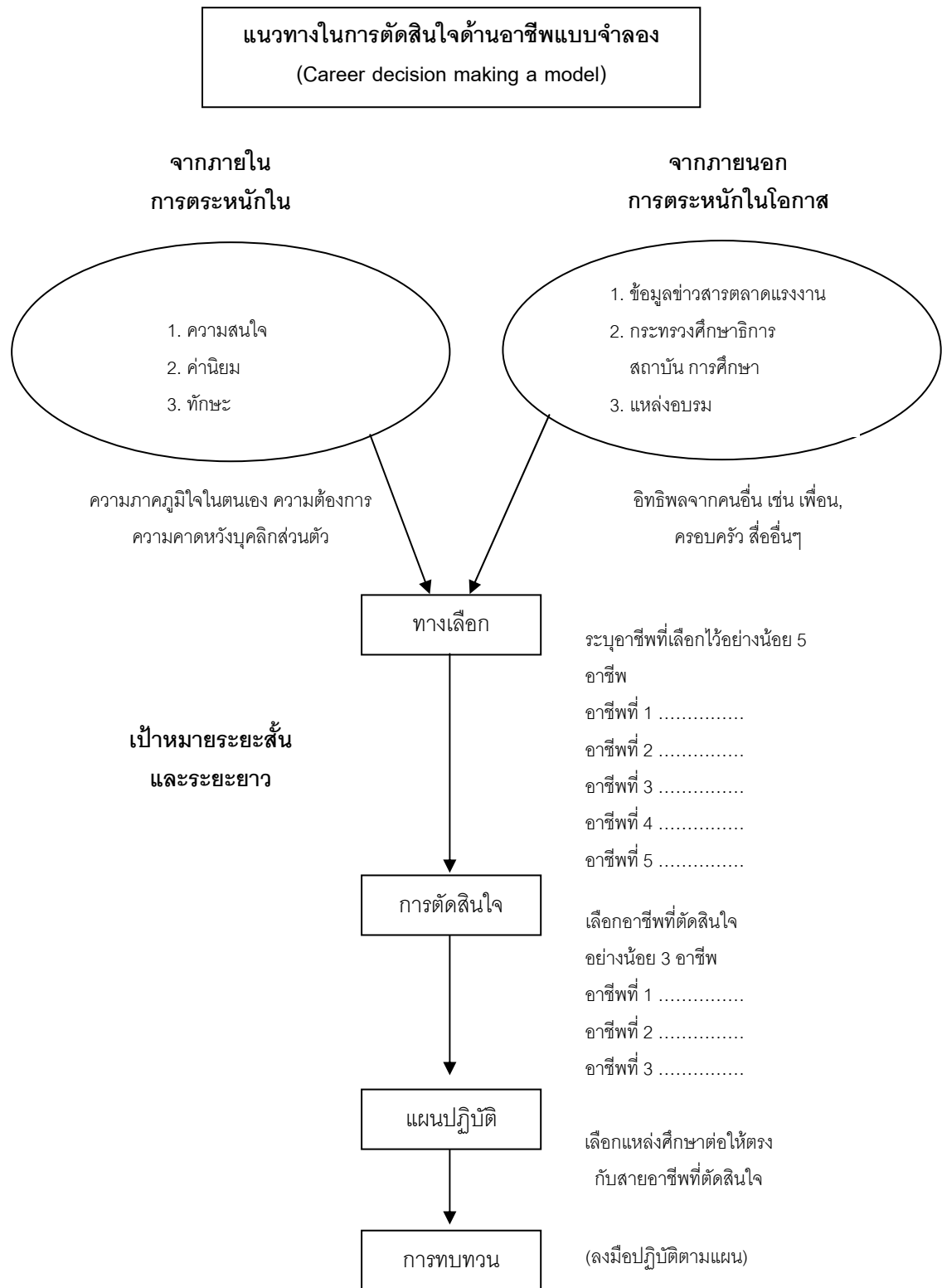
ความสำคัญของการเลือกอาชีพ

เมื่อการเลือกประกอบอาชีพมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของแต่ละบุคคลแล้ว ดังนั้น การเลือกอาชีพจึงมีความสำคัญต่อมนุษย์เป็นอันมากเช่นกัน เพราะแต่ละอาชีพมีความแตกต่าง กัน บางอาชีพเหมาะสมกับบุคคลหนึ่งแต่ก็อาจจะไม่เหมาะสมกับบุคคลหนึ่ง การที่เราเลือกอาชีพ

ให้เหมาะสมกับตนเองนั้นก็เกิดความพึงพอใจในการทำงาน มีความสุขในการทำงานมีการพัฒนาตนเอง ซึ่งสามารถส่งผลให้เกิดความสำเร็จในอาชีพ แต่ถ้าอาชีพที่เลือกนั้นไม่เหมาะสมกับตนเอง ไม่ตรงกับความสามารถ ความถนัด หรือไม่มีความสนใจในอาชีพ ทำให้เกิดความเบื่อหน่ายในอาชีพและทำให้ไม่ประสบความสำเร็จในอาชีพ จึงควรที่จะมีการศึกษาในการเลือกประกอบอาชีพอย่างรอบคอบ (ลักขณา สรวิวัฒน์, 2543)

กองส่งเสริมการมีงานทำ กรมการจัดหางาน (2547) กล่าวว่า สิ่งสำคัญในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่างๆ ที่สำคัญ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประการ คือ ปัจจัยภายนอก ได้แก่ ข้อมูลด้านอาชีพเป็นข้อมูลที่มีขอบข่ายกว้างขวางมาก ซึ่งขอบข่ายของข้อมูลด้านอาชีพพอสรุปได้ดังนี้ (1) แนวโน้มของตลาดแรงงาน เป็นข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการผู้ทำงานในด้านต่างๆ ในปัจจุบัน และการคาดการณ์ที่จะมีความต้องการเพิ่มขึ้นหรือลดลงในอนาคต (2) ลักษณะงานงานที่จะต้องทำเป็นประจำมีลักษณะอย่างไร ผู้ทำงานจะต้องทำอะไรบ้าง เป็นงานที่ทำให้เกิดความเพลิดเพลินหรือก่อให้เกิดความเบื่อหน่าย งานใหญ่หรืองานเล็ก มีความรับผิดชอบที่สำคัญหรือไม่ ต้องเกี่ยวข้องกับตัวเลข สิ่งของ หรือคน ต้องใช้เครื่องมืออุปกรณ์มากหรือไม่ ต้องนั่งทำงาน ยืนทำงาน ต้องเดินทางหรือไม่ (3) สภาพแวดล้อมของงาน ได้แก่ สภาพแวดล้อมและบรรยากาศของงาน (4) คุณสมบัติของผู้ประกอบอาชีพ อายุ ได้มีการกำหนดช่วงอายุในการทำงานและเกษียณไว้อย่างไร เพศ โดยทั่วไปอาชีพนั้นเป็นอาชีพสำหรับเพศหญิงหรือเพศชาย (5) การเข้าประกอบอาชีพ การเข้าประกอบอาชีพมีวิธีการอย่างไร โดยการสมัครงานด้วยตนเอง ต้องมีการสอบสัมภาษณ์หรือต้องสอบข้อเขียนด้วย ถ้าเป็นการประกอบอาชีพอิสระต้องใช้ทุนทรัพย์เพื่อดำเนินกิจการมากน้อยเพียงใด (6) รายได้ ในการประกอบอาชีพนั้น จะมีรายได้เป็นวัน สัปดาห์ เดือน ปี โดยเฉลี่ยแล้วเป็นเงินเท่าใด (7) ความก้าวหน้า อาชีพนั้น จะมีความก้าวหน้าเพียงใด จะต้องมีการศึกษาอบรมเพิ่มเติมหรือไม่ ต้องมีความสามารถ ประสบการณ์อย่างไรที่จะสามารถเลื่อนขั้น (8) การกระจายของผู้ประกอบอาชีพ (9) ข้อดีและข้อเสีย อาชีพแต่ละอย่างย่อมมีทั้งข้อดีและข้อเสีย ซึ่งขึ้นอยู่กับความพอใจและความต้องการของผู้ประกอบอาชีพของแต่ละคน งานบางอย่างอาจมีการทำงาน ล่วงเวลา ทำงานในวันเสาร์อาทิตย์ หรือ วันหยุด และการเดินทางไปปฏิบัติในท้องที่อื่นๆ งานบางอาชีพมีความมั่นคงกว่างานอาชีพอื่น ปัจจัยภายใน ได้แก่ (1) ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ความสนใจ บุคลิกภาพ สถิติปัญญา ความถนัด ทักษะ ความสัมฤทธิ์ผล ประสบการณ์ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความรับผิดชอบ ความอดุสาหะ ความตรงต่อเวลา ความอบอุ่นระดับการกล้าเสี่ยง ความเป็นคนเปิดเผย ความไม่ยึดหยุ่น ความแกร่งของจิตใจ ความรู้สึกเกี่ยวกับคุณค่าแห่งตน ความสามารถในการตัดสินใจ วุฒิภาวะทางอาชีพ เพศ เชื้อชาติ อายุ ความแข็งแรง

ของร่างกาย สุขภาพ (2) ปัจจัยเกี่ยวกับโครงสร้างของค่านิยม ได้แก่ ค่านิยมทั่วไป ค่านิยม
ทางการงาน จุดมุ่งหมายชีวิต จุดมุ่งหมายทางอาชีพ การรับรู้เกียรติและชื่อเสียงของอาชีพทัศนคติ
ต่ออาชีพต่าง ๆ ความเข้าใจอาชีพที่เกี่ยวกับคนและข้อมูล จริยธรรมในการทำงาน การใช้เวลาร่าง
ความต้องการเปลี่ยนแปลง ความต้องการกฎเกณฑ์ ความต้องการสนับสนุนหรือช่วยเหลือ ความ
ต้องการอำนาจ ความมั่นคง ความปลอดภัย การทำงานให้เป็นประโยชน์กับผู้อื่น ซึ่งได้แสดง
แนวทางในการตัดสินใจด้านอาชีพในแผนภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แบบจำลองแนวทางในการตัดสินใจด้านอาชีพ

ตอนที่ 2 ทฤษฎีการเลือกอาชีพ

การเลือกประกอบอาชีพเป็นการตัดสินใจที่มีความสำคัญ ผู้ที่เลือกประกอบอาชีพต้องคำนึงถึงเหตุผลต่างๆ เพื่อช่วยในการเลือกประกอบอาชีพ ซึ่งได้มีแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเลือกอาชีพจากนักวิชาการหลายท่านกล่าวไว้เป็นจำนวนมาก ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ศิริบุญธร ศรีสุวรรณ (2520) ได้แบ่งทฤษฎีเกี่ยวกับการเลือกอาชีพออกเป็นด้านกว้างๆ ได้แก่ ทฤษฎีในการเลือกอาชีพที่ไม่เกี่ยวเนื่องกับจิตวิทยา ประกอบด้วย ทฤษฎีการเลือกอาชีพโดยบังเอิญ ทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ในการเลือกอาชีพ ทฤษฎีการเลือกอาชีพด้านวัฒนธรรมและสังคมวิทยา ทฤษฎีในการเลือกอาชีพที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยา ประกอบด้วย ทฤษฎีการเลือกอาชีพโดยลักษณะนิสัยและองค์ประกอบ ทฤษฎีจิตวิทยาพลวัตในการเลือกอาชีพ ทฤษฎีพัฒนาการในการเลือกอาชีพ และทฤษฎีทั่วไปเกี่ยวกับการเลือกอาชีพ ประกอบด้วยทฤษฎีการเลือกอาชีพของ Holland

Isaacson (อ้างถึงใน ฉัฐวสา ลักษณะบุคลิก, 2547) ได้แบ่งกลุ่มทางทฤษฎีทางอาชีพออกเป็น 5 กลุ่มได้แก่ (1) กลุ่มทฤษฎีวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบ (trait and factor theories) ประกอบด้วย ทฤษฎีของParsons และทฤษฎีของWilliamson (2) กลุ่มทฤษฎีอิงบุคลิกภาพ (personality based theories) ประกอบด้วยทฤษฎีของHolland และทฤษฎีของRoe (3) กลุ่มทฤษฎีพัฒนาการ (developmental theories) ประกอบด้วยทฤษฎีของGinzburg ทฤษฎีของSuper และทฤษฎีของTiedman and O'Hara (4) กลุ่มทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (social learning theories) ประกอบด้วยทฤษฎีของ Wamath (5) กลุ่มทฤษฎีสถานการณ์ (situation theories) ประกอบด้วยทฤษฎีของ Lipsett

ทฤษฎีวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคคล

ทฤษฎีวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคคล (trait and factor theory) (ลักษณะสรวิวัฒน์, 2543) ทฤษฎีนี้มีหลักการว่าการเลือกอาชีพของแต่ละบุคคลจะเลือกอาชีพโดยพิจารณา ลักษณะของอาชีพประกอบการพิจารณาลักษณะตนเองด้วย ทฤษฎีนี้มีรากฐานมาจากแนวคิดของจิตวิทยาความแตกต่างระหว่างบุคคลและจิตวิทยาประยุกต์ โดยมีหลักการว่าบุคคลประกอบด้วยลักษณะหลายประการ ซึ่งสำรวจและวัดจากแบบทดสอบทางจิตวิทยา การสังเกตและการสัมภาษณ์ และมีความเชื่อว่าการเลือกอาชีพของบุคคลไม่ใช่การลองผิดลองถูก ต้องมีการพิจารณาเป็นอย่างดี ซึ่งหลักการเลือกอาชีพของทฤษฎีวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคลิกภาพนี้มีหลักการเหมือนหลักการเลือกอาชีพของ Parsons

ทฤษฎีวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคคลของ Parsons มีหลักการเลือกอาชีพ ดังนี้ การวิเคราะห์ตนเองในด้านความสามารถ ความสนใจ ความถนัด ความเป็นอยู่ สภาพครอบครัว บุคลิกภาพ ฐานะทางเศรษฐกิจ การวิเคราะห์อาชีพ บุคคลต้องแสวงหาความรู้เกี่ยวกับลักษณะอาชีพ รายได้ความมั่นคงอีกทั้งโอกาสก้าวหน้าในอาชีพและการใช้วิจารณ์ญาณในการตัดสินใจเลือกอาชีพ โดยอาศัยการวิเคราะห์ตนเองและการวิเคราะห์อาชีพ

ทฤษฎีนี้ได้ศึกษาถึงลักษณะองค์ประกอบของบุคคลซึ่งมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ ได้แก่

- 1) ความถนัดและสติปัญญาที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพและมีอิทธิพลต่อความสำเร็จและความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ
- 2) ความสนใจจะมีอิทธิพลที่เขามีความบากบั่นในการประกอบอาชีพ
- 3) ค่านิยมของบุคคลแวดล้อม ผลสัมฤทธิ์ในการเรียน ครอบครัว บุคลิกภาพและการปรับตัว ถิ่นที่อยู่และค่านิยมในชุมชน
- 4) บุคคลแวดล้อม เช่น พ่อ แม่ ญาติ เพื่อน ครู มีอิทธิพลในการเลือกอาชีพ อาจเลือกอาชีพตามที่ครูแนะนำ หรือเลือกอาชีพตามเพื่อน
- 5) ผลสัมฤทธิ์ในการเรียน คนที่มีผลการเรียนดีในสายวิชาใด มักจะเลือกอาชีพตามสายวิชานั้น
- 6) ครอบครัว บางคนเลือกอาชีพโดยที่เป็นอาชีพของพ่อแม่ หรือสถานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวส่งผลให้ต้องเลือกประกอบอาชีพนั้น
- 7) บุคลิกภาพและการปรับตัว แต่ละบุคคลมักจะเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับบุคลิกภาพของตน บุคคลที่ปรับตัวได้ช้าจะเลือกอาชีพได้ช้าและต้องใช้เวลาในการเลือกอาชีพ
- 8) ถิ่นที่อยู่อาศัยและค่านิยมในชุมชน โดยทั่วไปคนไทยมักจะให้บุตรหลานเลือกประกอบอาชีพที่มั่นคงหรือเข้ารับราชการ

ทฤษฎีการเลือกอาชีพของ Holland

Holland (1985 อ้างอิงใน Rosenbloom, Ash, Dupont, & Coder, 2007) ได้แบ่งประเภทของอาชีพออกได้ทั้งหมด 6 กลุ่มอาชีพ ตามลักษณะบุคลิกภาพ ได้แก่ (1) บุคลิกภาพแบบจริงจัง กล่าวถึงบุคคลที่มีกิจกรรมที่มีลักษณะชัดเจน เป็นลำดับ หรือเป็นระบบ เกี่ยวกับวัตถุ เครื่องมือ และเครื่องยนต์ บุคคลในกลุ่มนี้จะทำงานหรือมีกิจกรรมเกี่ยวกับการจัดการเครื่องมือ หรือการซ่อมและการก่อสร้าง เขาสนใจในการกระทำ และชอบปัญหาที่เป็นรูปธรรมมากกว่าปัญหนามธรรม หรือคลุมเครือ บุคคลประเภทนี้ได้แก่อาชีพช่าง ช่างสวน ช่างประปา วิศวกร (2) บุคลิกภาพแบบที่ต้องใช้หาปัญญา กล่าวถึงสิ่งที่ชอบของบุคคลสำหรับกิจกรรมที่เป็นระบบการนำมาซึ่งการสำรวจทางกายภาพ เกี่ยวกับชีววิทยาและปรากฏการณ์เกี่ยวกับวัฒนธรรม บุคคลในกลุ่มนี้ชอบเก็บรวบรวมข้อมูล ข้อเท็จจริง ทฤษฎีใหม่ๆ การวิเคราะห์และการแปลผลข้อมูล เขาชอบพึ่งพาตัวเองมากกว่ากลุ่มอื่น บุคคลประเภทนี้ได้แก่อาชีพ ผู้เชี่ยวชาญทางวิชาการ นักฟิสิกส์ นักจิตวิทยา และนักเคมี เป็นต้น (3) บุคลิกแบบมีศิลปะ เป็นบุคคลที่เข้าใจยาก อิสระ ไม่มีระบบ บุคคลประเภทนี้

จะเกี่ยวกับการสร้างศิลปะหรือผลิตภัณฑ์ พวกเขาเหล่านี้ต้องการแสดงออกในสิ่งที่เป็นของตัวเอง จะสบายใจในการศึกษาหรือการเข้าใจในสิ่งแวดล้อม บุคคลประเภทนี้ได้แก่ ศิลปิน นักกฎหมาย บรรณารักษ์ นักดนตรี สถาปนิก ผู้สื่อข่าว (4) บุคลิกภาพที่มีความสนใจสังคม กล่าวถึงบุคคลที่เป็นผู้นำ หรือสำหรับกิจกรรมการจัดทำการนำมาซึ่งที่นั่นของอื่นๆที่จะแจ้งบอก ฝึกสอน พัฒนา การรักษาหรือการทำให้กระจ่าง บุคคลประเภทนี้ชอบทำงานกับคน การแบ่งปันสิ่งที่เป็นภาระหน้าที่ และเป็นศูนย์กลางของการพิจารณา เขายังชอบแก้ปัญหาผ่านการอภิปราย ความคิดเห็นและการทำปฏิกริยา ตัวอย่างบุคคลประเภทนี้ได้แก่ ครูโรงเรียนประถมศึกษา พยาบาล นักสังคมสงเคราะห์ และนักอาชีพบำบัด (5) บุคลิกภาพซึ่งเกี่ยวข้องกับการวางแผน กล่าวถึงบุคคลที่ชอบกิจกรรมการที่จะบรรลุผลเป้าหมายขององค์กร หรือผลประโยชน์ทางเศรษฐศาสตร์ บุคคลประเภทนี้มีการเสาะหาอำนาจฐานะทางสังคม ตำแหน่งผู้นำและสถานภาพเขาชอบความเสี่ยงทางการเงิน และมีส่วนร่วมอยู่ในกิจกรรมที่สามารถแข่งขันกันได้ ตัวอย่างอาชีพ ได้แก่ ผู้แทนจำหน่ายตามต่างจังหวัด ผู้ซื้อ นายหน้าซื้อขาย ผู้จัดการฝ่ายขาย และผู้บริหารการตลาด (6) บุคลิกภาพที่ทำตามระเบียบแบบแผน กล่าวว่าคุณสมบัติที่ชอบกิจกรรมที่ชัดเจน เป็นลำดับ การจัดทำเป็นระบบของข้อมูล มีความสุขที่ทำงานเกี่ยวกับคณิตศาสตร์และการจัดการข้อมูล บุคคลเหล่านี้ทำงานดีในองค์กรใหญ่ แต่ไม่แสดงสิ่งที่ชอบชัดเจนเทียบกับตำแหน่งผู้นำ ตัวอย่างอาชีพ ได้แก่ คนทำบัญชี นักบัญชี นายธนาคารผู้เชี่ยวชาญทางด้านสถิติในการประกันภัย และนักพิสูจน์อักษร

ทฤษฎีการเลือกอาชีพของRoe (Roe's theory of vocational choice)

Roe (1964 อ้างถึงใน กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม, 2545) ได้แบ่งแบบฉบับการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาหรือผู้ปกครองที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพของเด็ก 3 ประเภทดังต่อไปนี้ ประเภทที่ 1 การอบรมเลี้ยงดูเด็กแบบใช้อารมณ์ (emotional concentration on the child) ซึ่งแบ่งเป็น 2 ลักษณะ โดยลักษณะแรกเป็นการอบรมเลี้ยงดูอย่างปกป้องคุ้มครองมากเกินไป (overprotecting climate) มักจะไม่ยอมให้เด็กทำสิ่งต่างๆมากนัก และลักษณะที่สองคือ การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด (overdemanding Climate) เรียกร้องจากเด็กมาก ครอบครัวมีความต้องการความคาดหวัง เรื่องความสำเร็จจากเด็กมาก คาดหวังให้เด็กกระทำสิ่งต่างๆ ได้อย่างสมบูรณ์แบบ ประเภทที่ 2 การอบรมเลี้ยงดูแบบละเลยไม่สนใจหรือไม่ยอมรับเด็ก (avoidance of the child) แบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบละเลยเด็ก (neglecting climate) ไม่ค่อยเอาใจใส่หรือไม่มีความรับผิดชอบต่อกับเด็กและไม่ค่อยตอบสนองความต้องการด้านต่างๆ ของเด็ก และการอบรมเลี้ยงดูแบบไม่ยอมรับเด็ก (rejecting climate) เนื่องจากการที่มีทัศนคติไม่ดีต่อกับเด็ก เด็กมัก

ไม่ได้รับคำว่าการ่าวักเตือน ไม่ได้รับการลงโทษ ละเลย ไม่ได้รับความสนใจ ประเภทสุดท้าย คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบยอมรับและให้ความรักความอบอุ่น ซึ่งแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบไม่เข้มงวดต่อเด็ก มีการยอมรับเด็ก ให้ความรักความอบอุ่น ความใกล้ชิดต่อเด็กพอประมาณ มีกฎเกณฑ์ควบคุมพฤติกรรมของเด็กเพียงเล็กน้อย เด็กประเภทนี้มักจะชอบสังคมกับบุคคลต่างๆ และการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรักต่อเด็ก ครอบครัวประเภทนี้จะเต็มไปด้วยความรัก ความอบอุ่น เด็กจะได้รับการตอบสนองความต้องการทั้งทางร่างกายและจิตใจ

ประสบการณ์ที่เด็กได้รับในวัยเด็กจากการอบรมเลี้ยงดูจะมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ กล่าวคือ บุคคลที่มาจากครอบครัวที่มีบรรยากาศแห่งความรัก ความอบอุ่นจะเป็นบุคคลที่ชอบสังคมกับบุคคลต่างๆ มีทัศนคติที่ดีต่อสังคม มักเลือกอาชีพที่เกี่ยวข้องกับคน ส่วนบุคคลที่มาจากครอบครัวที่ขาดความรัก ความอบอุ่นจะทำให้เป็นคนที่ไม่ชอบสังสรรค์กับผู้อื่น ฉะนั้นมักจะเลือกอาชีพไม่ค่อยเกี่ยวข้องกับบุคคล แต่จะเป็นอาชีพที่เกี่ยวข้องกับวัตถุมากกว่า

ทฤษฎีการเลือกอาชีพของHoppock (Hoppock composite theory)

แนวคิดทฤษฎีการเลือกอาชีพของ Hoppock (1967 อ้างถึงใน ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์, 2529) ได้กล่าวถึงความต้องการของบุคคล และความสำคัญของข้อสนเทศเกี่ยวกับบุคคลและสิ่งแวดล้อมว่าเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญในการเลือกอาชีพ โดยกล่าวถึง หลักการสำคัญในการเลือกอาชีพดังนี้ (1) บุคคลจะเลือกอาชีพ เพื่อสนองความต้องการที่จะปฏิบัติตามค่านิยมของตนเอง (2) อาชีพที่บุคคลเลือกมักจะเป็นอาชีพที่บุคคลเชื่อว่า จะสนองความต้องการส่วนใหญ่ของบุคคลนั้นได้ดีที่สุด (3) ความต้องการบุคคลไม่ว่าจะเลื่อนรางหรือชัดเจน ก็มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพ (4) พัฒนาการทางอาชีพเริ่มเกิดขึ้นเมื่อ บุคคลเริ่มตระหนักว่าอาชีพช่วยสนองความต้องการของตนได้ (5) พัฒนาการทางอาชีพที่เลือกจะดีขึ้น ถ้าบุคคลสามารถคาดคะเนได้ว่าอาชีพที่เลือกจะสนองความต้องการแรงงานได้ดีเพียงใด (6) ข้อมูลเกี่ยวกับตัวบุคคล เช่น ความสามารถ ความถนัด ความสนใจ บุคลิกภาพ ค่านิยมและฐานะทางเศรษฐกิจ มีผลต่อการเลือกอาชีพ (7) ข้อสนเทศทางอาชีพ มีผลต่อการเลือกอาชีพ ทำให้บุคคลได้ค้นพบอาชีพที่จะสนองความต้องการของตนได้ (8) ความพึงพอใจในงานหรืออาชีพ ขึ้นอยู่กับงานที่บุคคลนั้น ได้ทำสนองความต้องการที่บุคคลนั้นคาดหวังได้มากน้อยเพียงใด (9) ความพึงพอใจเป็นผลมาจากงานที่สนองความต้องการของบุคคลนั้นในปัจจุบันหรืออนาคต (10) อาชีพที่บุคคลเลือกจะเปลี่ยนได้เสมอถ้าบุคคลนั้นเชื่อว่าการเปลี่ยนแปลงนั้นจะสนองความต้องการของเขาได้ดีกว่าเดิม

ทฤษฎีการตัดสินใจเลือกอาชีพของ Krumboltz

Krumboltz et al. (1976) ได้กล่าวถึงกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพว่ามีลักษณะเป็นวัฏจักรตามธรรมชาติ เป็นไปตามการเรียนรู้ทางสังคม โดยขึ้นอยู่กับ 4 ปัจจัย ได้แก่ (1) พันธุกรรมและความสามารถพิเศษ หมายถึง ลักษณะทางพันธุกรรมที่ถ่ายทอดมาจากพ่อแม่หรือบรรพบุรุษ เช่น ระดับสติปัญญา ความฉลาด ความสามารถพิเศษ ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีอิทธิพลต่อกระบวนการตัดสินใจต่อการเลือกอาชีพ (2) สิ่งแวดล้อมและเหตุการณ์ มีอิทธิพลต่อกระบวนการตัดสินใจเช่นกัน สิ่งแวดล้อมได้แก่ พ่อ แม่ พี่น้อง คนใกล้ชิด ตัว เศรษฐกิจและสังคม โดยเป็นปัจจัยนอกเหนือการควบคุมของแต่ละบุคคล ซึ่งทำให้เกิดการพัฒนาทักษะความรู้แตกต่างกัน เช่น วิกฤตทางเศรษฐกิจและครอบครัว ต้องเลิกเรียน เนื่องจากไม่มีเงินส่งเสีย เป็นต้น (3) ประสบการณ์ในการเรียนรู้ สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ การเรียนรู้จากผลของการกระทำ (instrumental learning experience) เป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากการสังเกตประสบการณ์ของผู้อื่นหรือการสังเกตผลที่เกิดขึ้นว่าผลที่ตามมาเป็นเช่นไร อาจไม่ได้เป็นประสบการณ์โดยตรง ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพ เช่น สังเกตเห็นพี่สาวเป็นพยาบาล ทำงานหนัก พี่สาวมักจะบ่นให้ฟังบ่อยๆว่าเครียดและไม่มีเวลาให้กับครอบครัว น้องสาวที่ได้ยินบ่อยครั้งอาจสรุปว่าอาชีพพยาบาลเป็นอาชีพที่ไม่ค่อยมีเวลาให้กับครอบครัว งานหนัก ก่อให้เกิดความเครียด อีกลักษณะคือ การเรียนรู้โดยกระบวนการเชื่อมโยง (associative learning experience) เป็นการเรียนรู้ปฏิบัติการทางบวกหรือทางลบของกลุ่มบุคคลที่มีต่อสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น พี่สาวต้องการเรียนวิศวกรรม แต่พ่อแม่ไม่สนับสนุน เพราะคิดว่าผู้หญิงไม่เหมาะสมที่ไปเรียนอาชีพของผู้ชาย ซึ่งสิ่งเหล่านี้ทำให้เกิดการเชื่อมโยงถึงว่าผู้หญิงไม่ควรเรียนวิศวกรรม (4) ทักษะเกี่ยวกับแนวความคิดในการทำงาน (tasks approach skill) กลุ่มทักษะของบุคคลในการทำงาน ได้แก่ ทักษะการแก้ปัญหา การสังเกต นิสัยการทำงาน ปฏิกริยาของอารมณ์ และการใช้ความคิด

ทฤษฎีพัฒนาการด้านอาชีพของ Super

Super (อ้างถึงใน ลักษณะ สรวิวัฒน์. 2543) ได้พัฒนาทฤษฎีพัฒนาการด้านอาชีพโดยมีหลักการว่า (1) เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องและเปลี่ยนแปลงได้ เมื่อเวลาเปลี่ยนไปหรือมีประสบการณ์มากขึ้น (2) แต่ละบุคคลมีคุณสมบัติเหมาะสมกับอาชีพได้หลายอาชีพ (3) แต่ละบุคคลมีความแตกต่างในด้านความสามารถ ความถนัด ความสนใจและบุคลิกภาพ (4) ลักษณะของแบบอาชีพขึ้นอยู่กับสถานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ความสามารถทางสติปัญญา บุคลิกลักษณะโอกาสที่จะได้รับของแต่ละบุคคล และการปรับตัวในอาชีพ (5) การพัฒนาด้านอาชีพนั้นทำได้โดยการส่งเสริมให้เกิดพัฒนาการความสามารถอย่างเต็มที่ ให้รู้ลักษณะของตนเองและสิ่งแวดล้อม

เข้าใจตนเองอย่างแท้จริง (6) การพัฒนาด้านอาชีพเกี่ยวข้องกับการพิจารณาตนเองของคุณ แต่แต่ละบุคคลได้มีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม และได้ประเมินว่ามีอะไรที่เป็นจุดเด่นหรือจุดด้อยของตนเอง (7) เมื่อบุคคลได้ทำงานตรงกับความสามารถ ความสนใจ บุคลิกภาพและค่านิยม ส่งผลให้บุคคลประสบความสำเร็จในการทำงานและการใช้ชีวิต (8) ในการพิจารณาอาชีพ เกี่ยวเนื่องกับการพิจารณาตนเองในช่วงก่อนวัยรุ่นและเริ่มมีความชัดเจนขึ้นในช่วงวัยรุ่น (9) เมื่ออายุเพิ่มมากขึ้น มีประสบการณ์เพิ่มขึ้นหรือเข้าใจความเป็นจริงทั้งหลายมีผลต่อการเลือกอาชีพ (10) สถิติปัญญา สถานะเศรษฐกิจของครอบครัว ความต้องการ ค่านิยม ความสนใจ ระดับการศึกษา ความต้องการของตลาดแรงงานมีผลต่อการเลือกอาชีพและระดับของอาชีพ (11) เมื่อบุคคลประสบความสำเร็จในอาชีพส่งผลทำให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง (12) วิถีชีวิตของแต่ละบุคคลขึ้นอยู่กับ การประกอบอาชีพ

Super ได้แบ่งขั้นพัฒนาการด้านอาชีพไว้ว่า ในช่วงวัยรุ่นตอนต้น อายุ 14-18 ปี บุคคลเริ่มเกิดความสนใจ พิจารณาความสามารถในประกอบอาชีพต่างๆ และเมื่ออายุ 18-21 ปี เกิดการพัฒนาความสนใจในอาชีพอย่างเฉพาะเจาะจงขึ้น ช่วงอายุ 21-25 ปี หรือช่วงวัยรุ่นตอนกลาง การพัฒนาความสนใจในอาชีพเริ่มมั่นคงขึ้น ช่วงวัยผู้ใหญ่ตอนต้น อายุ 25-30 ปี เป็นช่วงที่เข้าสู่การประกอบอาชีพอย่างถาวร ซึ่งในช่วงอายุก่อนหน้านี้อาจเกิดการเปลี่ยนงานได้ถ้างานนั้นไม่เหมาะสมหรือไม่เป็นที่พอใจ และช่วงวัยผู้ใหญ่ตอนกลาง อายุ 30-50 ปี มีการสร้างความก้าวหน้า ความมั่นคง ความมีเกียรติในอาชีพของตน

สำเนา ขจรศิลป์ (2529) และลักขณา สิริวัฒน์ (2543) กล่าวถึงทฤษฎีพัฒนาการด้านอาชีพของ Ginzberg และคณะ โดยกล่าวว่า Ginzberg พัฒนาทฤษฎีพัฒนาการด้านอาชีพขึ้นเป็นทฤษฎีแรก โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างในระดับอายุต่างกัน และสรุปหลักของกระบวนการเลือกอาชีพ ดังต่อไปนี้ ระยะเวลาฝัน (the fantasy period) อยู่ในช่วงวัยเด็กตอนต้น อายุประมาณ 6-10 ปี ในการเลือกอาชีพของเด็กในวัยนี้เป็นการเลือกโดยที่เด็กยังขาดเหตุผลที่สมควร และไม่ได้คำนึงถึงสภาพความเป็นจริงที่เป็นอยู่ ระยะเวลาต่อมาได้แก่ ระยะเวลาทดลอง (the tentative period) เด็กจะเริ่มสนใจและลงมือทำกิจกรรมบางอย่าง เริ่มพิจารณาอาชีพตามลักษณะของตนเอง ระยะเวลาสุดท้ายคือระยะเวลาความเป็นจริง (the realistic period) อายุประมาณ 17-20 ปี ในวัยนี้บุคคลจะเริ่มสร้างความชัดเจนในการเลือกอาชีพของตน โดยใช้การพิจารณาตนเองและอาชีพประกอบกัน ซึ่งแบ่งออกเป็นระยะย่อย ๆ ได้ 3 ระยะ คือ ระยะสำรวจอาชีพว่าอาชีพใดเหมาะสมกับตน ระยะรวมตัวของความคิดที่จะเลือกประกอบอาชีพคือระยะที่บุคคลพร้อมที่จะเลือกอาชีพที่ได้ผ่านการ

พิจารณาเป็นอย่างดีแล้วและระยะตัดสินใจเลือกอาชีพที่เฉพาะเจาะจง เช่น เลือกที่จะเป็นครู เลือกที่จะเป็นแพทย์ เป็นต้น

ตอนที่ 3 แนวคิดและทฤษฎีการตัดสินใจ

ความหมายการตัดสินใจ

การตัดสินใจ (decision making) หมายถึงกระบวนการที่ประกอบด้วยหลัก 3 ประการ คือ การหาโอกาสที่จะตัดสินใจ การหาทางเลือกที่พอจะเป็นไปได้ และการเลือกทางเลือกจากทางเลือกต่างๆ ที่มีอยู่ (Simon, 1960 อ้างถึงใน พูลพัฒน์ หาญเกียรติกล้า, 2547)

การตัดสินใจ หมายถึง การตัดสินใจสั่งการ เป็นกระบวนการตามลำดับขั้นในอันที่จะเลือกทางใดทางหนึ่งออกมาสำหรับใช้ในการปฏิบัติ (วุฒิชัย จำนงค์, 2523)

การตัดสินใจ หมายถึงกระบวนการในการพัฒนาทางเลือกในการแก้ปัญหาใดๆ จนเกิดความมั่นใจในการเลือกทางเลือกหนึ่งในการแก้ปัญหา หรือการดำเนินการเพื่อการบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ (ทองใบ สูดชารี, 2545)

ทฤษฎีการตัดสินใจ

การตัดสินใจ เป็นการนำหลักเกณฑ์หรือเครื่องมือต่าง ๆ เข้ามาเป็นตัวช่วยในการตัดสินใจ เพื่อให้ผู้ที่ตัดสินใจนั้นมีโอกาสผิดพลาดน้อยลงหรือการตัดสินใจได้ถูกต้องมากขึ้น การตัดสินใจที่ดีจะมีขึ้นจากสถานการณ์ต่างๆ ที่สามารถทำการประเมินได้ และใช้เกณฑ์หรือเครื่องมือมาพิจารณาทางเลือกที่ดีที่สุดในการตัดสินใจ อย่างไรก็ตามการทำการตัดสินใจได้นำเอาความน่าจะเป็นเชิงจิตและแบบเงื่อนไขเข้ามาเกี่ยวข้องเสมอ ทั้งนี้เพราะบุคคลต่างต้องการเลือกผลลัพธ์หรือผลตอบแทนที่ดีที่สุดแต่ถ้ามีทางเลือกเพียงทางเดียว ปัญหาการตัดสินใจก็ไม่เกิดขึ้นเพราะถึงอย่างไรก็ต้องเลือกตามวิถีทางเดียวที่มีอยู่นั้น ซึ่งจะไม่มีการเปรียบเทียบว่าผลลัพธ์หรือผลตอบแทนที่ดีที่สุดหรือไม่ แต่ถ้ามีวิธีให้ผลตอบแทนมากกว่าหนึ่งทางแล้ว ก็จะต้องมีการตัดสินใจเลือกทางหรือวิธีที่ดีที่สุด

ทฤษฎีการตัดสินใจเป็นการนำเอาแนวความคิดที่มีเหตุผลมาใช้ในการเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด ซึ่งสามารถจำแนกได้เป็น 2 ประเภท คือ ทฤษฎีการตัดสินใจจำแนกตามวิธีการตัดสินใจ และทฤษฎีการตัดสินใจตามบุคคลที่ตัดสินใจ (สุโขทัยธรรมมาธิราช, 2548) ดังนี้

ทฤษฎีการตัดสินใจจำแนกตามวิธีการตัดสินใจ สามารถจำแนกตามวิธีการตัดสินใจได้เป็น 3 วิธี 1) ทฤษฎีการตัดสินใจโดยการคาดการณ์ ในการตัดสินใจจะอาศัยเทคนิคการคาดการณ์และการพยากรณ์ เช่น การพยากรณ์โดยใช้แนวโน้ม เป็นต้น 2) ทฤษฎีการตัดสินใจโดยการพรรณนา หรืออาจเรียกได้ว่าการวิจัยเชิงวิทยาศาสตร์ เพราะในการตัดสินใจจะอาศัยการใช้

กระบวนการวิจัยเป็นเครื่องมือ ดังนั้นผู้วิจัยจะต้องมีการพิสูจน์ให้เห็นจริงจึงจะสามารถดำเนินการตัดสินใจได้ 3) ทฤษฎีการตัดสินใจโดยกำหนดความ ในการตัดสินใจแบบนี้จะคำนึงถึงแนวทางการตัดสินใจ ว่าควรจะเป็นหรือมีความน่าจะเป็นอย่างไรจึงจะสามารถบรรลุเป้าหมายที่ต้องการตัดสินใจได้

ทฤษฎีการตัดสินใจจำแนกตามบุคคลที่ตัดสินใจ สามารถจำแนกทฤษฎีการตัดสินใจ โดยการจำแนกตามบุคคลที่ตัดสินใจได้เป็น 2 ลักษณะ ดังนี้ 1) การตัดสินใจโดยบุคคลเดียว เป็นการตัดสินใจคนเดียว ซึ่งจะส่งผลทำให้เกิดความรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพในการตัดสินใจ 2) การตัดสินใจโดยกลุ่ม เป็นการตัดสินใจที่บุคคลอื่นเป็นผู้ร่วมตัดสินใจ เป็นการมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ อย่างไรก็ตามในการตัดสินใจโดยคนเดียวหรือกลุ่มนั้นผู้บริหารจำเป็นต้องพิจารณา ความซับซ้อนของปัญหาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจด้วย

นอกจากนี้ อภินันท์ หอยแก้ว (2542 อ้างถึงใน พูลพัฒน์ หาญเกียรติกล้า, 2547) ได้แบ่งทฤษฎีการตัดสินใจ แบ่งออกเป็น 2 ทฤษฎี

1. ทฤษฎีบรรทัดฐาน (normative theory) ทฤษฎีนี้ได้เสนอกระบวนการตัดสินใจที่มนุษย์ยึดถือเป็นหลักปฏิบัติเพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายที่ต้องการ โดยกำหนดเป็นรูปแบบที่ค่อนข้างแน่นอนอน เพื่อให้เกิดความผิดพลาดน้อยที่สุด ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น 3 กลุ่มใหญ่ คือ กลุ่มทฤษฎีการตัดสินใจตามหลักเหตุผล (rational comprehensive decision-making) เป็นกลุ่มที่ตั้งอยู่บนฐานคติ 2 ประการคือ ประการแรก ในการกำหนดนโยบายสามารถจัดเรียงลำดับความสำคัญของเป้าหมายได้ ตลอดจนจัดเรียงลำดับความต้องการและคุณค่าต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้ และประการที่สอง สามารถพิจารณาทางเลือกต่างๆ ได้ ทุกทางเลือก พร้อมทั้งคำนวณถึงผลดีผลเสียของแต่ละทางเลือกได้ ทั้งนี้เพื่อการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่ดีที่สุดที่จะนำไปสู่ความสำเร็จต่อไป กลุ่มทฤษฎีส่วนเพิ่มหรือการปรับส่วน (incremental) เป็นกลุ่มที่ปฏิเสธฐานคติพื้นฐานของกลุ่มทฤษฎีการตัดสินใจตามหลักเหตุผลอย่างสิ้นเชิง โดยกล่าวว่าผู้ตัดสินใจจะตัดสินใจเรื่องใดเรื่องหนึ่งมักจะอาศัยรากฐานข้อมูลความจริงของการตัดสินใจครั้งก่อนที่มีอยู่แล้ว และคำนึงเพียงส่วนเพิ่มที่แตกต่างจากการตัดสินใจครั้งก่อนๆ พร้อมทั้งผลดีผลเสียของแต่ละทางเลือกได้ เนื่องจากข้อจำกัดทางด้าน เวลา ความรู้ งบประมาณ รวมทั้งทรัพยากรและข้อมูลต่างๆ อีกด้วย กลุ่มทฤษฎีแบบผสม (mixed scanning) เป็นกลุ่มทฤษฎีที่พยายามนำส่วนดีของทั้ง 2 กลุ่มมาผสมผสานกัน โดยการแก้ไขจุดอ่อนของตัวแบบทั้ง 2 ที่กล่าวมาแล้วข้างต้นคือ ใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลทั้งในระดับมหภาคและจุลภาค โดยเสนอให้ผู้ทำการตัดสินใจพิจารณาทางเลือกอย่างคร่าวๆ เมื่อให้ความสนใจกับทางเลือกใดเป็นพิเศษก็ให้นำทางเลือกนั้นมาพิจารณาอย่างละเอียดอีกครั้งหนึ่ง

2. ทฤษฎีพรรณนา (descriptive theory) มุ่งอธิบายกระบวนการตัดสินใจของมนุษย์ที่เกิดขึ้นในมนุษย์ทั่วไป ซึ่งทำการตัดสินใจโดยความรู้สึกนึกคิด

ประเภทการตัดสินใจ

การตัดสินใจ จัดแบ่งตามสถานการณ์ออกเป็น 3 ประเภท (จิระจิตต์ ราคา, 2529) ได้แก่ การตัดสินใจภายใต้สถานการณ์ที่แน่นอน (decision making under certainty) คือ การตัดสินใจที่อยู่บนพื้นฐานที่คาดหมายไว้ โดยผู้ตัดสินใจมีข้อมูลเพียงพอในการตัดสินใจทราบถึงผลลัพธ์ของแต่ละทางเลือก มีโอกาสเกิดขึ้นอย่างแน่นอนและสามารถเลือกทางเลือกที่ให้ผลประโยชน์ตอบแทนสูงสุด ประเภทที่สองการตัดสินใจภายใต้สถานการณ์ที่เสี่ยง (decision making under risk) คือ การตัดสินใจที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของผลลัพธ์ที่แน่นอนน้อยกว่าการตัดสินใจภายใต้สถานการณ์ที่แน่นอน เนื่องจากมีข้อมูลไม่เพียงพอในการตัดสินใจ แต่ละทางเลือกมีโอกาสที่จะเกิดขึ้นแตกต่างกัน จึงควรคำนึงถึงผลตอบแทนสูงสุดและโอกาสที่จะเกิดขึ้นของแต่ละทางเลือก และประเภทสุดท้ายการตัดสินใจภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอน (decision making under uncertainty) คือ การตัดสินใจที่ไม่สามารถคาดการณ์ผลลัพธ์หรือความน่าจะเป็นที่จะเกิดขึ้นได้เลยเพราะไม่ทราบข้อมูล ไม่ทราบผลลัพธ์ของแต่ละทางเลือก ไม่ทราบความน่าจะเป็นเลยเพราะมีสภาวะภายนอกบังคับซึ่งเป็นตัวแปรที่คุมไม่ได้ ต้องใช้ดุลยพินิจในการตัดสินใจเลือกแต่ละทางเลือก

กระบวนการตัดสินใจ

การแก้ปัญหาสามารถมีหลากหลายทางเลือก ดังนั้นเราจึงต้องมีการตัดสินใจที่จะเลือกทางใดทางหนึ่งเพื่อแก้ปัญหาโดยจะต้องเป็นทางเลือกที่เหมาะสมเป็นไปตามวัตถุประสงค์ให้มากที่สุด ซึ่งนักวิชาการหลายท่านได้ให้กระบวนการในการตัดสินใจดังนี้

Stoner (1987 อ้างถึงใน วารีย์ เสือคง, 2546) ได้เสนอลำดับขั้นตอนของกระบวนการตัดสินใจ (process of decision making) เพื่อสั่งการหรือเลือกทางเลือกแบ่งออกเป็น 7 ขั้นตอน ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์และจำกัดขอบเขตของปัญหา หมายถึง การพิจารณาองค์ประกอบของสถานการณ์นั้นๆ ว่ามีข้อจำกัดที่ส่งผลกระทบต่อตัดสินใจและความเป็นไปได้ของการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ ต่อมาเป็นการตั้งวัตถุประสงค์ หมายถึง การแยกแยะเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการตัดสินใจพร้อมทั้งเกณฑ์ที่ใช้ในการกำหนดที่ครอบคลุมคุณภาพ การยอมรับและความถูกต้อง ขั้นตอนที่สามคือการค้นหาทางเลือก เป็นขั้นตอนที่ผู้ทำการตัดสินใจต้องรวบรวมข้อเท็จจริงศักยภาพของการยอมรับทางเลือกแต่ละทางเลือกที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์โดยง่าย ขั้นตอนที่สี่การประเมินทางเลือก ในส่วนของความเป็นไปได้ ค่าใช้จ่าย ความเที่ยงตรง ความเสี่ยง ความไม่

แน่นอนของผลที่จะเกิดขึ้นว่าเป็นอย่างไรในแต่ละทางเลือก เพื่อเลือกทางเลือกที่จะช่วยให้แก้ปัญหา ขั้นตอนที่ห้าการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด เหมาะสม สอดคล้องที่สุด ขั้นตอนที่หก การประเมินการตัดสินใจ เป็นขั้นตอนที่จะนำไปสู่การตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยการทบทวนทุกขั้นตอนที่ผ่านมา ขั้นตอนสุดท้ายคือตัดสินใจปฏิบัติตามทางเลือก

วุฒิชัย จำนงค์ (2523) กล่าวถึง กระบวนการตัดสินใจว่าประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้ ขั้นตอนที่หนึ่ง การแยกแยะตัวปัญหา (problem identification) ที่แท้จริงออกมาให้ได้ และขั้นตอนที่สองคือการหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหานั้น (information search) ต้องหาข้อมูลที่สมบูรณ์และจำเป็นต้องมีความเกี่ยวข้องกับปัญหา ตลอดจนมีความเพียงพอในการแก้ปัญหานั้น ขั้นตอนที่สาม การประเมินข้อมูล (evaluation of information) ประเมินดูว่าข้อมูลที่ได้มานั้น ถูกต้อง เหมาะสม เพียงพอ ตรงกับเวลา และสามารถที่จะนำไปวิเคราะห์ปัญหาได้หรือไม่ ขั้นตอนที่สี่การกำหนดทางเลือก (listing of alternative) เป็นขั้นตอนที่สำคัญมากของการตัดสินใจคือ กำหนดทางเลือกให้มากที่สุด และต้องครอบคลุมทางเลือกที่จะแก้ปัญหาได้ในหลายๆวิธีทางเลือก แต่ละทางเลือกอาจช่วยในการแก้ปัญหาก็ถูกต้องเหมาะสมในระดับต่างๆ กัน ดังนั้นจำเป็นต้อง กำหนดทางเลือกที่มีลำดับความสำคัญของการแก้ปัญหา ขั้นตอนที่ห้าการเลือกทางเลือก (selection of alternative) ที่จะปฏิบัติต่อไป (selection of course of action) ขั้นตอนนี้เป็นที่ ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าเป็นการตัดสินใจอย่างแท้จริง ขั้นตอนที่หกคือการปฏิบัติตามการตัดสินใจ (implement of decision) เป็นการปฏิบัติตามผลของการตัดสินใจของโดยจะถูกต้อง เหมาะสมหรือไม่ขึ้นอยู่กับผลของการตัดสินใจนั้นว่าสามารถแก้ปัญหาที่แยกแยะออกมาได้ใน ขั้นตอนที่แรกได้หรือไม่

เกณฑ์ในการตัดสินใจ

ในการเลือกทางเลือกสำหรับการแก้ไขปัญหา ผู้ทำการตัดสินใจแต่ละคนจะมีเกณฑ์การตัดสินใจแตกต่างกันออกไป ซึ่งสรุปเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินใจได้ดังนี้ (วุฒิชัย จำนงค์, 2523)

- (1) เกณฑ์หาจุดสูงสุด (maximization) เป็นแนวคิดที่ว่า ข้อมูลที่ค้นหามาได้นั้นเป็นข้อมูลที่สมบูรณ์ และทางเลือกต่างๆที่กำหนดไว้เป็นทางเลือกที่สมบูรณ์ พยายามหาจุดสูงสุดคือทางเลือกที่คิดว่าดีที่สุดหรือเหมาะสมที่สุด อาจจะได้ไม่เป็นเกณฑ์ที่ดีที่สุดเสมอไป
- (2) เกณฑ์ที่สร้างความเสียหายน้อยที่สุด (minimax) ในทางเลือกทั้งหมดที่กำหนดออกมาแล้ว ผู้ทำการตัดสินใจอาจมีความรู้สึกว่าจะเลือกทางใดก็จะได้ไม่มีความพอใจไปทั้งสิ้น อาจเป็นเพราะผลลัพธ์ที่ออกมาไม่พึงพอใจให้กับตนเอง ผู้ทำการตัดสินใจจึงพยายามหาวิธีที่จะสร้างความเสียหายให้กับตนเองน้อย

ที่สุด และเกณฑ์สุดท้ายคือสร้างความพึงพอใจ (satisfying) โดยทั่วไปผู้ทำการตัดสินใจมักจะมีเกณฑ์หรือมาตรฐานบางอย่างอยู่ในใจ ในการเลือกทางเลือกใดถือถือว่าเป็นเกณฑ์ต่ำสุดในใจ ถ้าหากทางเลือกใดที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามความต้องการขั้นต่ำ ผู้ทำการตัดสินใจจะเลือกทางเลือกนั้นโดยไม่คำนึงถึงทางเลือกที่อาจจะมีเหมาะสมหรือความถูกต้องกว่าก็ได้

เทคนิควิธีการในการตัดสินใจ

เป็นการเสนอแนะวิธีการหลายๆ อย่างเพื่อช่วยในการตัดสินใจอย่างมีเหตุผลและเพื่อให้ผลการตัดสินใจนั้นเกิดความเหมาะสมมากยิ่งขึ้นในการปฏิบัติจริง ซึ่งเทคนิควิธีต่างๆ ที่มักจะพบเห็นประกอบกับการตัดสินใจโดยทั่วไป มีดังต่อไปนี้ (วารีย์ เสือคง. 2546) (1) การใช้ประสบการณ์และดุลยพินิจ (experience judgment) สามารถแบ่งแยกการตัดสินใจเบื้องต้นออกเป็น 2 ประการ คือ การตัดสินใจตามแนวทางของการตัดสินใจที่เคยทำมาแล้ว จะเป็นการตัดสินใจตามดุลยพินิจส่วนตัวและได้เมื่อประสบกับปัญหาที่เกิดขึ้นในลักษณะที่คล้ายคลึงกันกับปัญหาเดิมก็อาจจะใช้วิธีการหรือแนวทางที่เคยปฏิบัติมาแล้วได้ผล มาใช้ใหม่อีกกับปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และการตัดสินใจตามแนวทางใหม่ซึ่งไม่เคยทำการตัดสินใจปฏิบัติมาก่อน จะเป็นการตัดสินใจที่ต้องอาศัยดุลยพินิจอย่างแท้จริง เนื่องจากลักษณะของปัญหาที่ต้องเผชิญนั้นมีความแตกต่างไปจากปัญหาที่เคยพบเห็นมาก่อน ความผิดพลาดที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจตามแนวทางใหม่ซึ่งผู้ตัดสินใจไม่เคยทำมาก่อนนั้นอาจจะมีมากกว่าการตัดสินใจตามแนวทางที่เคยกระทำมาแล้ว (2) การรีรอ (delay tactics) เทคนิควิธีในลักษณะนี้จะไม่ปรากฏในข้อเสนอแนะใดๆ ว่าการตัดสินใจควรจะรีรอไว้ก่อน แต่ในทางปฏิบัติจะสังเกตเห็นโดยทั่วไปว่าผู้ที่จะต้องทำการตัดสินใจจะยังไม่ทำการตัดสินใจในเรื่องที่ควรจะต้องการตัดสินใจขณะนั้น แต่จะเก็บเรื่องดังกล่าวโดยวิธีการรีรอไว้ก่อน (3) การอาศัยเทคนิควิธีของความน่าจะเป็น จะเข้ามามีบทบาทอย่างมากในกรณีของสถานการณ์แห่งความเสี่ยง โดยพิจารณาจากทางเลือกแต่ละทางที่ถูกกำหนดขึ้นมานั้นว่าความน่าจะเป็นไปได้มีมากน้อยเพียงใด ซึ่งผู้ตัดสินใจจะเลือกทางเลือกที่เชื่อว่าทางเลือกนั้นจะสามารถทำให้ตนบรรลุวัตถุประสงค์สูงสุดได้

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ

การตัดสินใจเลือกแสดงพฤติกรรมของแต่ละบุคคล แม้ว่าจะจะเป็นพฤติกรรมในลักษณะเดียวกัน เกิดขึ้นใน เวลา สถานที่และสถานการณ์เดียวกัน แต่อาจมีความแตกต่างกันในรายละเอียดได้ ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านทำการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจไว้ดังนี้

วุฒิชัย จ๋านงค์ (2523) กล่าวว่า ปัจจัยทางจิตวิทยาที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ ได้แก่ (1) การรับรู้ (perception) จะมีอิทธิพลในการกำหนดพฤติกรรมการตัดสินใจของบุคคลให้แตกต่างกันออกไป โดยเฉพาะจะมีอิทธิพลในสถานการณ์การตัดสินใจที่ไม่แน่นอน ข้อมูลในการตัดสินใจไม่เพียงพอ และยังมีบทบาทสำคัญเมื่อจะต้องตัดสินใจเลือกทางเลือกที่ไม่มีข้อแตกต่างกันมากนัก ปัจจัยที่กำหนดความสามารถในการรับรู้ ได้แก่ ประสบการณ์ ค่านิยม ของแต่ละบุคคล บุคลิกภาพ พื้นฐานทางวัฒนธรรมและลักษณะทางกายภาพของแต่ละบุคคล (2) ค่านิยม (values) เป็นกรอบกำหนดมาตรฐานที่ใช้เป็นกรอบทางเลือกของคนจากทางเลือกต่างๆ ถือว่ามีบทบาทสำคัญต่อการตัดสินใจ ค่านิยมอาจจะเรียนรู้มาจาก พ่อแม่ เพื่อน ผู้ร่วมงาน พื้นฐานทางสังคมและสื่อมวลชน (3) บุคลิกภาพ (personality) ของผู้ตัดสินใจแต่ละคนจะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ บางคนอาจจะมีบุคลิกภาพกล้าเสี่ยง กล้าได้กล้าเสีย บางคนชอบปรืออในการตัดสินใจ บางคนชอบทดลองเมื่อพบเหตุการณ์เดียวกัน ผู้ตัดสินใจที่มีบุคลิกภาพต่างกันจะเลือกในการแก้ปัญหาแตกต่างกันด้วย

Rakitch และคณะ (1985 อ้างถึงใน วารีย์ เสือคง, 2546) ให้ความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจไว้ 3 ด้านได้แก่ ด้านตัวผู้ตัดสินใจ อันประกอบด้วย ความรู้ ประสบการณ์ วิธีตัดสินใจ การรับรู้ อคติ คุณลักษณะส่วนบุคคล เช่น อารมณ์เปลี่ยนแปลงง่าย ความก้าวร้าว ความรุนแรง การใช้ตนเองเป็นศูนย์กลาง มีความมั่นใจและความเชื่อมั่นในตนเอง ค่านิยม ปรัชญา ด้านสถานการณ์ในการตัดสินใจ อย่างเช่นความเร่งด่วนของการตัดสินใจหรือแรงกดดันทางด้านเวลา ในการตัดสินใจ ความสำคัญของการตัดสินใจการตัดสินใจแบบมีโครงสร้างแน่นอน ไม่แน่นอน เสี่ยง ต้นทุน ประโยชน์ และด้านสิ่งแวดล้อมได้แก่สิ่งแวดล้อมภายนอก เช่น กฎหมาย ข้อบังคับ การเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรม ตลาดการแข่งขัน และสิ่งแวดล้อมภายใน เช่น วัตถุประสงค์ของหน่วยงาน ภาพพจน์ของหน่วยงาน อำนาจหน้าที่ โครงสร้างของงานวิชาการที่ใช้ การยอมรับนโยบาย

อุปสรรคในการตัดสินใจ

Nigro (1984 อ้างถึงใน วารีย์ เสือคง, 2546) ได้กล่าวว่า อุปสรรคและความผิดพลาดของการตัดสินใจนั้นเกิดได้จากสาเหตุต่างๆ เช่น ทำการตัดสินใจมีสมมติฐานว่าอนาคตจะเกิดขึ้นกับอดีตเสมอ การตัดสินใจเร็วเกินไปโดยเห็นว่าทางเลือกนั้นสนองความพอใจของตนเอง ไม่ได้พิจารณาอย่างลึกซึ้ง การทำอะไรง่ายเกินไปไม่รอบคอบ นำประสบการณ์ในอดีตช่วยมาตัดสินใจ มีความลำเอียงโดยมีเจตนาจะยอมรับไว้ก่อนโดยยังไม่ได้พิจารณา ไม่มีความกระตือรือร้นในการตัดสินใจ และการตัดสินใจโดยไม่เต็มใจ

ตอนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาค้นคว้าผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกประกอบอาชีพ พบว่าได้มีผู้ศึกษาในประเด็นต่างๆ ไว้ดังนี้

งานวิจัยภายในประเทศ

ประมวล ศิริพันธ์แก้ว (2513) ได้ศึกษาเรื่องเหตุผลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเกี่ยวกับการเลือกและไม่เลือกอาชีพครูพบว่า ผู้ที่ต้องการเลือกอาชีพครู มีความสนใจในลักษณะงานก็เพราะต้องการสอนเด็ก เพื่อให้เด็กเป็นพลเมืองดี และเหตุผลรองลงมา ก็เพราะอาชีพครูเป็นอาชีพที่มีความมั่นคง ส่วนเหตุผลสำหรับผู้ไม่เลือกอาชีพครู เพราะเชื่อว่าเป็นงานหนักคงทำไม่ได้

ประสิทธิ์ นิมจินดา (2513) ซึ่งได้ศึกษาเหตุผลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในภาคใต้ในการเลือกและไม่เลือกศึกษาต่อในสาขาวิชาครู พบว่าการที่นักเรียนเลือกเรียนต่อวิชาอาชีพครูเพื่อต้องการช่วยเหลือให้การศึกษาแก่เด็กเป็นอันดับแรก เมื่อจบการศึกษาแล้ว มีโอกาสหางานได้ง่ายเป็นอันดับสอง และเป็นอาชีพที่มั่นคงเป็นอันดับสาม สำหรับเหตุผลของผู้ที่ไม่ชอบเรียนในสาขาครู เพราะเป็นอาชีพที่ไม่สนุกและไม่ท้าทาย

ณัฐพงษ์ สารภักดี (2540) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักศึกษาวิชาเอกการบริหารธุรกิจ ชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 4 คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ปีการศึกษา 2540 โดยทำการวิเคราะห์จากแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งหมด 100 คน โดยมีตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ตัวแปรเชิงคุณลักษณะส่วนตัวเกี่ยวกับนักศึกษา ตัวแปรทางทัศนคติของนักศึกษา ตัวแปรที่เป็นสิ่งจูงใจให้นักศึกษาต้องการที่จะประกอบอาชีพ ผลจากการวิจัยพบว่า นักศึกษาในชั้นปีที่ 2 และ 4 โดยส่วนมากเลือกที่จะประกอบอาชีพพนักงานเอกชน ข้าราชการอาชีพพนักงานธุรกิจเอกชนร้อยละ 30 รับราชการร้อยละ 29 พนักงานรัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 21 อาชีพอิสระส่วนตัวร้อยละ 16 และช่วยกิจการครอบครัวร้อยละ 4 เป็นปัจจัยที่นักศึกษาใช้ในการตัดสินใจการเลือกอาชีพ คือ ความมั่นคงในการทำงาน ผลตอบแทนที่ได้รับ มีรายได้ดี มีอิสระในการทำงาน เป็นงานที่ตรงกับความถนัดและที่ตนพอใจ สิ่งที่นักศึกษานำมาพิจารณาน้อย คือ การเลือกงานตามกลุ่มเพื่อน ญาติพี่น้อง ผลจากการสมมติฐานเกี่ยวกับปัจจัยที่นักศึกษาเลือกอาชีพต่างกัน พบว่าส่วนใหญ่ไม่มีผลต่างกัน คือ ตัวแปรที่ให้นักศึกษาเลือกอาชีพต่างกัน คือ การศึกษาของบิดามารดา อาชีพของบิดา ทัศนคติต่ออาชีพพนักงานในธุรกิจเอกชน ทัศนคติต่ออาชีพรับราชการ

วัทัญญ เนตรสง่า (2541) ได้ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกอาชีพของบัณฑิตครูศาสตร์อุตสาหกรรม: กรณีศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี” วัตถุประสงค์ของการวิจัยศึกษาสถานภาพและข้อมูลทั่วไป ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพและศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลในการแยกกลุ่มของบัณฑิตครูศาสตร์อุตสาหกรรมที่ต้องการเลือกอาชีพด้านการสอนและอาชีพด้านอุตสาหกรรมออกจากกัน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ บัณฑิตครูศาสตร์อุตสาหกรรม จากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี จำนวน 302 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของบัณฑิตครูศาสตร์อุตสาหกรรม: กรณีศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อคำถามเป็นแบบเลือกตอบ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติร้อยละและค่าเฉลี่ย ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่แสดงถึงทัศนคติเกี่ยวกับปัจจัยที่ใช้ในการเลือกประกอบอาชีพของบัณฑิตครูศาสตร์อุตสาหกรรม วิเคราะห์โดยใช้สถิติไคสแคว์ ซึ่งเมื่อได้ผลการวิเคราะห์ทั้งสองตอนแล้วนั้น ผู้ที่ศึกษายังได้ใช้การวิเคราะห์จำแนกประเภทเพื่อจำแนกกลุ่มบัณฑิตครูศาสตร์อุตสาหกรรมกรณีศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือและมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ที่ต้องการสอนด้านการสอน อาชีพด้านอุตสาหกรรม และอาชีพด้านการฝึกอบรมในโรงงาน ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า ปัจจัยด้านเพศ ภาควิชาที่สำเร็จการศึกษา สถาบันที่สำเร็จการศึกษาไม่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพด้านการสอนและด้านอุตสาหกรรมของบัณฑิต ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลในการแยกกลุ่มของบัณฑิตครูศาสตร์อุตสาหกรรมที่ต้องการเลือกอาชีพด้านการสอน และด้านอุตสาหกรรมออกจากกัน ได้แก่ ประสบการณ์ทำงาน อายุ ความปลอดภัยของอาชีพ การบริหารงานของผู้บังคับบัญชาและความมั่นคงในอาชีพ

พุดตาล ศรีเมฆ (2541) ได้ศึกษา ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดเพชรบูรณ์” โดยศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของนักเรียน และหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของนักเรียน ซึ่งปัจจัยศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยบุคคลที่เกี่ยวข้องและปัจจัยข้อมูลข่าวสาร ทำการศึกษาเกี่ยวกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์ โดยได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 620 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถามปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งแบ่งออกเป็นทั้งหมด 2 ตอน ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะทั่วไป คือ เพศ

อายุ ผลการเรียนรู้และข้อมูลของครอบครัวนักเรียน เป็นคำถามแบบเลือกตอบและเติมข้อความลงในช่องว่าง ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทั่วไป ใช้การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าต่ำสุดและค่าเฉลี่ย การวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพใช้ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ กับการเลือกอาชีพใช้การทดสอบไค-สแควร์ ผลการวิจัยพบว่ามีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพของนักเรียน ในด้านปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ ความถนัด ระดับสติปัญญา ความสนใจ ความต้องการ บุคลิกลักษณะ ความคุ้นเคยในอาชีพ ค่านิยมของสังคม ความก้าวหน้า ความมั่นคง การได้ศึกษาดูงานด้านอาชีพและการได้เรียนรู้และฝึกทักษะอาชีพในโรงเรียนมีความสำคัญกับการเลือกอาชีพของนักเรียนในระดับมาก ด้านปัจจัยบุคคลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เพื่อนนักเรียน เพื่อนสนิท อาจารย์แนะแนว ครู-อาจารย์ บิดา มารดา ญาติพี่น้อง รุ่นพี่และเพื่อนในหมู่บ้านมีความสำคัญกับการเลือกอาชีพของนักเรียนในระดับปานกลาง และด้านปัจจัยข้อมูลข่าวสาร ได้แก่ หนังสือพิมพ์ วารสาร จุลสาร แผ่นพับ หนังสือ ป้ายโฆษณา ภาพโปสเตอร์ โทรทัศน์ วิทยุ หอกระจายข่าว วิทยุทัศน์ และภาพยนตร์มีความสำคัญกับการเลือกอาชีพของนักเรียนในระดับปานกลางเช่นกัน และผลจากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ พบว่า การเลือกอาชีพของนักเรียนกับอาชีพและระดับการศึกษาของบิดา-มารดาไม่มีความสัมพันธ์กัน การเลือกอาชีพของนักเรียนกับรายได้ของบิดา-มารดาไม่มีความสัมพันธ์กันกับปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยบุคคลที่เกี่ยวข้อง แต่การเลือกอาชีพของนักเรียนกับปัจจัยข้อมูลข่าวสารไม่มีความสัมพันธ์กัน

ทิวา เทพเสนา (2546) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดน่าน โดยกลุ่มประชากรของการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญและสายอาชีพ จังหวัดน่าน ปีการศึกษา 2544 วัตถุประสงค์ของการวิจัยได้แก่ (1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพอิสระตามความคิดเห็นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญและสายอาชีพ (2) เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพอิสระตามความคิดเห็นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญและสายอาชีพ (3) เพื่อวิเคราะห์อิทธิพลของปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพอิสระตามความคิดเห็นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญและสายอาชีพ โดยใช้แบบสอบถามปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญและสายอาชีพเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ข้อคำถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน

ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของนักเรียนผู้ตอบ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติความถี่และร้อยละ ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพอิสระ ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพอิสระ ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งตอนที่ 2 และตอนที่ 3 ใช้โปรแกรม SPSS ในการวิเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่า ระดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพอิสระตามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญและสายอาชีพ จังหวัดน่าน ปีการศึกษา 2544 อยู่ในระดับปานกลางทุกปัจจัย การเปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพอิสระตามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญและสายอาชีพ จังหวัดน่าน ปีการศึกษา 2544 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ นักเรียนสายอาชีพมีค่าเฉลี่ยสูงกว่านักเรียนสายสามัญเกือบทุกปัจจัย เมื่อพิจารณาเฉพาะสายอาชีพ พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพอิสระมากที่สุด คือ อาชีพอิสระมีเสรีภาพในการทำงาน รองมาคือ สาขาวิชาที่ศึกษาจูงใจให้ประกอบอาชีพอิสระ และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพอิสระน้อยที่สุด คือ ไม่มีใครทำอาชีพอิสระที่ตนสนใจมาก่อน ส่วนสายสามัญ พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพอิสระมากที่สุด คือ สภาพแวดล้อมที่บ้านเกี่ยวกับอาชีพอิสระอยู่แล้ว รองลงมา คือ อาชีพอิสระมีเสรีภาพในการทำงาน และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพอิสระน้อยที่สุด คือ พี่-น้องส่งเสริมให้ประกอบอาชีพอิสระ การวิเคราะห์อิทธิพลของปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพอิสระ ตามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญและสายอาชีพ จังหวัดน่าน ปีการศึกษา 2544 พบว่า ในภาพรวมตัวแปรที่มีอิทธิพลทางบวกต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพอิสระอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวนทั้งสิ้น 9 ตัวแปร โดยตัวแปรที่มีอิทธิพลสูงสุด ได้แก่ บุคลิกภาพและการตัดสินใจ รองลงมาได้แก่ ความต้องการเป็นผู้นำที่ประสบความสำเร็จ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสภาพเศรษฐกิจของประเทศ ความสามารถและความถนัด ลักษณะพื้นที่และรายได้ อิศระภาพและความก้าวหน้าของอาชีพอิสระ ความสนใจและแรงจูงใจและตัวแปรที่มีอิทธิพลทางบวกต่ำที่สุด ได้แก่ ความจำเป็นส่วนตัว

อัจฉรา หอมจรรยา (2546) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยจูงใจที่มีผลต่อการเลือกอาชีพของบัณฑิตใหม่ ระดับปริญญาตรีของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษา เพื่อศึกษาถึงปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการเลือกอาชีพของบัณฑิตใหม่ ระดับปริญญาตรีของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาว่าแตกต่างกันหรือไม่ และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจสังคมที่มีผลต่อการเลือกอาชีพ ซึ่งได้แก่

คำตอบแทน ความมั่นคงในงาน โอกาสการพัฒนาตนเอง ชื่อเสียงของหน่วยงานว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่ ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างคือ บัณฑิตใหม่ ระดับปริญญาตรีของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จำนวนทั้งสิ้น 320 คน โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกอาชีพของบัณฑิตใหม่ระดับปริญญาตรีของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่ม ประกอบด้วยภูมิหลังของบัณฑิตใหม่ระดับปริญญาตรี โดยใช้ความถี่และร้อยละวิเคราะห์ข้อมูลและในส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกอาชีพของบัณฑิตใหม่ระดับปริญญาตรี ใช้สถิติไค-แอสควร์มาวิเคราะห์ข้อมูล จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของบัณฑิตใหม่ ระดับปริญญาตรี ของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ได้แก่ เกรดเฉลี่ย รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว ลักษณะองค์กรที่มุ่งหวังเข้าทำงาน บุคคลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ ลักษณะองค์กรของผู้ปกครอง ปัจจัยด้านค่าตอบแทนและสวัสดิการ ความมั่นคงในงาน โอกาสในการแสดงความรู้ ความสามารถหรือโอกาสในการพัฒนาตนเอง และความมีชื่อเสียงของหน่วยงาน ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงปัจจัยด้านเศรษฐกิจสังคมและความพึงพอใจในการตัดสินใจเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับตนที่สุดเพียงอาชีพเดียว และถ้าอาชีพที่เลือกแล้วยังไม่เป็นที่พอใจก็จะเปลี่ยนอาชีพใหม่ เนื่องจากการพัฒนาการด้านอาชีพเป็นกระบวนการที่ดำเนินไปตลอดเวลา

ไชยยศ ธงภักดิ์ (2547) ทำการศึกษาเรื่อง “การศึกษาปัจจัยที่ใช้ประกอบการเลือกอาชีพและการเตรียมตัวของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร” โดยศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกอาชีพ ศึกษาการเตรียมตัวเพื่อประกอบอาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วของนักศึกษา และศึกษาปัญหาในการเลือกอาชีพของนักศึกษาที่ศึกษาในคณะบริหารธุรกิจ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยคือ นักศึกษาที่ศึกษาในคณะบริหารธุรกิจ ในชั้นปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 ในสาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาการตลาด และสาขาวิชาการเงินการธนาคาร จำนวนรวมทั้งสิ้น 310 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบสอบถามการวางแผนเลือกอาชีพในอนาคตของนักศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 5 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว สภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยเป็นแบบเลือกตอบ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ใช้ประกอบการเลือกอาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษาของนักศึกษา ซึ่งปัจจัยที่ใช้ประกอบการเลือกอาชีพ ได้แก่ (1) ค่าตอบแทนในการทำงาน (2) ความมั่นคงในอาชีพ (3) โอกาสก้าวหน้าในอาชีพ (4) อีสุระในการทำงาน (5) เป็นอาชีพที่มีเกียรติ (6) มีสวัสดิการที่น่าพอใจ (7) เป็นงานที่มีความยุติธรรมในงาน (8) ลักษณะงานตรงกับที่ต้องการ (9) ตรงกับความรู้ในสาขาที่เรียนมา (10) ความสนใจใน

อาชีพนั้น (11) ความถนัดในอาชีพนั้น (12) เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน (13) สามารถศึกษาต่อได้ง่าย (14) เป็นงานที่ทำหายความสามารถ (15) ความเหมาะสมกับบุคลิกของตนเอง (16) เป็นงานที่มีระบบความปลอดภัยสูง (17) เคยทำงานด้านนี้มาก่อน (18) บิดามารดาประกอบอาชีพนั้นอยู่แล้ว (19) เพื่อนแนะนำให้เลือกอาชีพนั้น (20) เห็นผู้อื่นประสบความสำเร็จในอาชีพนั้นๆ ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการเตรียมตัวเพื่อการประกอบอาชีพในอนาคตเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วของนักศึกษา ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาในการเลือกอาชีพในอนาคตของนักศึกษา ซึ่งตอนที่ 3 และตอนที่ 4 คำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ส่วนในตอนที่ 5 เป็นข้อเสนอแนะอื่นๆ ต่อการวางแผนเลือกอาชีพโดยเป็นข้อคำถามแบบปลายเปิด การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยใช้การแจกแจงความถี่และคำนวณหาค่าร้อยละ ส่วนข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกอาชีพของนักศึกษา ข้อมูลเกี่ยวกับการเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วของนักศึกษาและข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการเลือกอาชีพการวิเคราะห์โดยการคำนวณหาค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยทั้งหมดมีผลต่อการเลือกอาชีพอยู่ในระดับมาก โดยทุกสาขาที่มีความคิดเห็นสอดคล้องกันคือ ปัจจัยที่มีผลมาก ได้แก่ ปัจจัยในด้านความมั่นคงในอาชีพและโอกาสก้าวหน้าในอาชีพ ด้านการเตรียมตัวเพื่อประกอบอาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วพบว่า นักศึกษามีการเตรียมตัวด้านความพยายามศึกษาเพื่อสอบให้ได้ค่าเฉลี่ยสูงๆ จะได้มีโอกาสหางานทำได้มากขึ้น และด้านปัญหาในการเลือกอาชีพพบว่า ความคิดเห็นของนักศึกษารวมทั้ง 3 สาขาวิชา และจำแนกตามสาขาวิชาได้ข้อสรุปเดียวกันว่าเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วไม่มีโอกาสที่จะได้งานตามที่คาดหวังไว้

พรพจน์ งามวิริยะธรรม (2547) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อตัดสินใจเลือกอาชีพ: ศึกษากรณี นักศึกษาที่กำลังศึกษาในปีสุดท้ายของวิทยาลัยเทคนิคสมุทรสาคร กับอาชีพประมงทะเล” โดยได้เลือกศึกษา 4 ปัจจัย คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ เชื้อชาติ สัญชาติ ศาสนา ระดับการศึกษา สาขาที่เรียน การคาดการณ์เรื่องการศึกษาต่อ การสมรส ลักษณะงานที่ชอบตามอุปนิสัย ลักษณะทางกายภาพ ความรู้เกี่ยวกับอาชีพ อาชีพที่ใฝ่ฝัน ทักษะด้านการประมง ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ ภูมิฐานะ อาชีพบิดามารดา ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว คนในครอบครัวทำงานประมง ครอบครัวกับการเลือกอาชีพ เกี่ยวกับจังหวัดสมุทรสาคร ปัจจัยด้านสังคม ค่านิยมและวัฒนธรรม ได้แก่ ค่านิยมของสังคม เปรียบเทียบกับงานในสำนักงาน ลักษณะนิสัยของวัยรุ่นทั่วไป การเลือกเรียนต่อหรือทำงาน ความรู้สึกถ้าทำงานบนเรือ การคาดหวังโอกาสเป็นเจ้าของเรือ อาชีพนี้มีส่วนเสริมสร้างเศรษฐกิจของประเทศ การส่งเสริมจากรัฐบาล ปัจจัยด้านลักษณะงาน ได้แก่ทัศนคติต่ออาชีพ ภาพลักษณ์ของอาชีพ ลักษณะที่ทำหายของอาชีพ อาชีพที่

เสียงและผจญภัย โอกาสก้าวหน้าในอาชีพ ได้เรียนรู้ภาษาต่างประเทศ สิ่งอำนวยความสะดวกช่วยฟื้นฟูในการทำงาน การเรียนรู้เครื่องมือและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง ระยะเวลาออกทำประมงนอกน่านน้ำไทยรอบละ 3 ปี งานที่ต้องอาศัยความอดทนสูง งานที่ต้องอาศัยร่างกายแข็งแรง งานที่ไม่อนุญาตให้ชีวิตได้เรียบง่าย สวัสดิการพิเศษที่เหมาะสม งานที่แวดล้อมไปด้วยธรรมชาติทะเลสวยงาม โอกาสท่องเที่ยวต่างประเทศ เพิ่มประสบการณ์ที่มีค่าให้กับชีวิต ค่าตอบแทนสูงประหยัดเก็บออมได้ ได้ฝึกการอยู่ร่วมกันและทำงานเป็นทีม โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักศึกษาปีสุดท้ายของวิทยาลัยเทคนิคสมุทรสาคร ในระดับ ปวช. ปีที่ 3 จำนวน 58 คนและระดับ ปวส. ปีที่ 2 จำนวน 115 คน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านลักษณะงานมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพประมงทะเลมากที่สุด ได้แก่ อาชีพนี้เป็นการที่มีค่าตอบแทนค่อนข้างสูง ประหยัด เก็บออมได้ การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของนักศึกษาอาชีพะ ในการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพประมงทะเลในแต่ละปัจจัยกับตัวแปรส่วนบุคคลและครอบครัวพบว่าบางเรื่องมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับชั้นการศึกษา สาขาวิชาที่ศึกษา ความคิดที่จะศึกษาต่อ ความรู้ในอาชีพ รายได้รวมของครอบครัวต่อเดือน สถานภาพทางเศรษฐกิจ มีคนในครอบครัวทำงานบนเรือประมงและครอบครัวมีส่วนช่วยในการตัดสินใจเลือกอาชีพ

อมรรัตน์ เหล่าบุญมา (2550) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา จำนวนทั้งหมด 110 คน เป็นนักเรียนสายวิทย์-คณิตจำนวน 51 คนและนักเรียนที่เรียนสายศิลป์-ภาษาจำนวน 59 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ในส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม แผนการเรียน ข้อมูลของครอบครัวนักเรียน และอาชีพที่นักเรียนคาดว่าจะเลือก และในส่วนที่ 2 เป็นคำถามที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของนักเรียน ซึ่งเป็นคำถามแบบมาตราวัดประมาณค่า โดยปัจจัยที่เกี่ยวข้องนี้มีทั้งหมด 3 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยบุคคลที่เกี่ยวข้องและปัจจัยด้านข้อมูลข่าวสาร ซึ่งในส่วนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การทดสอบแบบวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยพบว่าปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยข้อมูลข่าวสาร ปัจจัยบุคคลที่เกี่ยวข้อง ตามลำดับ ในด้านปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ ความถนัดในด้านอาชีพ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสนใจในอาชีพ บุคลิกลักษณะของนักเรียน ความคุ้นเคยต่ออาชีพ ค่านิยมของสังคม และการได้เรียนรู้และฝึกทักษะอาชีพในโรงเรียน พบว่า ความสนใจของนักเรียน

มีความสำคัญที่สุดซึ่งมีความสัมพันธ์กับเป้าหมายชีวิตของนักเรียน ด้านปัจจัยบุคคลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เพื่อน ครู อาจารย์แนะแนว พ่อแม่ พี่น้องหรือญาติสนิท รุ่นพี่ที่โรงเรียนเป็นแบบอย่าง พบว่า พ่อแม่ซึ่งเป็นบุคคลที่มีความใกล้ชิดและสัมพันธ์กับนักเรียนมากที่สุดมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียน ปัจจัยข้อมูลข่าวสาร ได้แก่ หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ วิทยุ ภาพยนตร์ ป้ายโฆษณาและ ภาพโปสเตอร์ พบว่า นักเรียนที่ได้รับข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์มากที่สุด

งานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

Jones (2001) ได้ศึกษาปัจจัยในการเลือกอาชีพของบัณฑิตชาวแอฟริกัน อเมริกัน และ ชาวสเปนจาก Land-Grant College of Agriculture จุดประสงค์ของการศึกษานี้เพื่อระบุและ อธิบายปัจจัยที่สัมพันธ์กับการเลือกอาชีพในด้านการเกษตรของบัณฑิตชาวแอฟริกัน อเมริกันและ ชาวสเปน ที่จบทางเกษตรกรรมที่มหาวิทยาลัย Texas A&M จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 139 คน ที่เลือกประกอบอาชีพและไม่ได้เลือกประกอบอาชีพ โดยศึกษาปัจจัย ทั้งหมด 30 ปัจจัย เกี่ยวกับ สังคม เงินเดือน ความอิสระ ชื่อเสียง โอกาสก้าวหน้า สภาพแวดล้อมของงาน การมีส่วนร่วมในการ ตัดสินใจ ค่าจ้างที่คุ้มค่า แผนการออกจางานก่อนกำหนด การยอมรับตนเอง ประสบการณ์ทำงาน ก่อนหน้า สิ่งแวดล้อมของที่ทำงาน โอกาสในการทำงาน ความแม่นยำในวิชาการ การเปิดเผยของอาชีพ การเปิดเผยการทดลอง สภาพแวดล้อมในการทำงาน ความคิดสร้างสรรค์ ปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น การ แก้ปัญหา ความอิสระในการทำงาน ความพึงพอใจในงาน อิทธิพลจากผู้อื่น ความท้าทายของ ร่างกาย ความท้าทายของจิตใจ ความใกล้ชิดกับครอบครัว การทำให้เป้าหมายสำเร็จ การใช้ทักษะ เกี่ยวกับการเมือง การใช้ทักษะทางเทคนิค ผลการวิเคราะห์ข้อมูลว่า ปัจจัยแผนการออกจางาน ก่อนกำหนด ปัจจัยโอกาสในการทำงานมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างผู้ที่เลือกประกอบอาชีพ และผู้ที่ไม่ได้เลือกประกอบอาชีพ เพศ รายได้ อาชีพของบิดา รายได้เสริม รายได้คู่สมรส พื้นเพของกลุ่มชน การศึกษาของบิดา การศึกษาของมารดา สถานที่เกิด มีคนสนับสนุนในอาชีพ ผลจากการศึกษา พบว่า เพศ อาชีพบิดา สถานที่เกิดและการที่มีคนสนับสนุนไม่มีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพ

Kanto (2004) ได้ศึกษาอิทธิพลที่มีต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพในสาขากุมารเวชศาสตร์ การศึกษานี้ทำเพื่อหากลยุทธ์ในการชักจูงและชี้นำการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักศึกษา แพทย์ประจำบ้าน และแพทย์ผู้ช่วยอาจารย์ เราจำเป็นต้องระลึกถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อทางเลือกของพวกเขา ซึ่งปัจจัย เหล่านี้คือ 1) การเห็นแก่ประโยชน์ของผู้อื่น เราต้องทำให้นักศึกษาได้เข้าใจว่าผลกระทบเชิงบวกที่มี อยู่ในตัวพวกเขาจะส่งผ่านไปยังผู้ป่วยและสังคม ถ้าเขาเลือกกุมารเวชศาสตร์ 2) ต้นแบบใน

สาขาของเราย่อมมีบุคคลากรที่ทรงคุณค่า ถ้าเราทำสภาพแวดล้อมให้เหมาะสม เพื่อที่จะทำให้นักศึกษาได้พบปะหรือเห็นบุคคลากรเหล่านี้ ก็ควรจะทำตั้งแต่ตอนต้นของการศึกษา 3) การแสวงหาความสนใจ ที่ปรึกษาของนักศึกษาควรพยายามที่จะเข้าใจความสนใจของนักศึกษาให้คำอธิบายถึงทางเลือกของพวกเขา กระตุ้นความสนใจในการวิจัย การสอนและการรักษาในคลินิก 4) ความพึงพอใจ เราต้องเน้นความสุขที่จะได้รับในการจัดเตรียมการดูแลหรือพัฒนาวิธีใหม่ๆ เพื่อการรักษาเด็ก ๆ และครอบครัว รวมถึงความรู้สึกของการบรรลุความสำเร็จ เมื่อเรามีความสุข สิ่งนั้นจะสะท้อนออกมาเป็นผลกระทบที่เรามีต่อชีวิตผู้ป่วย เราต้องเน้นถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นทันที เช่นเดียวกับอิทธิพลทางบวกในระยะยาว ซึ่งเราสามารถมีต่อเด็ก ครอบครัวและสังคม 5) แรงกระตุ้นส่วนบุคคล เราต้องหานักศึกษาและแพทย์ประจำบ้านที่ต้องการประสบความสำเร็จในอาชีพของพวกเขา เราต้องกระตุ้นให้พวกเขาคำนึงถึงกุมารเวชศาสตร์และความเชี่ยวชาญเฉพาะทางในฐานะอาชีพ เราต้องการคนที่มีความคิดริเริ่ม ความเชื่อในสิ่งที่ทำ 6) ผลตอบแทนทางการเงิน แม้ว่าเราจะไม่ได้รับค่าตอบแทนเป็นจำนวนมาก แต่เราก็มีมาตรฐานในการดำรงชีวิตที่มั่นคง และมีความมั่นคงทางการเงินในระดับปกติ เราควรเตือนนักศึกษาว่าบางครั้งผลตอบแทนก็ไม่ได้มาในรูปแบบของเงินตรา 7) คุณภาพชีวิต เราไม่ต้องการผู้ที่ค้นหาอาชีพที่ง่ายที่สุด และเราต้องไม่ลืมว่าการควบคุมชีวิตคนอื่นเป็นหัวข้อสำคัญในการตัดสินใจเลือกอาชีพด้วย 8) สภาพแวดล้อมในการทำงาน ถ้าคนในภาควิชาของเรามีความสุข พวกเขาจะส่งผ่านความสุขนั้นไปสู่นักศึกษา แพทย์ประจำบ้านและทุกคน และเมื่อนั้นนักศึกษาจะเห็นลักษณะทางบวกของสภาพแวดล้อม 9) ปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน สร้างสภาพแวดล้อมที่ดีซึ่งเอื้ออำนวยต่อการแลกเปลี่ยนความรู้อย่างมีอาชีพ 10) โอกาสที่รออยู่มากมายในสาขานี้ ซึ่งเราต้องแน่ใจว่านักศึกษาตระหนักถึงสิ่งเหล่านี้ มีสองแนวทางที่สามารถชักจูงนักศึกษาได้อย่างชัดเจนคือกระบวนการให้คำปรึกษาและสภาพแวดล้อมทางปัญญา การให้คำปรึกษาเป็นกิจกรรมหนึ่งที่มีความสำคัญและมีอิทธิพลต่ออาชีพของนักศึกษา สิ่งนี้เป็นหนึ่งในหลายวิธีที่จะชักจูงนักศึกษาในการตัดสินใจเลือกอาชีพ โปรแกรมที่เราใส่เข้าไปสามารถแนะแนวนักศึกษาและแพทย์ประจำบ้านระหว่างที่อยู่ในกระบวนการตัดสินใจ และสามารถมีผลกระทบทางบวกต่อความสามารถของเราในการดึงดูดบุคคลให้มาต่ออาชีพกุมารแพทย์ นักศึกษาจะได้รับโปรแกรมเหล่านี้ได้ดีขึ้นถ้าเราสนับสนุนการพัฒนาสภาพแวดล้อมทางปัญญาในภาควิชาของเรา ซึ่งมีทั้งการกระตุ้นและการให้รางวัล เราต้องการบริหารองค์กรให้กระตุ้นการแบ่งปันและให้รางวัลบุคคลและความคิดที่สร้างสรรค์ ต่อจากนั้นเราต้องทำทุกอย่างที่เราจะทำได้เพื่อสร้างที่บ่มเพาะความคิดแม้ว่าจะไม่มีสูตรสำเร็จในการทำกิจกรรมนั้น เราแต่ละคนต้องประเมินการสนับสนุนของ

เราที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางปัญญา ที่สำคัญที่สุดเราต้องกำจัดอุปสรรคที่ป้องกันการได้มาซึ่งสภาพแวดล้อมทางปัญญาที่เป็นไปในทางบวก

Lai et al. (2005) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนพยาบาลได้หวั่น งานวิจัยนี้ถูกออกแบบเพื่อให้เกิดความเข้าใจการเลือกอาชีพของนักเรียนพยาบาลหลังจากการเริ่มฝึกหัดทางคลินิก โดยมีวัตถุประสงค์หลักคือ 1) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเลือกอาชีพและปัจจัยเกี่ยวกับความสามารถ ซึ่งมีผลต่อการเลือกอาชีพ 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเลือกอาชีพและปัจจัยกระตุ้นซึ่งมีผลต่อการเลือกอาชีพ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเลือกอาชีพและปัจจัยจากสถานการณ์ซึ่งมีผลต่อการเลือกอาชีพ โดยให้การตัดสินใจเลือกอาชีพเป็นตัวแปรตาม และมีตัวแปรอิสระ 4 ปัจจัย งานวิจัยนี้ทำในวิทยาลัย (โปรแกรม 5 ปี) ซึ่งตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงใต้ของประเทศไทย นักเรียนที่เหมาะสมต่องานวิจัยจะต้องเรียนในชั้นปีที่ 4 และจบการฝึกหัดทางคลินิกทั้งอายุกรรมและศัลยกรรมซึ่งใช้เวลา 2 เดือน ไม่ว่าจะฝึกหัดในศูนย์การแพทย์หรือโรงพยาบาลในเขต แบบสอบถามได้ถูกส่งให้นักเรียนปีสี่จำนวน 248 คน มีนักเรียน 17 คน ที่ไม่ส่งแบบสอบถามกลับมา โดยไม่ให้เหตุผลที่ไม่ให้ความร่วมมือ ตัวอย่างจึงมี 231 คน คิดเป็นร้อยละ 93 ของนักเรียนปีสี่ทั้งหมด ปัจจัยทั่วไป ประกอบด้วย อายุ เชื้อชาติ ระดับสถานพยาบาลและหน่วยฝึกหัด ปัจจัยความสามารถ ประกอบด้วย ความสามารถทางคลินิก ความสามารถทางการศึกษาและคลินิก แบบสอบถามความสามารถทางคลินิกเป็นแบบให้คะแนนตนเอง ปัจจัยกระตุ้น พิจารณา 2 ปัจจัย 1) ประสบการณ์ที่เคยป่วยหรือได้รับการดูแลในอดีต 2) มีญาติพี่น้องเป็นพยาบาล ปัจจัยจากสถานการณ์ พิจารณาจากระดับความเครียดระหว่างการฝึกหัดและการได้รับความช่วยเหลือจากพยาบาลที่ทำงานในสถานพยาบาลนั้น ๆ โดยใช้การให้คะแนนความเครียดด้วยตนเอง ผลการวิจัยพบว่าร้อยละ 65.4 ของตัวอย่างนักเรียน พวกเขาจะไม่เลือกอาชีพพยาบาลหลังจากจบการศึกษา ซึ่งทำให้เกิดการสูญเสียทั้งเวลา ความอดทนต่าง ๆ และเงินที่ใช้ไป มีคำอธิบายจากงานวิจัยของ Duffield et al. (2004) ว่าพยาบาลบางคนเชื่อว่าอาชีพนี้จะเป็นบันไดให้ก้าวไปสู่อาชีพอื่น ซึ่งทำให้เป็นปัญหาที่ต้องแก้ไข และงานวิจัยนี้ยังพบว่าร้อยละ 35.1 ของนักเรียนระบุว่าพ่อแม่เป็นคนแนะนำให้เรียนวิชาการพยาบาล และอีกร้อยละ 30.3 เข้าเรียนเพราะคะแนนสอบเข้าไม่สูงมาก ซึ่งมีเพียงแค่ร้อยละ 19.1 ที่เข้ามาเรียนเพราะตั้งใจจะเป็นพยาบาล ส่วนในการวิเคราะห์แต่ละปัจจัยพบว่า ด้านปัจจัยทั่วไป ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนที่มีเชื้อชาติ และสถานที่ฝึกหัดต่างกัน ด้านปัจจัยความสามารถ พบว่ามีคะแนนเฉลี่ยความสามารถทางการศึกษาและความสามารถทางคลินิกแบบที่ให้คะแนนตนเองออกมาต่ำในทั้งสองกลุ่มที่

ตัดสินใจเลือกและไม่เลือกอาชีพพยาบาล แต่มีความแตกต่างในคะแนนความสามารถทางคลินิกเฉลี่ยอยู่บ้าง โดยนักเรียนที่ได้คะแนนความสามารถสูงกว่าจะมีความตั้งใจที่จะเป็นพยาบาลมากกว่า ซึ่งอธิบายได้ว่าผลการเรียนมีความสัมพันธ์กับแรงกระตุ้น ซึ่งนักเรียนมักจะมีผลการเรียนดีเมื่อนักเรียนนั้นชอบการทำงานในสถานที่นั้น และงานวิจัยนี้เสนอว่าการศึกษาในวิทยาลัยต้องทำให้พยาบาลสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ในการฝึกทางคลินิกรักเรียนจะต้องมีการใช้ความชำนาญและความเป็นมืออาชีพด้วย ซึ่งอย่างไรก็ตามคะแนนความสามารถทางคลินิกรับเป็นการให้คะแนนตนเองไม่ใช่คะแนนจากการทำงานจริง ด้านปัจจัยกระตุ้น พบว่าไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญของทั้งสองกลุ่ม และด้านปัจจัยจากสถานการณ์นักเรียนที่คิดจะเลือกพยาบาลเป็นอาชีพจะเป็นนักเรียนที่มีความเครียดน้อยกว่าและเป็นนักเรียนที่ได้รับความช่วยเหลือที่ดีในระหว่างการฝึก

Noble (2006) ศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกจักษุวิทยาเป็นอาชีพในคณะแพทยศาสตร์ มีการสำรวจแพทย์แห่งชาติในปี 2004 โดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งได้ถูกกระจายไปสู่นักศึกษาแพทย์ แพทย์ประจำบ้าน และแพทย์ทั่วทั้งประเทศแคนาดา โดยเป็นโครงการร่วมกันของ College of Family Physicians of Canada, the Canadian Medical Association และ the Royal College of Physicians and Surgeons of Canada มีการศึกษาจากคำถามต่อไปนี้ 1) ในสาขาวิชาทางการแพทย์ทั้งหมด อะไรเป็นสิ่งที่ชี้ให้คุณเลือกอาชีพปัจจุบันของคุณ โดยมีคำตอบให้เลือกคือ สิ่งกระตุ้นทางปัญญา/ความท้าทาย ความสัมพันธ์ระหว่างแพทย์และผู้ป่วย ปริมาณงานที่ยืดหยุ่นและ/หรือการที่สามารถคาดคะเนปริมาณงานได้ อิทธิพลของที่ปรึกษา อิทธิพลของครอบครัว ชื่อเสียง ศักยภาพในการหาเลี้ยงชีพ โอกาสในการทำงานวิจัย โอกาสที่ได้ทำการสอน การที่ยังสามารถแสวงหาความสนใจอื่นที่ไม่เกี่ยวกับงานได้อีก โอกาสที่จะได้รับการฝึกอบรม และอื่นๆ 2) อะไรเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่นำไปสู่การเลือกอาชีพ โดยมีคำตอบให้เลือกเหมือนกับคำถามในข้อที่ 1 และ 3) คุณตัดสินใจเลือกฝึกหัดในสาขาปัจจุบันของคุณเมื่อไหร่ โดยมีคำตอบให้เลือกคือ ก่อนเข้าศึกษาในโรงเรียนแพทย์ ระหว่างการศึกษาแต่ก่อนการฝึกงาน ระหว่างฝึกงาน ระหว่างเป็นแพทย์ประจำบ้าน หลังช่วงเวลาฝึกหัด และอื่นๆ ข้อมูลได้ถูกจัดกลุ่มโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ผลการวิจัยพบว่า มีจักษุแพทย์ฝึกหัดชาวแคนาดาจำนวน 405 คน ใน 1062 คน คิดเป็นร้อยละ 38 และแพทย์สาขาอื่นชาวแคนาดาจำนวน 20,891 คน ใน 58,337 คน คิดเป็นร้อยละ 36 ที่ทำแบบสอบถาม ปรากฏว่าสิ่งกระตุ้นทางปัญญาเป็นปัจจัยที่อ้างบ่อยที่สุดว่ามีอิทธิพลต่อการตัดสินใจที่จะมุ่งสู่อาชีพในสาขาจักษุวิทยา ผู้ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ 81 บอกว่าสิ่งกระตุ้นทางปัญญามีบทบาทต่อการตัดสินใจของพวกเขา ความสัมพันธ์ระหว่างแพทย์และผู้ป่วยมีบทบาทต่อ

การตัดสินใจมีบทบาทร้อยละ 58 ความยืดหยุ่นมีบทบาทต่อการตัดสินใจร้อยละ 58 ระบบที่ปรึกษา มีบทบาทต่อการตัดสินใจร้อยละ 42 และศักยภาพในการหาเลี้ยงชีพมีบทบาทต่อการตัดสินใจร้อยละ 38 ส่วนแพทย์ในสาขาอื่นๆ พบว่ามีแนวโน้มที่คล้ายคลึงกัน เมื่อถามว่าอะไรเป็นปัจจัยชี้้นำเพียงชนิดเดียวที่มีอิทธิพลมากต่อการตัดสินใจที่จะมุ่งสู่อาชีพของพวกเขา ทั้งจักษุแพทย์และแพทย์สาขาอื่น อ้างอิงกระตุ่นทางปัญญาเป็นปัจจัยสำคัญมีบทบาทต่อการตัดสินใจร้อยละ 37.8 กับร้อยละ 36.9 ตามลำดับ ในทางตรงกันข้ามเมื่อเปรียบเทียบกับแพทย์สาขาอื่น จักษุแพทย์มักจะอ้างความยืดหยุ่น ร้อยละ 17.0 กับร้อยละ 9.9 ตามลำดับ และระบบที่ปรึกษามีบทบาทต่อการตัดสินใจร้อยละ 9.9 กับ 6.5 ตามลำดับ เป็นปัจจัยกระตุ่นเดียวที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพมากกว่าแพทย์สาขาอื่น ในการตรวจสอบว่าพวกเขาตัดสินใจเลือกอาชีพตอนไหนเกือบร้อยละ 55 ของจักษุแพทย์บอกว่าพวกเขาตัดสินใจระหว่างการศึกษาในโรงเรียนแพทย์เปรียบเทียบกับร้อยละ 43.7 กับแพทย์สาขาอื่น แพทย์สาขาอื่นมักจะตัดสินใจเลือกอาชีพก่อนเข้าศึกษาในโรงเรียนแพทย์ซึ่งมากกว่าจักษุแพทย์ ร้อยละ 12.1 กับร้อยละ 5.9 ตามลำดับ หรือแพทย์ประจำบ้านสาขาอื่นร้อยละ 19.1 กับร้อยละ 11.4 โดยรูปแบบการใช้ชีวิตเป็นปัจจัยสำคัญในการตัดสินใจเลือกอาชีพและรูปแบบการฝึกหัดของนักศึกษาแพทย์และแพทย์ ในทางตรงกันข้ามบางคนได้เสนอว่าความนิยมที่เพิ่มขึ้นเป็นเพียงเพราะความสนใจที่เพิ่มขึ้นในสาขาวิชาเท่านั้นเอง เนื่องจากความก้าวหน้าในการพัฒนาของเทคโนโลยีใหม่ ๆ และวิธีการต่างๆ การวิจัยนี้เสนอว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจที่จะมุ่งสู่อาชีพในสาขาจักษุวิทยาคือสิ่งกระตุ่นทางปัญญาเช่นเดียวกับแพทย์ในสาขาอื่น และปรากฏว่าความยืดหยุ่นเป็นปัจจัยสำคัญเช่นกันแต่เป็นเพียงอันดับที่สองการวิจัยปัจจุบันว่าเป็นปัจจัยในการชี้้นำการตัดสินใจที่จะมุ่งสู่สาขาจักษุวิทยาเพื่อเป็นอาชีพ เมื่อนักศึกษาส่วนใหญ่ในโรงเรียนแพทย์ได้รับรู้บทบาทของจักษุวิทยาอย่างจำกัด ระบบที่ปรึกษาจึงได้มีบทบาทสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจ

Fouad et al. (2007) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับ การเลือกอาชีพของกลุ่มที่แตกต่างกันของชาวอเมริกันเชื้อสายเอเชียทั้งหมด 12 คน โดยในงานวิจัยกล่าวถึงการพัฒนาอาชีพของชาวอเมริกันเชื้อสายเอเชีย โดยส่วนใหญ่เน้นการจำแนกชาวอเมริกันเชื้อสายเอเชียจากเผ่าพันธุ์และเชื้อสายอื่นๆ ในการเลือกอาชีพพบว่าอิทธิพลในการเลือกอาชีพมีทั้งหมด 7 ด้าน ดังนี้ ด้านอิทธิพลจากครอบครัว ได้แก่ ความคาดหวังของครอบครัว การสนับสนุนจากครอบครัว การบังคับของครอบครัว ความคาดหวังของบทบาททางวัฒนธรรม ด้านอิทธิพลทางวัฒนธรรม ได้แก่ ความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมอเมริกาและวัฒนธรรมดั้งเดิม คุณค่าและความคาดหวังทางวัฒนธรรม การแบ่งแยก โอกาสของชาวอเมริกัน เพศ ความเชื่อถือของสังคม ด้านอิทธิพลภายนอก ได้แก่

อุปสรรคทางสังคม การสนับสนุนจากสังคม การสนับสนุนทางการเงิน ด้านเป้าหมายของการทำงาน ได้แก่ ความสนุกสนาน ด้านแบบอย่าง ได้แก่ บุคคลผู้ซึ่งแบบอย่าง ลักษณะของแบบอย่าง ด้านคุณค่าของงาน ได้แก่ เงินเดือนหรือทรัพย์สิน สิ่งแวดล้อม ความสามารถในการใช้ประโยชน์ การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ด้านลักษณะเฉพาะบุคคล ได้แก่ บุคลิกภาพ ความสนใจ ทักษะ

จากการศึกษาเอกสารและรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกประกอบประกอบอาชีพ แล้วนั้นสามารถที่จะรวบรวมปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกประกอบอาชีพได้เป็นจำนวนมาก ในการศึกษาครั้งนี้สามารถแบ่งปัจจัยออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยความคาดหวัง ด้านอาชีพ ปัจจัยด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องและปัจจัยข้อมูลข่าวสารแสดงรายละเอียดในตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษา

	ณัฐพงศ์ 2540	พุดตาล 2541	วาทัญญู 2541	ทิภา 2546	ฉัตรธา 2546	ไชยยศ 2547	พรพจน์ 2547	อมรัตน์ 2550	Jones (2007)	Kanto (2004)	Laia et al. (2005)	Noble (2006)	Fouad et al. 2007	รวม	ร้อยละ
ปัจจัยส่วนบุคคล															
เพศ					/		/		/					3	23.08
อายุ			/				/							2	15.38
อาชีพของบิดามารดา	/	/		/	/	/	/							6	46.15
รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว				/	/		/							3	23.08
ภูมิลำเนา					/		/		/					3	23.08
ลักษณะทางกายภาพของตน							/							1	7.69
บุคลิกลักษณะของตน		/		/		/		/	/				/	6	46.15
สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา			/	/		/	/							4	30.77
ระดับการศึกษา				/							/			2	15.38
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		/		/	/			/						4	30.77
ความคุ้นเคยในอาชีพ		/		/				/						3	23.08
ความรู้เกี่ยวกับอาชีพ				/			/		/		/			4	30.77

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

	ณัฐพงศ์ 2540	พุดตาล 2541	วาทัญญู 2541	พิภา 2546	อัชฌา 2546	ไชยยศ 2547	พรพจน์ 2547	อมรรัตน์ 2550	Jones (2007)	Kanto (2004)	Laia et al. (2005)	Nobile (2006)	Fouad et al. 2007	รวม	ร้อยละ
ความถนัดในอาชีพ	/	/		/		/		/	/				/	7	53.85
ความสนใจในอาชีพ		/		/		/		/			/		/	6	46.15
ความต้องการในอาชีพ		/		/		/	/							4	30.77
การได้ฝึกประสบการณ์ในอาชีพ		/	/			/		/	/					5	38.46
การคาดการณ์เรื่องการศึกษาต่อ						/	/							2	15.38
ปัจจัยด้านความคาดหวังในอาชีพ															
เงินเดือน ค่าตอบแทนและสวัสดิการ	/		/	/	/	/			/	/		/	/	9	69.23
ค่านิยมของอาชีพในสังคม		/	/	/		/	/	/	/			/		8	61.54
ความมั่นคงในอาชีพ	/	/	/	/	/	/								6	46.15
ความก้าวหน้าในอาชีพ		/	/	/	/	/	/		/			/		8	61.54
ลักษณะของอาชีพที่เลือก			/	/		/	/		/	/	/	/		8	61.54
ลักษณะองค์กรที่มุ่งหวัง					/									1	7.69

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

	ณัฐพงศ์ 2540	พุดตาล 2541	วาทัญญู 2541	ทิวา 2546	ธัญฉรา 2546	ไชยเขต 2547	พรพจน์ 2547	อมรรัตน์ 2550	Jones (2007)	Kanto (2004)	Laia et al. (2005)	Noble (2006)	Fouad et al. 2007	รวม	ร้อยละ
ปัจจัยด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง															
บิดา-มารดา				/	/			/	/				/	5	38.46
อาจารย์แนะแนว		/						/						2	15.38
ครูอาจารย์		/		/	/			/				/		4	30.77
เพื่อนหรือรุ่นพี่	/	/		/	/	/		/						6	46.15
ญาติพี่น้อง	/	/		/				/						4	30.77
บุคคลที่เป็นแบบอย่าง		/		/		/		/	/				/	6	46.15
ปัจจัยข้อมูลข่าวสาร															
หนังสือพิมพ์		/						/						2	15.38
วารสาร		/												1	7.69
แผ่นพับ		/												1	7.69
หนังสือ		/												1	7.69
ป้ายโฆษณาภาพโปสเตอร์		/						/						2	15.38

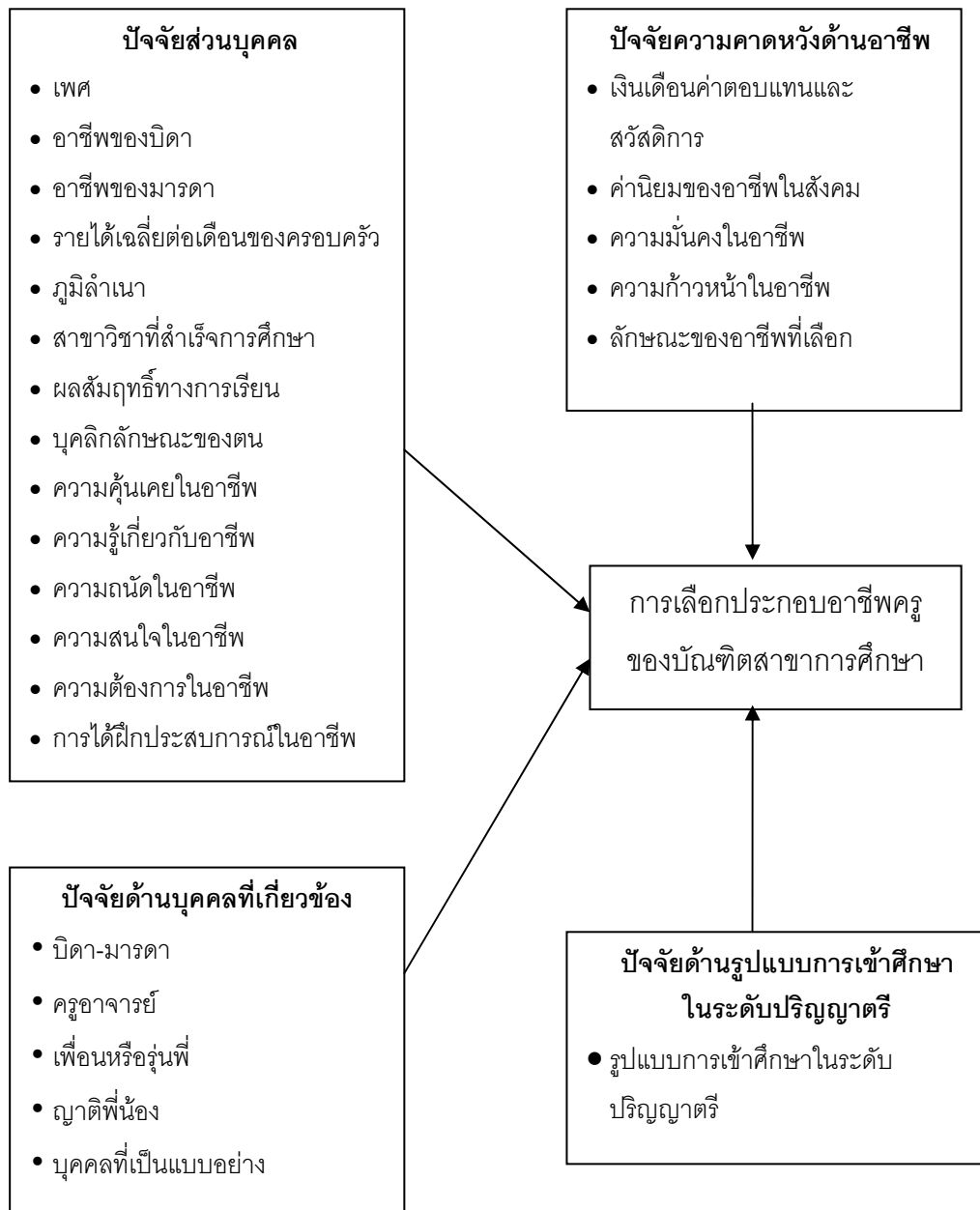
ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

	ณัฐพงศ์ 2540	พุดตาล 2541	วาทัญญู 2541	ทิวา 2546	ธัญฉภา 2546	ไฉยเยศ 2547	พรพจน์ 2547	อมรรัตน์ 2550	Jones (2007)	Kanto (2004)	Laia et al. (2005)	Noble (2006)	Fouad et al. 2007	รวม	ร้อยละ
โทรทัศน์		/						/						2	15.38
วิทยุ		/						/						2	15.38
หออกระจายข่าว		/												1	7.69
วีดีทัศน์		/												1	7.69
หออกระจายข่าว		/												1	7.69
ภาพยนตร์		/						/						2	15.38
	6	27	8	21	12	15	13	16	11	3	2	5	6		

จากการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกประกอบอาชีพ โดยได้คัดเลือกตัวบ่งชี้ของแต่ละปัจจัย ซึ่งพิจารณาจากตัวบ่งชี้ที่มีผู้ศึกษาตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป ดังนั้นจากการสังเคราะห์ปัจจัยทั้งหมดพบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพ มีจำนวนทั้งสิ้น 3 ด้าน 24 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ (1) ปัจจัยส่วนบุคคล มี 14 ตัวบ่งชี้ได้แก่ เพศ อาชีพของบิดา อาชีพของมารดา รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว ภูมิลำเนา บุคลิกลักษณะของตน สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคุ้นเคยในอาชีพ ความรู้เกี่ยวกับอาชีพ ความถนัดในอาชีพ ความสนใจในอาชีพ ความต้องการในอาชีพ การได้ฝึกประสบการณ์ในอาชีพ (2) ปัจจัยความคาดหวังด้านอาชีพ มี 5 ตัวบ่งชี้ได้แก่ เงินเดือนค่าตอบแทนและสวัสดิการ ค่านิยมของอาชีพในสังคม ความมั่นคงในอาชีพ ความก้าวหน้าในอาชีพ ลักษณะของอาชีพที่เลือก (3) ปัจจัยด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง มี 5 ตัวบ่งชี้ได้แก่ บิดา-มารดา ครูอาจารย์ เพื่อนหรือรุ่นพี่ ญาติพี่น้อง บุคคลที่เป็นแบบอย่าง

ตอนที่ 5 กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการตารางการสังเคราะห์ปัจจัยส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพแสดงให้เห็นว่ามีปัจจัยบุคคลส่วนบุคคล ปัจจัยความคาดหวังด้านอาชีพและปัจจัยด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง แต่จากการศึกษาเอกสารผู้วิจัยได้พบว่า รูปแบบการเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรีที่แตกต่างกัน อาจส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษา จึงนำมาศึกษาเป็นอีกปัจจัยหนึ่ง

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยใช้การวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) ในการศึกษาครั้งนี้ใช้ประชากรเป็นบัณฑิตที่จบการศึกษาประจำปี 2548-2549 จากมหาวิทยาลัยสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษา 2) เพื่อศึกษาระดับความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ บัณฑิตที่จบสาขาการศึกษาประจำปีการศึกษา 2548-2549 จากมหาวิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจำนวนทั้งหมด 54 มหาวิทยาลัย ได้แก่คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ คณะครุศาสตร์ อุดสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ และคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏทั้งหมด 41 แห่งทั่วประเทศ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาทางสาขาการศึกษา จากมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนสาขาการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา โดยการเลือกอย่างเจาะจงซึ่งได้กำหนดเฉพาะมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร เนื่องจากสถาบันในเขตกรุงเทพมหานครได้มีระยะเวลาในการเรียนการสอนมาเป็นเวลานาน และเลือกอย่างเจาะจงจำนวน 3 มหาวิทยาลัย ได้แก่ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม เนื่องจากทั้ง 3 สถาบันมีหลักสูตรสาขาวิชาที่คล้ายกัน เป็นมหาวิทยาลัยที่อยู่ในอันดับต้นของการจัดอันดับมหาวิทยาลัย ดังนั้นแต่ละมหาวิทยาลัยจะต้องมีการวางแผน กระบวนการผลิตบัณฑิตและระบบการจัดการศึกษา

กระบวนการเป็นอย่างดีเพื่อผลิตบัณฑิตให้เป็นผู้สร้างสรรค์การเรียนรู้แนวใหม่ ที่จะไปเป็นครูและบุคลากรทางการศึกษา

การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สูตรการกำหนดกลุ่มตัวอย่างของยามาเน่ ซึ่งจากการคำนวณได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 304 คน และจากอัตราการตอบกลับของแบบสอบถามในการวิจัยโดยเฉลี่ยร้อยละ 80 (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542) ผู้วิจัยจึงได้ปรับขนาดของกลุ่มตัวอย่างเพิ่มขึ้นเป็น 380 คน ซึ่งมีรายละเอียดดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนบัณฑิตทั้งหมดจาก 3 มหาวิทยาลัยและจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยแยกตามสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา

สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา	จำนวนบัณฑิตทั้งหมด จาก 3 มหาวิทยาลัย	จำนวน กลุ่มตัวอย่าง
1. การศึกษาปฐมวัย	78	23
2. ประถมศึกษา	142	42
3. ภาษาไทย	92	27
4. คณิตศาสตร์	100	30
5. วิทยาศาสตร์-ชีววิทยา	226	67
6. สังคมศึกษา	24	7
7. พลศึกษา	32	9
8. ศิลปศึกษา	75	22
9. ดนตรีศึกษา	103	30
10. อุตสาหกรรมศิลป์	1	0
11. เทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา	103	30
12. คอมพิวเตอร์ศึกษา	59	18
13. ธุรกิจศึกษา	57	17
14. ภาษาต่างประเทศ	61	19
15. การแนะแนว	73	22
16. การศึกษานอกระบบโรงเรียน	58	17
รวม	1284	380

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยข้อคำถามเป็นแบบเลือกตอบและแบบเติมข้อความ เช่น เพศ ภูมิลำเนา สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา เป็นต้น จำนวนทั้งหมด 10 ข้อ ซึ่งมีข้อคำถามที่ใช้วัดในการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษารวมอยู่ด้วย

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามแบบมาตรวัดประมาณค่าเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษา จำนวนทั้งหมด 51 ข้อ ซึ่งครอบคลุมปัจจัยทั้งหมด 3 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยความคาดหวังด้านอาชีพ และปัจจัยด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง ข้อคำถามเป็นลักษณะมาตรประมาณค่า 5 ระดับ โดยแต่ละระดับมีความหมายดังนี้

- 1 หมายถึง ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครูของท่าน **น้อยที่สุด**
- 2 หมายถึง ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครูของท่าน **น้อย**
- 3 หมายถึง ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครูของท่าน **ปานกลาง**
- 4 หมายถึง ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครูของท่าน **มาก**
- 5 หมายถึง ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครูของท่าน **มากที่สุด**

3. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ในส่วนของการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนั้น ผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนการสร้างเครื่องมือออกเป็นทั้งหมด 5 ขั้นตอน ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี รายงานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเลือกประกอบอาชีพ เพื่อหาปัจจัยและตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะได้นำมาใช้ในส่วนของกาหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 สร้างข้อคำถามที่มีความเหมาะสมและวัดได้ตรงจากตัวบ่งชี้ในแต่ละปัจจัย พัฒนาขึ้นเป็นแบบสอบถาม จากนั้นนำไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาความถูกต้อง ความเหมาะสมของข้อคำถาม รวมถึงภาษาที่ใช้และรูปแบบการพิมพ์

ขั้นตอนที่ 3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเรียบร้อยแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในด้านความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) และความถูกต้องของภาษา จำนวนทั้งหมด 7 ท่าน ซึ่งมีรายละเอียดดังภาคผนวก โดยผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ มีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือก ดังนี้

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครู	ผ.ศ.สนั่น	ผ.ศ. ดร.สมบุรณ์	ผ.ศ. ดร.กมลวรรณ	อ.ดร.ผลาดร	อ.ดร.วรรณิ	อ.ดร.ศรัยัดน	อ.ไปรยา	ค่า IOC
6. การมีความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพครู	1	1	1	1	1	1	1	1.0
7. การมีความรู้ในสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา	1	1	1	1	1	1	1	1.0
8. ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้	1	1	1	1	1	0	1	0.9
9. ความสามารถสอนในวิชาอื่นๆ	1	1	0	1	1	1	1	0.9
10. ความสามารถในการสอนในวิชาที่สำเร็จการศึกษา	1	1	1	1	1	1	1	1.0
11. ความสามารถทำงานร่วมกับบุคคลอื่นในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา	1	1	0	1	1	1	1	0.9
12. ความสามารถในการปฏิบัติงานต่าง ๆ ในวิชาชีพครู	1	1	1	1	1	1	1	1.0
13. เป็นอาชีพที่มีความน่าสนใจ	1	1	1	1	1	1	1	1.0
14. เป็นอาชีพที่ทำทลายความสามารถ	1	1	1	1	1	0	1	0.9
15. เป็นอาชีพที่สามารถทำได้ดีกว่าอาชีพอื่น	1	1	1	1	1	1	0	0.9
16. การที่สนใจหาความรู้ในด้านการศึกษาเป็นประจำ	1	1	1	1	1	1	1	1.0
17. มีความตั้งใจที่จะเป็นครูมานานแล้ว	1	1	1	1	1	1	1	1.0
18. ความต้องการในการใช้ความรู้ที่ได้เรียนมา	1	1	1	1	1	1	1	1.0
19. ความต้องการที่จะประกอบอาชีพครูอาชีพเดียวแม้จะมีอาชีพอื่นรองรับ	1	1	0	1	1	1	1	0.9
20. การได้ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	1	1	0	1	1	1	1	0.9
21. การมีประสบการณ์ในการสอน	1	1	0	1	1	1	0	0.7
22. เงินเดือน	1	1	0	1	1	1	1	0.9
23. ค่าตอบแทนซึ่งได้จากการทำงานที่นอกเหนือจากเงินเดือน	1	1	0	1	1	1	1	0.9
24. สวัสดิการที่ต่าง ๆ ที่ได้จากการประกอบอาชีพครู	1	1	0	1	1	1	1	0.9
25. การยอมรับในอาชีพครูจากสังคม	1	1	0	1	1	1	1	0.9

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครู	ผ.ศ.สนั่น	ผ.ศ. ดร.สมบุญรัตน์	ผ.ศ. ดร.กมลวรรณ	อ.ดร.ผลาดร	อ.ดร.วารณี	อ.ดร.สร้อยต้น	อ.ไปรยา	ค่า IOC
26. ความมีเกียรติในอาชีพครู	1	1	0	1	1	1	1	0.9
27. ชื่อเสียงของสถานศึกษา	1	1	0	1	1	1	0	0.7
28. ตำแหน่งที่ปฏิบัติงาน	0	1	0	1	1	0	-1	0.3
29. เป็นอาชีพที่มีรายได้มั่นคง	1	1	0	1	1	0	1	0.7
30. เป็นอาชีพที่มั่นคง ไม่ตกงาน	-1	1	0	1	1	0	1	0.4
31. อาชีพที่เป็นความต้องการของตลาดแรงงาน มีตำแหน่งงานรองรับ	0	0	0	1	1	0	1	0.4
32. ความมั่นคงของสถานศึกษา	1	1	0	-1	1	1	-1	0.3
33. โอกาสในความก้าวหน้าในอาชีพครู	1	1	0	-1	1	0	1	0.4
34. โอกาสในการเลื่อนวิทยฐานะ	1	1	0	1	1	1	1	0.9
35. โอกาสในการลาศึกษาต่อ	1	1	0	1	1	1	1	0.9
36. โอกาสในการเข้าฝึกอบรมเพื่อศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม	1	1	0	1	1	1	1	0.9
37. โอกาสการเลื่อนขั้นเงินเดือน	1	1	0	1	1	1	1	0.9
38. ลักษณะการปฏิบัติงานในอาชีพครู	1	1	0	1	1	1	0	0.7
39. ลักษณะรูปแบบการบริหารในสถานศึกษา	1	0	0	1	1	1	1	0.7
40. เป็นอาชีพที่เสียสละต่อสังคม	1	1	0	1	1	1	1	0.9
41. เป็นอาชีพที่ต้องเป็นตัวอย่างที่ดีแก่บุคคลอื่น	1	1	0	1	1	1	1	0.9
42. ความต้องการของพ่อแม่ ผู้ปกครองให้ประกอบอาชีพครู	1	1	0	1	1	1	1	0.9
43. พ่อแม่ ผู้ปกครองแนะนำส่งเสริมให้ประกอบอาชีพครู	1	1	0	1	1	1	1	0.9
44. มีญาติประกอบอาชีพครูอยู่	1	1	1	1	1	1	1	1.0
45. ญาติประสบความสำเร็จในอาชีพครู	1	1	1	1	1	1	1	1.0
46. คำแนะนำของญาติ	1	1	0	1	1	1	1	0.9
47. ความต้องการของครู-อาจารย์ให้ประกอบอาชีพครู	1	1	0	1	1	1	1	0.9
48. คำแนะนำของครู-อาจารย์แนะนำให้ประกอบอาชีพครู	1	1	0	1	1	1	1	0.9

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครู	ผ.ศ.สัมนัน	ผ.ศ. ดร.สมบุญรัตน์	ผ.ศ. ดร.กมลวรรณ	อ.ดร.ผลาดร	อ.ดร.วารณี	อ.ดร.ศรัทธยา	อ.ไปรยา	ค่า IOC
49. ครู-อาจารย์ประสบความสำเร็จในอาชีพ	1	1	0	1	1	1	1	0.9
50. คำแนะนำของเพื่อนหรือรุ่นพี่	1	1	0	1	1	1	1	0.9
51. เพื่อนที่เรียนในระดับปริญญาตรีด้วยกัน ส่วนมากเลือกประกอบอาชีพครู	1	1	0	1	1	1	1	0.9
52. รุ่นพี่ที่เรียนในคณะเดียวกันในระดับปริญญา ตรีส่วนมากเลือกประกอบอาชีพครู	1	1	0	1	1	1	1	0.9
53. เพื่อนหรือรุ่นพี่ประกอบอาชีพครูภายใน สถานศึกษาเดียวกัน	0	1	0	0	1	0	1	0.4
54. เพื่อนหรือรุ่นพี่ประสบความสำเร็จในอาชีพครู	1	1	0	1	1	1	1	0.9
55. บุคคลที่ท่านนับถือเป็นแบบอย่าง (นอกเหนือจากพ่อแม่ ญาติ ครู เพื่อนและรุ่นพี่) ประกอบอาชีพครู	0	1	1	1	1	1	1	0.9
56. บุคคลที่ท่านเป็นแบบอย่าง(นอกเหนือจาก พ่อแม่ ญาติ ครู เพื่อนและรุ่นพี่)ประสบความสำเร็จ ในอาชีพครู	1	1	1	1	1	1	1	1.0

ขั้นตอนที่ 4 ปรับปรุงข้อคำถามตามที่ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะจากการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ จากนั้นนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาอีกครั้ง ซึ่งการปรับปรุงข้อคำถามตามที่ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะมีรายละเอียดดังตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3 ข้อคำถามที่ได้ปรับปรุงจากการตรวจสอบความตรงจากผู้เชี่ยวชาญ

ปัจจัย	ข้อที่	ข้อความเดิม	ข้อความใหม่
ปัจจัยส่วนบุคคล	3	ความคุ้นเคยในอาชีพครูเคยมีประสบการณ์ในการเป็นครู	ความคุ้นเคยในอาชีพครู จากประสบการณ์ตรงของตนเองในการเป็นครู อาทิ การสอนพิเศษ
	4	ความคุ้นเคยในอาชีพครูเพราะเคยเห็นบุคคลอื่นๆ ประกอบอาชีพครู	ความคุ้นเคยในอาชีพครูจากบุคคลอื่นๆ ประกอบอาชีพครู
	7	การมีความรู้ในสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา	การมีความรู้ในวิชาเอกที่สำเร็จการศึกษา
	9	ความสามารถสอนในวิชาอื่นๆ	ความสามารถสอนในวิชาอื่น ที่นอกเหนือจากวิชาเอกที่สำเร็จการศึกษา
	10	ความสามารถในการสอนในวิชาที่สำเร็จการศึกษา	ความสามารถในการสอนในสาขาวิชาเอกที่สำเร็จการศึกษา
	11	ความสามารถทำงานร่วมกับบุคคลอื่นในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา	แยกออกเป็น 11 และ 12 11. ความสามารถในการทำงานร่วมกับบุคคลอื่นในสถานศึกษา 12. ความสามารถในการทำงานร่วมกับบุคคลอื่นนอกสถานศึกษา
	12	ความสามารถในการปฏิบัติงานต่าง ๆ ในวิชาชีพครู	ความสามารถในการปฏิบัติงานต่าง ๆ นอกเหนือจากงานสอนในสถานศึกษา
	13	เป็นอาชีพที่มีความน่าสนใจ	เป็นอาชีพที่น่าสนใจ
	15	เป็นอาชีพที่สามารถทำได้ดีกว่าอาชีพอื่น	เป็นอาชีพที่สามารถทำได้ดี
	16	การที่สนใจหาความรู้ในด้านการศึกษายเป็นประจำ	สนใจใฝ่หาความรู้ในด้านการศึกษายเป็นประจำ
	17	มีความตั้งใจที่จะเป็นครูมานานแล้ว	มีความตั้งใจที่จะเป็นครูมาตั้งแต่เล็ก
	18	ความต้องการในการใช้ความรู้ที่ได้เรียนมา	ต้องการใช้ความรู้ที่ได้เรียนมาเพื่อพัฒนาผู้เรียน
19	ความต้องการที่จะประกอบอาชีพครูอาชีพเดียวแม้จะมีอาชีพอื่นรองรับ	ต้องการที่จะประกอบอาชีพครูอาชีพเดียวแม้จะมีอาชีพอื่นรองรับ	

ตารางที่ 3.3 (ต่อ)

ปัจจัย	ข้อที่	ข้อความเดิม	ข้อความใหม่
ปัจจัยส่วนบุคคล	20	การได้ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	ประสบการณ์ที่ได้จากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูตามหลักสูตรในระดับปริญญาตรี
	21	การมีประสบการณ์ในการสอน	ประสบการณ์ที่ได้จากการสอน เช่น สอนพิเศษ หรือสอนหนังสือแก่ผู้อื่น
ปัจจัยความคาดหวังด้านอาชีพ	26	ความมีเกียรติในอาชีพครู	ความมีเกียรติของอาชีพครู
	27	ชื่อเสียงของสถานศึกษา	ชื่อเสียงของสถานศึกษาหรือหน่วยงานที่เข้าทำงาน
	29	เป็นอาชีพที่มีรายได้มั่นคง	เป็นอาชีพที่มีรายได้ประจำ
	34	ลักษณะการปฏิบัติงานในอาชีพครู	แยกออกเป็นข้อ 34-35 34. งานครูเป็นงานที่มีระบบ ขั้นตอน 35. งานครูเป็นงานที่มีเวลาทำงาน-เลิกงานที่แน่นอน
ปัจจัยด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง	42	ความต้องการของพ่อแม่ให้ประกอบอาชีพครู	ความต้องการของพ่อแม่ ผู้ปกครองให้ประกอบอาชีพครูเพียงอาชีพเดียว
	43	พ่อแม่แนะนำส่งเสริมให้ประกอบอาชีพครู	ย้ายไปเป็นข้อคำถามที่ 41 พ่อแม่ ผู้ปกครองแนะนำให้เลือกประกอบอาชีพครูหากมีโอกาส
	44	มีญาติประกอบอาชีพครูอยู่	ย้ายไปเป็นข้อคำถามที่ 45 ญาติประกอบอาชีพครูอยู่
	45	ญาติประสบความสำเร็จในอาชีพครู	ย้ายไปเป็นข้อคำถามที่ 48 มีญาติประสบความสำเร็จในอาชีพครู
	46	คำแนะนำของญาติ	ย้ายไปเป็นข้อคำถามที่ 42 คำแนะนำของญาติให้เลือกประกอบอาชีพครูหากมีโอกาส
	47	ความต้องการของครู-อาจารย์ให้ประกอบอาชีพครู	ย้ายไปเป็นข้อคำถามที่ 40 ความต้องการของครู-อาจารย์ที่สอนให้ประกอบอาชีพครูเพียงอาชีพเดียว
	48	คำแนะนำของครู-อาจารย์แนะนำให้ประกอบอาชีพครู	ย้ายไปเป็นข้อคำถามที่ 43 คำแนะนำของครู-อาจารย์ที่สอนแนะนำให้เลือกประกอบอาชีพครูหากมีโอกาส

ตารางที่ 3.3 (ต่อ)

ปัจจัย	ข้อที่	ข้อความเดิม	ข้อความใหม่
ปัจจัยด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง	50	ครู-อาจารย์ประสบความสำเร็จในอาชีพ	ย้ายไปเป็นข้อคำถามที่ 49 ครู-อาจารย์ที่สอนประสบความสำเร็จในอาชีพจึงเป็นแรงบันดาลใจให้เป็นครู
	51	คำแนะนำของเพื่อนหรือรุ่นพี่	ย้ายไปเป็นข้อคำถามที่ 44 คำแนะนำของเพื่อนหรือรุ่นพี่ให้เลือกประกอบอาชีพครุหามีโอกาส
	52	เพื่อนที่เรียนในระดับปริญญาตรีด้วยกันส่วนมากเลือกประกอบอาชีพครู	ย้ายไปเป็นข้อคำถามที่ 46 เพื่อนหรือรุ่นพี่ที่เรียนในระดับปริญญาตรีด้วยกันส่วนมากเลือกประกอบอาชีพครู
	53	รุ่นพี่ที่เรียนในคณะเดียวกันในระดับปริญญาตรีส่วนมากเลือกประกอบอาชีพครู	ยุบรวมไปอยู่ในข้อ 46
	56	บุคคลที่นับถือเป็นแบบอย่าง (นอกเหนือจากพ่อแม่ ญาติ ครู เพื่อน และรุ่นพี่) ประกอบอาชีพครู	ย้ายไปเป็นข้อคำถามที่ 47 บุคคลที่ท่านนับถือเป็นแบบอย่างประกอบอาชีพครู (นอกเหนือจากพ่อแม่ ญาติ ครู เพื่อนและรุ่นพี่)
	57	บุคคลที่เป็นแบบอย่าง(นอกเหนือจากพ่อแม่ ญาติ ครู เพื่อนและรุ่นพี่) ประสบความสำเร็จในอาชีพครู	ย้ายไปเป็นข้อคำถามที่ 51 บุคคลที่ท่านนับถือเป็นแบบอย่างประสบความสำเร็จในอาชีพครู (นอกเหนือจากพ่อแม่ ญาติ ครู เพื่อนและรุ่นพี่)

จากการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ ทำให้ได้แบบสอบถามที่ประกอบด้วยปัจจัยที่ต้องการศึกษา 4 ด้าน จำนวนทั้งหมด 61 ข้อ โดยแบ่งเป็นตอนที่ 1 จำนวน 10 ข้อคำถาม และตอนที่ 2 จำนวน 51 ข้อคำถาม ซึ่งมีรายละเอียดดังตารางที่ 3.4

ตารางที่ 3.4 จำนวนข้อคำถามของปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครูในแต่ละด้าน

ชื่อตัวแปร	ตอนที่	ข้อที่	จำนวนข้อ
ปัจจัยส่วนบุคคล			
1. เพศ	1	1	1
2. อาชีพของบิดา	1	7	1
3. อาชีพของมารดา	1	8	1
4. รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว	1	9	1
5. ภูมิลำเนา	1	2	1
6. สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา	1	5	1
7. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	1	4	1
8. บุคลิกลักษณะของตน	2	1-2	2
9. ความคุ้นเคยในอาชีพ	2	3-5	3
10. ความรู้เกี่ยวกับอาชีพ	2	6-7	2
11. ความถนัดในอาชีพ	2	8-13	6
12. ความสนใจในอาชีพ	2	14-17	4
13. ความต้องการในอาชีพ	2	18-20	3
14. การได้ฝึกประสบการณ์ในอาชีพ	2	21-22	2
รวม			29
ปัจจัยความคาดหวังด้านอาชีพ			
15. เงินเดือน	2	23-25	3
16. ค่านิยมของอาชีพในสังคม	2	26-28	3
17. ความมั่นคงในอาชีพ	2	29	1
18. ความก้าวหน้าในอาชีพ	2	30-33	4
19. ลักษณะของอาชีพที่เลือก	2	34-38	5
รวม			16
ปัจจัยด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง			
20. บิดา-มารดา	2	39, 41	2
21. ครูอาจารย์	2	40, 43, 49	3
22. เพื่อนหรือรุ่นพี่	2	44, 46, 50	3
23. ญาติพี่น้อง	2	42, 45, 48	3
24. บุคคลที่เป็นแบบอย่าง	2	47, 51	2
รวม			13

ตารางที่ 3.4 (ต่อ)

ชื่อตัวแปร	ตอนที่	ข้อที่	จำนวนข้อ
ปัจจัยด้านรูปแบบการเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี			
25. รูปแบบการเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี	1	6	1
รวม			1

แบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงนั้น มีจำนวนข้อคำถามเพิ่มเติมที่นอกเหนือจากปัจจัยที่ต้องการศึกษา จำนวน 2 ข้อ คือ ข้อคำถามที่ 3 ในตอนที่ 1 ของแบบสอบถาม ซึ่งเป็นข้อคำถามแบบเลือกตอบมหาวิทยาลัยที่สำเร็จการศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเพื่อเป็นการตรวจสอบความถูกต้องของกลุ่มตัวอย่างในการจัดส่งแบบสอบถาม และข้อคำถามที่ 10 ในตอนที่ 1 ของแบบสอบถาม ซึ่งเป็นข้อคำถามแบบเลือกตอบการประกอบอาชีพในปัจจุบันของกลุ่มตัวอย่างว่า ได้ประกอบอาชีพหรือไม่

ขั้นตอนที่ 5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วมาทดลองใช้กับบัณฑิตสาขาการศึกษา จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อตรวจสอบค่าความเที่ยงของเครื่องมือ ด้วยวิธีการประมาณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)

ผลการวิเคราะห์พบว่า ความเที่ยงของปัจจัยในแต่ละด้าน มีค่าความเที่ยงอยู่ระหว่าง 0.882 – 0.937 และมีค่าความเที่ยงทั้งฉบับ เท่ากับ 0.937 ซึ่งหมายความว่า แบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น มีคุณภาพในระดับสูงและมีความเหมาะสมในการนำไปใช้เก็บข้อมูล ซึ่งรายละเอียดความเที่ยงของแบบสอบถามแสดงในตารางที่ 3.5

ตารางที่ 3.5 ค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม

ปัจจัย	ความเที่ยง
ปัจจัยส่วนบุคคล	0.886
ปัจจัยความคาดหวังด้านอาชีพ	0.882
ปัจจัยด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง	0.937
ความเที่ยงทั้งฉบับ	0.937

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูล โดยมีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งสิ้น 5 ขั้นตอน คือ 1) ผู้วิจัยดำเนินการสืบค้นข้อมูลจำนวนบัณฑิตสาขาการศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทางอินเทอร์เน็ต โดยใช้ฐานข้อมูลจาก เว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เพื่อกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่

ต้องการเก็บรวบรวมข้อมูล 2) ผู้วิจัยจัดทำหนังสือขอความร่วมมือขอใช้ข้อมูลเพื่อทำการวิจัย จากภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จากนั้นจึงนำส่งไปยังมหาวิทยาลัยที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการให้ข้อมูลส่วนบุคคลของบัณฑิตสาขาการศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 3) ผู้วิจัยดำเนินการติดต่อกับกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้การโทรศัพท์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่ได้รับจากทางมหาวิทยาลัยของกลุ่มตัวอย่าง 4) ผู้วิจัยดำเนินการจัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปยังกลุ่มตัวอย่าง 5) ผู้วิจัยทำการโทรศัพท์ติดตามแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างที่ยังขาด หลังจากจัดส่งแบบสอบถามไประยะเวลา 3 สัปดาห์ จนได้รับแบบสอบถามจำนวน 312 ฉบับ โดยมีจำนวนมากกว่ากลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำที่กำหนดไว้จำนวน 304 ฉบับ ซึ่งเพียงพอที่จะสามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยในครั้งนี้ได้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าสถิติพื้นฐาน ค่าสถิติ ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ค่าไค-สแควร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for windows

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษา จากการเก็บข้อมูลบัณฑิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม จำนวนทั้งหมด 312 คน แบ่งเป็นกลุ่มบัณฑิตที่เลือกประกอบอาชีพครูจำนวนทั้งหมด 142 คน และไม่ได้ประกอบอาชีพครูจำนวนทั้งหมด 170 คน ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของบัณฑิตสาขาการศึกษา และตอนที่ 2 การหาความสัมพันธ์ของตัวแปรกับการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษา

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของบัณฑิตสาขาการศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิจัยครั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษา ผู้วิจัยได้จัดส่งแบบสอบถามไปจำนวน 380 ฉบับ โดยได้รับกลับคืนมาจำนวนทั้งสิ้น 312 ฉบับ ผลการวิเคราะห์พบว่า อัตราการตอบกลับทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 82.11 โดยสาขาวิชาที่มีอัตราการตอบกลับมากที่สุดคือ สาขาการแนะแนว โดยมีอัตราการตอบกลับร้อยละ 100 รองลงมาคือสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษามีอัตราการตอบกลับร้อยละ 88.89 และสาขาวิชาที่มีอัตราการตอบกลับน้อยที่สุดคือ สาขาวิชาศิลปศึกษา โดยมีอัตราการตอบกลับร้อยละ 59.09 สำหรับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เป็นบัณฑิตสาขาการศึกษาที่สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาศึกษาศาสตร์มากที่สุด จำนวน 57 คน รองลงมาเป็นบัณฑิตสาขาวิชาการประถมศึกษา จำนวน 35 คน และกลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือบัณฑิตสาขาการศึกษาที่สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาสังคมศึกษา จำนวน 6 คน รายละเอียดดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างและอัตราการตอบกลับของแบบสอบถาม
แยกตามสาขาวิชา

สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง		อัตราการตอบกลับ	
	จำนวน n = 380	ร้อยละ	จำนวน n = 312	ร้อยละ
การศึกษาระดับปริญญาตรี	23	6.05	18	78.26
การประถมศึกษา	42	11.05	35	83.33
ภาษาไทย	27	7.11	23	85.19
คณิตศาสตร์	30	7.89	24	80.00
วิทยาศาสตร์	67	17.63	57	85.07
สังคมศึกษา	7	1.84	6	85.71
พลศึกษา	9	2.37	7	77.78
ศิลปศึกษา	22	5.79	13	59.09
ดนตรีศึกษา	30	7.89	24	80.00
เทคโนโลยีสื่อสารการศึกษา	30	7.89	25	83.33
คอมพิวเตอร์ศึกษา	18	4.74	16	88.89
ธุรกิจศึกษา	17	4.47	13	76.47
ภาษาต่างประเทศ	19	5.00	15	78.95
การแนะแนว	22	5.79	22	100.00
การศึกษานอกระบบโรงเรียน	17	4.47	14	82.35
รวม	380	100.00	312	82.11

1.2) ผลการวิเคราะห์จำนวนและร้อยละของข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของบัณฑิต สาขาการศึกษา

เมื่อนำข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์จำนวนและร้อยละข้อมูล
ทั่วไป โดยจำแนกตามกลุ่มบัณฑิตสาขาการศึกษาที่เลือกประกอบอาชีพครูและไม่เลือกประกอบ
อาชีพครู ผลการวิเคราะห์พบว่า กลุ่มบัณฑิตสาขาการศึกษาที่เลือกประกอบอาชีพครูและไม่เลือก
ประกอบอาชีพครูส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 229 คน คิดเป็นร้อยละ 73.4 มีภูมิลำเนาในภาค
กลางจำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 57.1 บิดามารดาประกอบอาชีพเจ้าของหรือผู้ประกอบการ
ธุรกิจส่วนตัวจำนวน 93 และ 87คน คิดเป็นร้อยละ 29.8 และ 27.9 มีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อ
เดือน 10,000-30,000 บาท จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 38.8

เมื่อพิจารณาโดยจำแนกตามกลุ่มบัณฑิตสาขาการศึกษาที่เลือกประกอบอาชีพครูและไม่เลือกประกอบอาชีพครู พบว่ากลุ่มบัณฑิตสาขาการศึกษาที่เลือกประกอบอาชีพครูส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 73.9 มีภูมิลำเนาในภาคกลาง จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 48.6 บิดาและมารดาประกอบอาชีพเจ้าของหรือผู้ประกอบการธุรกิจส่วนตัว จำนวน 35 และ 36 คน คิดเป็นร้อยละ 24.6 และ 25.4 มีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือนอยู่ที่ 10,000-30,000 บาท จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 40.8

กลุ่มบัณฑิตสาขาการศึกษาที่ไม่เลือกประกอบอาชีพครู พบว่ากลุ่มบัณฑิตสาขาการศึกษาที่เลือกประกอบอาชีพครูส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 72.9 มีภูมิลำเนาในภาคกลาง จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 64.1 บิดาและมารดาประกอบอาชีพเจ้าของหรือผู้ประกอบการธุรกิจส่วนตัว จำนวน 58 และ 51 คน คิดเป็นร้อยละ 30.0 และ 34.1 มีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือนอยู่ที่ 10,000-30,000 บาท จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 37.1 รายละเอียดดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 จำนวนร้อยละของข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของบัณฑิตสาขาการศึกษา

ข้อมูลพื้นฐานของบัณฑิตสาขาการศึกษา	เลือกประกอบอาชีพครู		ไม่เลือกประกอบอาชีพครู		รวม	
	อาชีพครู		อาชีพครู			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ						
ชาย	37	26.1	46	27.1	83	26.6
หญิง	105	73.9	124	72.9	229	73.4
รวม	142	100	170	100	312	100
ภูมิลำเนา						
ภาคเหนือ	23	16.2	11	6.5	34	10.9
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	17	12.0	23	13.5	40	12.8
ภาคใต้	16	11.3	15	8.8	31	9.9
ภาคกลาง	69	48.6	109	64.1	178	57.1
ภาคตะวันออก	11	7.7	11	6.5	22	7.1
ภาคตะวันตก	6	4.2	1	0.6	7	2.2
รวม	142	100	170	100	312	100

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐานของบัณฑิตสาขาการศึกษา	เลือกประกอบ		ไม่เลือกประกอบ		รวม	
	อาชีพครู		อาชีพครู			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อาชีพของบิดา						
ครู/อาจารย์/บุคลากรทางการศึกษา	28	19.7	22	12.9	50	16.0
รับราชการ (นอกเหนือจากข้าราชการครู)	16	11.3	35	20.6	51	16.3
พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานเอกชน	18	12.7	22	12.9	40	12.8
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	6	4.2	8	4.7	14	4.5
เจ้าของหรือผู้ประกอบการธุรกิจส่วนตัว	35	24.6	58	34.1	93	29.8
เกษตรกร/ชาวประมง	25	17.6	7	4.1	32	10.3
อื่นๆ	14	9.9	18	10.6	32	10.3
รวม	142	100	170	100	312	100
อาชีพของมารดา						
ครู/อาจารย์/บุคลากรทางการศึกษา	29	20.4	32	18.8	61	19.6
รับราชการ (นอกเหนือจากข้าราชการครู)	6	4.2	25	14.7	31	9.9
พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงาน						
เอกชน	8	5.6	14	8.2	22	7.1
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	3	2.1	4	2.4	7	2.2
เจ้าของหรือผู้ประกอบการธุรกิจส่วนตัว	36	25.4	51	30.0	87	27.9
เกษตรกร/ชาวประมง	25	17.6	5	2.9	30	9.6
อื่นๆ	35	24.6	39	22.9	74	23.7
รวม	142	100	170	100	312	100
รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน (บาท)						
ต่ำกว่า 10,000	13	9.2	7	4.1	20	6.4
10,000- 30,000	58	40.8	63	37.1	121	38.8
30,001- 50,000	42	29.6	45	26.5	87	27.9
ตั้งแต่ 50,001 ขึ้นไป	29	20.4	55	32.4	84	26.9
รวม	142	100	170	100	312	100

1.3) ผลการวิเคราะห์จำนวนและร้อยละข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษาของบัณฑิตสาขาการศึกษา

จากผลการวิเคราะห์จำนวนและร้อยละข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษาของบัณฑิตสาขาการศึกษา พบว่ากลุ่มบัณฑิตสาขาการศึกษาที่เลือกประกอบอาชีพครูและไม่เลือกประกอบอาชีพครูส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 18.3 มีคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.00-3.49 จำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 53.8 เข้าศึกษาในระดับปริญญาตรีด้วยระบบเอนทรานซ์ จำนวน 208 คน คิดเป็นร้อยละ 66.7

เมื่อพิจารณาโดยจำแนกตามกลุ่มบัณฑิตสาขาการศึกษาที่เลือกประกอบอาชีพครูและไม่เลือกประกอบอาชีพครู พบว่ากลุ่มบัณฑิตสาขาการศึกษาที่เลือกประกอบอาชีพครูส่วนใหญ่ สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 23.2 คะแนนเฉลี่ยสะสม 3.00-3.49 จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 59.9 และเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรีด้วยระบบเอนทรานซ์ จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 53.5

กลุ่มบัณฑิตสาขาการศึกษาที่ไม่เลือกประกอบอาชีพครู พบว่ากลุ่มบัณฑิตสาขาการศึกษาที่ไม่เลือกประกอบอาชีพครูส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 14.1 คะแนนเฉลี่ยสะสมอยู่ที่ 3.00-3.49 จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 48.8 และเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรีด้วยระบบเอนทรานซ์ จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 77.6 รายละเอียดดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษาของบัณฑิตสาขาการศึกษา

ข้อมูลพื้นฐานของบัณฑิตสาขาการศึกษา	เลือกประกอบ		ไม่เลือกประกอบ		รวม	
	อาชีพครู		อาชีพครู			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา						
การศึกษปฐมวัย	7	4.9	11	6.5	18	5.8
การประถมศึกษา	25	17.6	10	5.9	35	11.2
ภาษาไทย	7	4.9	16	9.4	23	7.4
คณิตศาสตร์	12	8.5	12	7.1	24	7.7
วิทยาศาสตร์	33	23.2	24	14.1	57	18.3
สังคมศึกษา	1	.7	5	2.9	6	1.9
พลศึกษา	4	2.8	3	1.8	7	2.2

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐานของบัณฑิตสาขา การศึกษา	เลือกประกอบอาชีพ		ไม่เลือกประกอบ		รวม	
	ครู		อาชีพครู		จำนวน	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
ศิลปศึกษา	3	2.1	10	5.9	13	4.2
ดนตรีศึกษา	14	9.9	10	5.9	24	7.7
เทคโนโลยีสื่อสารการศึกษา	9	6.3	16	9.4	25	8.0
คอมพิวเตอร์ศึกษา	5	3.5	11	6.5	16	5.1
ธุรกิจศึกษา	2	1.4	11	6.5	13	4.2
ภาษาต่างประเทศ	4	2.8	11	6.5	15	4.8
การแนะแนว	11	7.7	11	6.5	22	7.1
การศึกษานอกระบบโรงเรียน	5	3.5	9	5.3	14	4.5
รวม	142	100	170	100	312	100
คะแนนเฉลี่ยสะสม						
ต่ำกว่า 2.50	4	2.8	4	2.8	8	2.6
2.50-2.99	26	18.3	42	24.7	68	21.8
3.00-3.49	85	59.9	83	48.8	168	53.8
ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป	27	19.0	41	24.1	68	21.8
รวม	142	100	170	100	312	100
รูปแบบการเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี						
ระบบเอนทรานซ์	76	53.5	132	77.6	208	66.7
ระบบสอบคัดเลือกเข้าโดยตรง	66	46.5	38	22.4	104	33.3
รวม	142	100	170	100	312	100

ตอนที่ 2 การหาความสัมพันธ์ของตัวแปรกับการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษา

ในส่วนนี้ผู้วิจัยได้แบ่งออกได้เป็น 2.1 การหาความสัมพันธ์ของตัวแปรกับการเลือกประกอบอาชีพครู และ 2.2 การหาระดับความสัมพันธ์ของตัวแปรกับการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษา

2.1 การหาความสัมพันธ์ของตัวแปรกับการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษา

ในการหาความสัมพันธ์ของตัวแปร เนื่องจากตัวแปรที่ใช้ศึกษาครั้งนี้ มีตัวแปรที่อยู่ในระดับมาตรานามบัญญัติ (nominal scale) และระดับมาตราอัตราภาค (interval scale) ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องแบ่งการหาความสัมพันธ์ของตัวแปรออกเป็น 2 ตอน คือ 1) การหาความสัมพันธ์ระหว่างการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษา กับตัวแปรที่อยู่ในระดับมาตรานามบัญญัติ (nominal scale) ซึ่งมีทั้งหมด 8 ตัว โดยเป็นตัวแปรที่อยู่ในปัจจัยส่วนบุคคล 7 ตัว ได้แก่ เพศ อาชีพของบิดา อาชีพของมารดา รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน ภูมิภาค อาชีวศึกษาที่สำเร็จ การศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และรูปแบบการเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี ส่วนตัวแปรที่เหลือเป็นตัวแปรที่อยู่ในปัจจัยด้านรูปแบบการเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี คือ รูปแบบการเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี 2) การหาความสัมพันธ์ระหว่างการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษา กับตัวแปรที่อยู่ในระดับมาตราอัตราภาค (interval scale) ซึ่งมีทั้งหมด 17 ตัวแปร โดยเป็นตัวแปรที่อยู่ในปัจจัยส่วนบุคคล 7 ตัว ได้แก่ บุคลิกลักษณะของตน ความคุ้นเคยในอาชีพ ความรู้เกี่ยวกับอาชีพ ความถนัดในอาชีพ ความสนใจในอาชีพ ความต้องการในอาชีพ และการได้ฝึกประสบการณ์ในอาชีพ ปัจจัยความคาดหวังด้านอาชีพ 5 ตัวแปร ได้แก่ เงินเดือนค่าตอบแทน ค่านิยมของอาชีพในสังคม ความมั่นคงในอาชีพ ความก้าวหน้าในอาชีพ และลักษณะของอาชีพที่เลือก ปัจจัยด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องทั้งหมด 5 ตัวแปร ได้แก่ บิดา-มารดา ครูอาจารย์ เพื่อนหรือรุ่นพี่ ญาติพี่น้อง และบุคคลที่เป็นแบบอย่าง

1) การหาความสัมพันธ์ระหว่างการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษา กับตัวแปรที่อยู่ในระดับมาตรานามบัญญัติ (nominal scale)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษา ได้แก่ ภูมิภาค มีค่าไค-สแควร์เท่ากับ 7.612 และรูปแบบการเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี เท่ากับ 20.266 ซึ่งมีความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญที่ระดับ .05 แสดงว่าภูมิภาค และรูปแบบการเข้าศึกษามีความสัมพันธ์กับการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษา รายละเอียดดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรในระดับมาตรฐานบัญญัติ

ตัวแปร	χ^2
เพศ	0.04
อาชีพของบิดา	2.641
อาชีพของมารดา	0.126
รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน	2.432
ภูมิลำเนา	7.612*
สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา	3.187
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	1.478
รูปแบบการเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี	20.266*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2) การหาความสัมพันธ์ระหว่างการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษา กับ ตัวแปรที่อยู่ในระดับมาตรอันตรภาค (interval scale)

การหาความสัมพันธ์ระหว่างการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษา กับ ตัวแปรที่อยู่ในระดับมาตรอันตรภาค (interval scale) ของปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบ อาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษา มีทั้งหมด 3 ปัจจัย ที่มีตัวแปรอยู่ในระดับมาตรอันตรภาค (interval scale) คือ 1) ปัจจัยส่วนบุคคล มีจำนวน 7 ตัวแปร ได้แก่ บุคลิกลักษณะของตนเอง ความคุ้นเคยในอาชีพ ความรู้เกี่ยวกับอาชีพ ความถนัดในอาชีพ ความสนใจในอาชีพ ความ ต้องการในอาชีพ และการได้ฝึกประสบการณ์ในอาชีพ 2) ปัจจัยความคาดหวังด้านอาชีพ มีจำนวน 5 ตัวแปร ได้แก่ เงินเดือนค่าตอบแทน ค่านิยมของอาชีพในสังคม ความมั่นคงในอาชีพ ความก้าวหน้าในอาชีพ และลักษณะของอาชีพที่เลือก 3) ปัจจัยด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องทั้งหมด 5 ตัวแปร ได้แก่ บิดา-มารดา ครูอาจารย์ เพื่อนหรือรุ่นพี่ ญาติพี่น้อง และบุคคลที่เป็นแบบอย่าง

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ในส่วนของปัจจัยส่วนบุคคล ตัวแปรความคุ้นเคยใน อาชีพ มีค่าไค-สแควร์เท่ากับ 28.009 ความรู้เกี่ยวกับอาชีพ มีค่าไค-สแควร์เท่ากับ 30.621 ความสนใจใน อาชีพ มีค่าไค-สแควร์เท่ากับ 33.790 ความต้องการในอาชีพ มีค่าไค-สแควร์เท่ากับ 34.927 การได้ ฝึกประสบการณ์ในอาชีพ มีค่าไค-สแควร์เท่ากับ 17.909 ซึ่งมีความสำคัญที่ระดับนัยสำคัญ .05 แสดงว่า ความคุ้นเคยในอาชีพ ความรู้เกี่ยวกับอาชีพ ความสนใจในอาชีพ ความต้องการในอาชีพ และการได้ฝึกประสบการณ์ในอาชีพ มีความสัมพันธ์กับการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิต สาขาการศึกษา

ปัจจัยความคาดหวังด้านอาชีพ พบว่า เงินเดือนค่าตอบแทน มีค่าไค-สแควร์เท่ากับ 40.737 ความมั่นคงในอาชีพ มีค่าไค-สแควร์เท่ากับ 17.791 ลักษณะของอาชีพที่เลือก มีค่าไค-สแควร์เท่ากับ 28.724 ซึ่งมีความสำคัญที่ระดับนัยสำคัญ .05 แสดงว่า เงินเดือนค่าตอบแทน ความมั่นคงในอาชีพ และลักษณะของอาชีพที่เลือก มีความสัมพันธ์กับการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษา

ปัจจัยด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง พบว่า บิดา-มารดา มีค่าไค-สแควร์เท่ากับ 36.195 เพื่อนหรือรุ่นพี่ มีค่าไค-สแควร์เท่ากับ 35.543 บุคคลที่เป็นแบบอย่าง มีค่าไค-สแควร์เท่ากับ 17.410 ซึ่งมีความสำคัญที่ระดับนัยสำคัญ .05 แสดงว่า บิดา-มารดา เพื่อนหรือรุ่นพี่ บุคคลที่เป็นแบบอย่าง มีความสัมพันธ์กับการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษา รายละเอียดดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรในระดับมาตรฐาน

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษา	χ^2
ปัจจัยส่วนบุคคล	
บุคลิกลักษณะของตน	9.435
ความคุ้นเคยในอาชีพ	28.009*
ความรู้เกี่ยวกับอาชีพ	30.621*
ความถนัดในอาชีพ	21.035
ความสนใจในอาชีพ	33.790*
ความต้องการในอาชีพ	34.927*
การได้ฝึกประสบการณ์ในอาชีพ	17.909*
ปัจจัยความคาดหวังด้านอาชีพ	
เงินเดือนค่าตอบแทน	40.737*
ค่านิยมของอาชีพในสังคม	15.601
ความมั่นคงในอาชีพ	17.791*
ความก้าวหน้าในอาชีพ	25.422
ลักษณะของอาชีพที่เลือก	28.724*

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษา	χ^2
ปัจจัยด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง	
บิดา-มารดา	36.195*
ครูอาจารย์	20.625
เพื่อนหรือรุ่นพี่	35.543*
ญาติพี่น้อง	18.167
บุคคลที่เป็นแบบอย่าง	17.410*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิเคราะห์ไคกำลังสอง ได้ถูกออกแบบมาเพื่อทดสอบสมมติฐาน เมื่อข้อมูลนั้นอยู่ในรูปของตารางความสอดคล้อง การทดสอบจะบอกเราว่า ตัวแปร 2 ตัวนั้นมีความเป็นอิสระจากกันหรือไม่ บอกแต่เพียงว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่ โดยไม่ได้บอกถึงระดับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสอง ผู้วิจัยจึงได้ทำการวิเคราะห์ระดับความสัมพันธ์ของตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการเลือกประกอบอาชีพครู ซึ่งตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ต่อการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษาแยกตามปัจจัย ได้แก่ 1) ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ภูมิฐานะ ความคุ้นเคยในอาชีพ ความรู้เกี่ยวกับอาชีพ ความสนใจในอาชีพ ความต้องการในอาชีพ และการได้ฝึกประสบการณ์ในอาชีพ 2) ปัจจัยความคาดหวังด้านอาชีพ ได้แก่ เงินเดือนค่าตอบแทน ความมั่นคงในอาชีพ และลักษณะของอาชีพที่เลือก 3) ปัจจัยด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ บิดา-มารดา เพื่อนหรือรุ่นพี่ และบุคคลที่เป็นแบบอย่าง 4) ปัจจัยด้านรูปแบบการเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี ได้แก่ รูปแบบการเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษา ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ บัณฑิตสาขาการศึกษาที่เลือกประกอบอาชีพครู และกลุ่มบัณฑิตสาขาการศึกษาที่ไม่เลือกประกอบอาชีพครู โดยใช้วิธีการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ Cramer's V สำหรับการพิจารณาค่าขนาดของความสัมพันธ์ให้หลักเกณฑ์ว่า ถ้ามีค่าสูงกว่า 0.8 แสดงว่าตัวแปรนั้นมีความสัมพันธ์กันสูง ถ้ามีค่าระหว่าง 0.6-0.8 แสดงว่าตัวแปรนั้นมีความสัมพันธ์กันค่อนข้างสูง ถ้ามีค่าระหว่าง 0.4-0.6 แสดงว่า แสดงว่า ตัวแปรนั้นมีความสัมพันธ์กันปานกลาง ถ้ามีค่าระหว่าง 0.2 ถึง 0.4 แสดงว่าตัวแปรนั้นมีความสัมพันธ์กันค่อนข้างต่ำ และถ้ามีค่าต่ำกว่า 0.2 แสดงว่าตัวแปรนั้นมีความสัมพันธ์กันต่ำมาก (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543 อ้างถึงใน จิตตานันท์ ติกุล, 2545)

ผลการวิเคราะห์พบว่า ตัวแปรทุกตัว มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยตัวแปรรูปแบบการเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรีมีความสัมพันธ์กับการเลือกประกอบอาชีพครูค่อนข้างต่ำ ส่วนตัวแปรภูมิฐานะมีความสัมพันธ์ต่ำมากกับการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษา รายละเอียดดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์ระดับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระในระดับมาตรฐานบัญญัติกับการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษา

ตัวแปร	ค่าความสัมพันธ์	p-value
ภูมิฐานะ	0.16	0.01
รูปแบบการเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี	0.25	0.00

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของบัณฑิตสาขาการศึกษาที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครู จากตัวแปรทั้ง 5 ตัว พบว่า ความรู้เกี่ยวกับอาชีพ ความสนใจในอาชีพ ความต้องการในอาชีพ และการได้ฝึกประสบการณ์ในอาชีพ มีความสัมพันธ์กับการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษาในระดับมาก และความคุ้นเคยในอาชีพ มีความสัมพันธ์กับการเลือกประกอบอาชีพครูในระดับปานกลาง

ปัจจัยความคาดหวังด้านอาชีพ พบว่า ความมั่นคงในอาชีพ ลักษณะของอาชีพที่เลือก มีความสัมพันธ์กับการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษาในระดับมาก เงินเดือนค่าตอบแทน มีความสัมพันธ์กับการเลือกประกอบอาชีพครูในระดับปานกลาง

ปัจจัยด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง พบว่า เพื่อนหรือรุ่นพี่ เลือกลง มีความสัมพันธ์กับการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษาในระดับมาก บิดา-มารดา และบุคคลที่เป็นแบบอย่าง มีความสัมพันธ์กับการเลือกประกอบอาชีพครูในระดับปานกลาง รายละเอียดดังตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระในระดับมาตรฐานกับการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษา

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษา	Mean	SD	ระดับ
ปัจจัยส่วนบุคคล			
ความคุ้นเคยในอาชีพ	3.57	0.78	ปานกลาง
ความรู้เกี่ยวกับอาชีพ	4.05	0.75	มาก
ความสนใจในอาชีพ	3.74	0.72	มาก
ความต้องการในอาชีพ	3.52	1.01	มาก
การได้ฝึกประสบการณ์ในอาชีพ	3.68	0.82	มาก
รวม	3.71	0.82	มาก
ปัจจัยความคาดหวังด้านอาชีพ			
เงินเดือนค่าตอบแทน	3.01	0.93	ปานกลาง
ความมั่นคงในอาชีพ	3.83	0.95	มาก
ลักษณะของอาชีพที่เลือก	3.71	0.63	มาก
รวม	3.52	0.84	ปานกลาง
ปัจจัยด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง			
บิดา-มารดา	2.57	1.21	ปานกลาง
เพื่อนหรือรุ่นพี่	2.33	1.00	มาก
บุคคลที่เป็นแบบอย่าง	2.86	1.22	ปานกลาง
รวม	2.59	1.14	ปานกลาง

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษา” มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษา 2) เพื่อศึกษาระดับความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาทางสาขาการศึกษาจากมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนสาขาการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานครจำนวน 3 มหาวิทยาลัย ได้แก่ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม จำนวนทั้งหมด 312 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ แบบสอบถามการประกอบอาชีพของบัณฑิตสาขาการศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบเลือกตอบและแบบเติมข้อความ เช่น เพศ ภูมิภาค สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา เป็นต้น เป็นข้อคำถามในการวัดการตัดสินใจในการเลือกประกอบอาชีพครู ตอนที่ 2 คำถามแบบมาตราวัดประมาณค่าเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษา ซึ่งครอบคลุมทั้งหมด 3 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยความคาดหวังด้านอาชีพ และปัจจัยด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง ข้อคำถามเป็นลักษณะมาตราประมาณค่า 5 ระดับ

สรุปผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิเคราะห์จำนวนและร้อยละของกลุ่มบัณฑิตสาขาการศึกษาที่เลือกประกอบอาชีพครูและไม่เลือกประกอบอาชีพครูเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 73.4 และ 26.6 มีภูมิภาคในภาคกลางจำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 57.1 รองลงมาเป็นภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 12.8 และน้อยที่สุดคือภาคตะวันตกร้อยละ 2.2 บิดามารดาประกอบอาชีพเจ้าของหรือผู้ประกอบการธุรกิจส่วนตัว จำนวน 93 และ 87 คน คิดเป็นร้อยละ 29.8 และ 27.9 มีรายได้เฉลี่ยของ

ครอบครัวต่อเดือน 10,000-30,000 บาท จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 38.8สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 18.3 มีคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.00-3.49 จำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 53.8 เข้าศึกษาในระดับปริญญาตรีด้วยระบบเอนทรานซ์ จำนวน 208 คน คิดเป็นร้อยละ 66.7

2. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเลือกประกอบอาชีพครูกับตัวแปรปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยความคาดหวังด้านอาชีพ ปัจจัยด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องและปัจจัยรูปแบบการเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี พบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการเลือกประกอบอาชีพครู ในส่วนของปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ภูมิลำเนา ความคุ้นเคยในอาชีพ ความรู้เกี่ยวกับอาชีพ ความสนใจในอาชีพ ความต้องการในอาชีพ การได้ฝึกประสบการณ์ในอาชีพ ปัจจัยความคาดหวังด้านอาชีพ เงินเดือนค่าตอบแทน ความมั่นคงในอาชีพ ลักษณะของอาชีพที่เลือก ปัจจัยด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง บิดา-มารดา เพื่อนหรือรุ่นพี่ บุคคลที่เป็นแบบอย่าง และปัจจัยด้านรูปแบบการเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี ได้แก่ รูปแบบการเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี

3. การวิเคราะห์ระดับความสัมพันธ์ระหว่างการเลือกประกอบอาชีพครูกับตัวแปร กับตัวแปร ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยความคาดหวังด้านอาชีพ ปัจจัยด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องและปัจจัยรูปแบบการเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี พบว่า ความรู้เกี่ยวกับอาชีพ ความสนใจในอาชีพ ความต้องการในอาชีพ การได้ฝึกประสบการณ์ในอาชีพ ความมั่นคงในอาชีพ ลักษณะของอาชีพที่เลือก เพื่อนหรือรุ่นพี่ มีความสัมพันธ์กับการเลือกประกอบอาชีพในระดับมาก ความคุ้นเคยในอาชีพ เงินเดือนค่าตอบแทน บิดา-มารดา บุคคลที่เป็นแบบอย่าง มีความสัมพันธ์กับการเลือกประกอบอาชีพในระดับปานกลาง ภูมิลำเนากับการเลือกประกอบอาชีพมีความสัมพันธ์กับการเลือกประกอบอาชีพครูในระดับต่ำ รูปแบบการเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรีมีความสัมพันธ์กับการเลือกประกอบอาชีพครูในระดับต่ำมาก

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ทำให้ได้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขา โดยแบ่งออกเป็นตัวแปรต่างๆ ในส่วนของการอภิปรายผล ผู้วิจัยขอเสนอใน 4 ส่วน คือ 1) ปัจจัยส่วนบุคคล 2) ปัจจัยความคาดหวังด้านอาชีพ 3) ปัจจัยด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง และ 4) ปัจจัยด้านรูปแบบการเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี

ผลการวิเคราะห์ พบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ต่อการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษา มีทั้งหมด 13 ตัวแปร โดยแบ่งเป็นปัจจัยส่วนบุคคล 6 ตัวแปร ได้แก่ ภูมิฐานะ รูปแบบการเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี ความคุ้นเคยในอาชีพ ความรู้เกี่ยวกับอาชีพ ความสนใจในอาชีพ ความต้องการในอาชีพ และการได้ฝึกประสบการณ์ในอาชีพ ปัจจัยความคาดหวังด้านอาชีพ 3 ตัวแปร ได้แก่ เงินเดือนค่าตอบแทน ความมั่นคงในอาชีพ และลักษณะของอาชีพที่เลือก ปัจจัยด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง 3 ตัวแปร ได้แก่ บิดา-มารดา เพื่อนหรือรุ่นพี่ และบุคคลที่เป็นแบบอย่าง และปัจจัยด้านรูปแบบการเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี 1 ตัวแปร ได้แก่ รูปแบบการเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี

1. ปัจจัยส่วนบุคคล

ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ต่อการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษา มีจำนวนทั้งหมด 6 ตัวแปร ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์มาก ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับอาชีพ ความสนใจในอาชีพ ความต้องการในอาชีพ และการได้ฝึกประสบการณ์ในอาชีพ ส่วนความคุ้นเคยในอาชีพมีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง และภูมิฐานะมีความสัมพันธ์ค่อนข้างต่ำ ผลการวิจัยสามารถอธิบายได้ว่า ด้านความรู้เกี่ยวกับอาชีพ มีความสัมพันธ์ในระดับมากกับการเลือกประกอบอาชีพของบัณฑิตสาขาการศึกษา เนื่องจากอาชีพครูนอกจากจะมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่ศิษย์ได้ดีแล้วนั้น วิชาความรู้ที่ได้ถ่ายทอดไปก็มีความสำคัญเช่นกัน ซึ่งถ้าบัณฑิตที่มีความสามารถในการสอนดี แต่เนื้อหาสาระที่ได้ให้ไปนั้นไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสมแก่ศิษย์ในการเรียนการสอนนั้นก็ไม่ได้เกิดประโยชน์ จากการศึกษาค้นคว้าพบว่าความรู้เกี่ยวกับอาชีพส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครูในระดับมาก กล่าวได้ว่า บัณฑิตคำนึงถึงความรู้ของตนเองว่ามีความสำคัญต่อการประกอบอาชีพครู บัณฑิตต้องมีความรู้ที่เพียงพอที่จะสามารถนำไปถ่ายทอดให้แก่ศิษย์ สามารถที่จะทำให้เกิดความรู้ที่จะนำไปพัฒนาได้ต่อไป ด้านความสนใจในอาชีพ มีความสัมพันธ์กับการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษาในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พุดตาล ศรีเมฆ (2541) พบว่า ความสนใจในอาชีพ มีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพของนักเรียนเกี่ยวข้องกับเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดเพชรบูรณ์” ซึ่งจากการศึกษานั้นในการจะเลือกอาชีพของบุคคลใดบุคคลหนึ่งจะต้องมีความสนใจในอาชีพเป็นหลัก เพราะหากว่าบุคคลนั้นมีความสนใจในอาชีพก็จะสามารถปฏิบัติงานออกมาอย่างมีประสิทธิภาพ แต่ถ้าบุคคลนั้นไม่มีความสนใจที่จะประกอบอาชีพ บุคคลนั้นก็จะขาดแรงจูงใจและอาจจะปฏิบัติงานออกมาได้ไม่เต็มศักยภาพ ความต้องการในอาชีพมีความสัมพันธ์ในระดับมากกับการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเลือกอาชีพของ

Hoppock (1967 อ้างถึง ใน ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์) ซึ่งได้กล่าวว่าความต้องการของบุคคลนั้น ไม่ว่าจะชัดเจนหรือเลือนลาง ก็มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพ ด้านการฝึกประสบการณ์ในอาชีพ มีความสัมพันธ์ในระดับมากกับการเลือกประกอบอาชีพของบัณฑิตสาขาการศึกษา การฝึกประสบการณ์ทำให้บัณฑิตได้เรียนรู้จากสภาพจริง ทำให้ได้ฝึกปฏิบัติ ทำให้มีความรู้และประสบการณ์มากกว่าการเรียนในห้องเรียน ซึ่งบัณฑิตทางสาขาการศึกษาทุกคนจำเป็นต้องได้รับการฝึกประสบการณ์ โดยจะได้หน่วยฝึกประสบการณ์ที่แตกต่างกัน บางแห่งมีความพร้อมในการดูแลนิสิต จึงทำให้บัณฑิตที่จบออกมามีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครู แต่บางแห่งที่ไม่มีความพร้อมในการดูแลนิสิตจึงทำให้ทัศนคติที่ไม่ดีต่อวิชาชีพครู หรือเมื่อบัณฑิตที่ได้ฝึกประสบการณ์วิชาชีพแล้วนั้น เกิดความรู้สึกว่าอาชีพครูไม่เหมาะสมกับตนเอง จึงอาจกล่าวได้ว่าการฝึกประสบการณ์ในอาชีพมีส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเลือกประกอบอาชีพครู ตัวแปรความคุ้นเคยในอาชีพ มีความสัมพันธ์กับการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษา โดยที่ผลการวิจัยสอดคล้องกับ อมรรัตน์ เหล่าบุญมา (2550) ที่ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา พบว่า ความคุ้นเคยในอาชีพนั้นมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียน การที่บัณฑิตจะประกอบอาชีพอาจมีความคุ้นเคยกับอาชีพนั้นมาอยู่ก่อนแล้ว โดยที่บัณฑิตมีความเข้าใจในการทำงานของอาชีพนั้นจึงเลือกที่จะประกอบอาชีพ บัณฑิตที่มีความเข้าใจในการทำงานก็จะเกิดความมั่นใจว่าตนเองจะสามารถปฏิบัติอาชีพนั้นได้ แต่ถ้าบัณฑิตยังไม่คุ้นเคยหรือไม่ทราบว่าอาชีพนั้นปฏิบัติงานเช่นไร บัณฑิตก็อาจจะเกิดความไม่แน่ใจที่จะเลือกประกอบอาชีพนั้น

ผลการศึกษา พบว่า ภูมิลำเนา มีความสัมพันธ์กับการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษาค่อนข้างต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ อัจฉรา หอมจรรยา (2546) ที่ศึกษาเรื่องปัจจัยจูงใจที่มีผลต่อการเลือกอาชีพของบัณฑิตใหม่ ระดับปริญญาตรีของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา พบว่า ภูมิลำเนา ไม่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกอาชีพ ซึ่งกล่าวได้ว่า มหาวิทยาลัยที่ใช้ศึกษาในครั้งนี้อยู่ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร และบัณฑิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีภูมิลำเนาในภาคกลาง การหางานหลังจากจบการศึกษาจบส่วนมากยังอยู่ในจังหวัดกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ซึ่งมีกลุ่มบัณฑิตบางกลุ่มที่ได้รับทุนจากรัฐบาลที่เมื่อจบการศึกษาจึงต้องกลับไปสอนในภูมิลำเนาเดิม ดังนั้นภูมิลำเนาจึงไม่มีความสัมพันธ์กับการเลือกประกอบอาชีพครูมากนัก

2. ปัจจัยความคาดหวังด้านอาชีพ

ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ต่อการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษา มีจำนวน 3 ตัวแปร ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์มาก ได้แก่ ความมั่นคงในอาชีพและลักษณะของอาชีพที่เลือก ด้านเงินเดือนค่าตอบแทนมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง

ตัวแปรความมั่นคงในอาชีพ มีความสัมพันธ์มากกับการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วัทธัญญ เนตรสง่า (2541) ที่พบว่าความมั่นคงในอาชีพ เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพด้านการสอนและด้านอุตสาหกรรมของบัณฑิตครุศาสตร์อุตสาหกรรม ในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือและมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี กล่าวได้ว่า สังคมในปัจจุบันมีการแข่งขันสูงแต่บุคคลต้องการที่จะแข่งขันเพื่อให้ได้ประกอบอาชีพที่มีความมั่นคง เหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ความมั่นคงในอาชีพจึงมีความสำคัญมากกับการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิต โดยจะทำให้บัณฑิตเชื่อว่าจะสามารถที่จะปฏิบัติงานได้อย่างสบายใจ สามารถที่จะปฏิบัติงานได้ตามระยะเวลาที่ตนเองต้องการ โดยไม่ต้องถูกให้ออกจากงาน ตัวแปรลักษณะของอาชีพที่เลือก มีความสัมพันธ์มากกับการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พรพจน์ งามวิริยะธรรม (2547) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพ: ศึกษากรณี นักศึกษาที่กำลังศึกษาในปีสุดท้ายของวิทยาลัยเทคนิคสมุทรสาคร กับอาชีพประมงทะเล” โดยผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านลักษณะงานมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพประมงทะเลมากที่สุด กล่าวได้ว่าแต่ละอาชีพมีลักษณะงานที่แตกต่างกัน บางอาชีพมีความแตกต่างกันมากเช่น อาชีพค้าขายกับพนักงานบริษัท ซึ่งมีความแตกต่างในรายละเอียดในการทำงานที่แตกต่างกัน อาชีพครูก็เช่นเดียวกัน ลักษณะของอาชีพก็มีความแตกต่างจากอาชีพอื่น การที่บัณฑิตเลือกประกอบอาชีพครูบัณฑิตจึงต้องรู้ถึงลักษณะของอาชีพครู การปฏิบัติงานของอาชีพครู การปฏิบัติตนของผู้ที่ประกอบอาชีพครูเป็นอย่างดี ตัวแปรเงินเดือนค่าตอบแทน มีความสัมพันธ์ปานกลางกับการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Kanto (2004) ซึ่งได้ศึกษาอิทธิพลที่มีต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพในสาขากุมารเวชศาสตร์ พบว่าผลตอบแทนทางการเงินที่มีความมั่นคงนั้น มีผลที่จะให้นักศึกษาเลือกที่จะประกอบอาชีพ เพราะจากสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน บัณฑิตจำเป็นต้องประกอบอาชีพเพื่อหาเลี้ยงตนเองให้เพียงพอต่อการดำรงชีวิต เงินเดือนที่เพียงพอต่อการใช้จ่ายและมีความเหมาะสมกับภาระงาน ค่าตอบแทนต่างๆที่บัณฑิตจะได้รับนอกเหนือจากเงินเดือนที่ได้เป็นประจำ และสวัสดิการที่จัดสรรให้อีกอำนวยความสะดวก บัณฑิต จึงมีความสัมพันธ์มากกับการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิต

3. ปัจจัยด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง

ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ต่อการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษา มีจำนวน 3 ตัวแปร ได้แก่ บิดา-มารดา เพื่อนหรือรุ่นพี่ และบุคคลที่เป็นแบบอย่าง บัณฑิตที่เพิ่งสำเร็จการศึกษาอาจยังไม่มีแนวทางในการเลือกประกอบอาชีพที่แน่นอน บุคคลที่เกี่ยวข้องจึงเข้ามามีความสัมพันธ์กับการเลือกประกอบอาชีพ ตัวแปรเพื่อนหรือรุ่นพี่ที่มีความสัมพันธ์มากกับการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษา สำหรับสาเหตุที่เพื่อนหรือรุ่นพี่ มีความสัมพันธ์กับการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษาในระดับมาก กล่าวได้ว่า เพื่อนหรือรุ่นพี่นั้นอยู่ในสายงานเดียวกันจึงอาจให้คำแนะนำที่ดีกว่า หรือในสถานศึกษานั้นเพื่อนหรือรุ่นพี่ประกอบอาชีพครูอยู่ก่อนแล้วนั้นก็มีส่วนที่ทำให้บัณฑิตเลือกที่จะประกอบอาชีพครูเช่นกัน ส่วนบิดา-มารดา และบุคคลที่เป็นแบบอย่างความสัมพันธ์ปานกลางกับการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษาในระดับปานกลาง อาจเนื่องจาก บิดา-มารดา อาจไม่ได้อยู่ในสายงานวิชาชีพครู หรือมีความเข้าใจในอาชีพน้อยกว่าเพื่อนหรือรุ่นพี่ จึงทำให้มีความสัมพันธ์กับการเลือกประกอบอาชีพต่ำกว่า

4. ปัจจัยด้านรูปแบบการเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี

ตัวแปรรูปแบบการเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี มีความสัมพันธ์กับการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษาค่อนข้างต่ำ ทั้งนี้อาจเนื่องจากการนิสิตที่เข้าศึกษาด้วยระบบเอนทรานซ์ อาจมีความจำเป็นที่จะต้องเลือกคณะที่ตนเองมีคะแนนที่สามารถสอบติด เพื่อให้มีที่เรียนในสถาบันอุดมศึกษาก่อน โดยได้คำนึงถึงความต้องการของตนเองว่าต้องการที่จะศึกษาในสาขาการศึกษานั้นอย่างแท้จริง (ผู้จัดการรายวัน, 2545) เมื่อสำเร็จการศึกษาจึงไม่ประกอบอาชีพครูตามที่ได้ศึกษามา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยในครั้งนี้ กระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรทางการศึกษา สามารถนำข้อมูลไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในด้านการวางแผนการดึงบุคคลากรให้เข้ามาในสายงานมากยิ่งขึ้น โดยพิจารณาจากตัวแปรที่ทำให้กลุ่มบัณฑิตสาขาการศึกษาที่เลือกประกอบอาชีพครูให้ดียิ่งขึ้นไป และดำเนินการปรับปรุงตัวแปรที่ทำให้กลุ่มบัณฑิตสาขาการศึกษาที่เลือกประกอบอาชีพครู เช่น เงินเดือนค่าตอบแทนควรที่จะจัดสรรให้ทัดเทียมกับภาระงานและเพียงพอต่อการดำรงชีวิตประจำวัน และยกระดับอาชีพครูให้มีเกียรติในสังคม

2. จากผลการวิจัยในครั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการผลิตบัณฑิตสาขาการศึกษา สามารถนำผลการวิจัยนี้ไปพัฒนาระบบการผลิตบัณฑิตสาขาการศึกษาให้ดีขึ้น โดยจัดพิจารณาจากตัวแปรที่ทำให้กลุ่มบัณฑิตสาขาการศึกษาที่เลือกประกอบอาชีพครูให้ดียิ่งขึ้นไป และดำเนินการปรับปรุงตัวแปรที่ทำให้กลุ่มบัณฑิตสาขาการศึกษาที่ไม่เลือกประกอบอาชีพครู เช่น ปรับปรุงระบบการเข้าศึกษาให้มีความเข้มข้นมากยิ่งขึ้น รวมทั้งนโยบายในการจูงใจให้บัณฑิตสาขาการศึกษามีความต้องการที่จะประกอบอาชีพครู และส่งเสริมเพื่อให้เกิดการเลือกประกอบอาชีพมากยิ่งขึ้น เพื่อสร้างบุคลากรทางการศึกษาให้เพียงพอต่อความต้องการทางการศึกษา

3. จากผลการวิจัยในครั้งนี้ คณาจารย์ในสถาบันที่มีการผลิตครู สามารถใช้ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปเป็นแนวทางในการอบรมสั่งสอนนิสิต นักศึกษาให้มีความรักและศรัทธาต่ออาชีพครู และเป็นแนวทางในการจัดหลักสูตรของแต่ละสถาบัน เพื่อปลูกฝังให้นิสิตนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาแล้ว พร้อมที่จะเป็นครูที่ดีต่อไปในอนาคตได้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการนำตัวแปรมหาวิทยาลัย ตัวแปรกลุ่มของมหาวิทยาลัย เข้ามาเป็นตัวแปรจำแนกกลุ่มบัณฑิตสาขาการศึกษาที่เลือกประกอบอาชีพครูและไม่เลือกประกอบอาชีพครู
2. ควรศึกษาในกลุ่มบัณฑิตที่เลือกศึกษาต่อ ว่าเมื่อสำเร็จการศึกษาในระดับที่สูงกว่าระดับปริญญาตรีแล้ว จะเลือกประกอบอาชีพครูหรือไม่เลือกประกอบอาชีพครู

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- การจัดหางาน, กรม. (2545). รายงานผลการศึกษา เรื่อง ความสัมฤทธิ์ผลของการแนะแนวอาชีพอิสระ. กรุงเทพฯ: กองวิชาการและแผนงานกรมการจัดหางาน.
- การจัดหางาน, กรม. กองส่งเสริมการมีงานทำ. การตัดสินใจเลือกอาชีพ. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.vgnew-epd.com/guide/guide2.asp>. [5 กรกฎาคม 2551]
- งานบริการให้คำปรึกษาและแนะแนว, มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ (2549). การเลือกอาชีพ. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://webhost.wu.ac.th/introduce/html/>. [4 ตุลาคม 2552]
- จิตตานันท์ ติกุล. (2545). การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุความมีวินัยในตนเองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี: การวิเคราะห์กลุ่มพหุ. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต. ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิระจิตต์ ราคา. (2529). การตัดสินใจและการควบคุม. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- ฉัฐวสา ลักษณะภู. (2547). การเพิ่มประสิทธิภาพการแนะแนวอาชีพและการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: http://lib.doe.go.th/viewdetaildoc.asp?doc_no=2774. [19 สิงหาคม 2551]
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2549). เทคนิคการเขียนเค้าโครงการวิจัย : แนวทางสู่ความสำเร็จ. กรุงเทพฯ : ไทเนรมิตกิจ อินเทอร์เน็ต โปรดักส์.
- ไชยยศ ธงภักดิ์. (2547). การศึกษาปัจจัยที่ใช้ประกอบการเลือกอาชีพ และการเตรียมตัวของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ณัฐพันธ์ เขจรันท์. (2542). การจัดการทรัพยากรบุคคล. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- ดิเรก พรสีมา. (2546). การพัฒนาวิชาชีพครู. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.onec.go.th/Act/627/>. [28 กรกฎาคม 2551]
- ทิวา เทพเสนา. (2546). การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดน่าน. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- ทองใบ สุดชาวี. (2545). ทฤษฎีองค์การ วิเคราะห์แนวความคิด ทฤษฎี และการประยุกต์. พิมพ์ครั้งที่ 5. อุบลราชธานี: คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.

- นางลักษณ วิรัชชัย. (2542). *โมเดลลิสเรล: สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นวลศิริ เปาโรหิตย์. (2537). *พัฒนาการทางอาชีพ*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ประมวล ศิริฝันแก้ว. (2513). *เหตุผลของนักเรียน ม.ศ.3 และ ม.ศ.5 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเกี่ยวกับการเลือกและไม่เลือกเรียนทางครู*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยวิชาการศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ประสิทธิ์ นิมจินดา. (2513). *เหตุผลของนักเรียน ม.ศ.3 และ ม.ศ.5 ในภาคใต้เกี่ยวกับการเลือกและไม่เลือกเรียนทางครู*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยวิชาการศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2529). *ทฤษฎีการพัฒนาอาชีพ*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร. เอกสารประกอบการสอนและแนะแนว.
- ผู้จัดการรายวัน. (2545). *นายกฯ ให้อุดมศึกษาเปิดกว้างแบ่งทรัพยากร-ความรู้ร่วมกัน*. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: http://www.thaiedresearch.org/thaied_news/index1.php?id=2642. [18 สิงหาคม 2551]
- พรพจน์ งามวิริยะธรรม. (2547). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพ: ศึกษากรณี นักศึกษาที่กำลังศึกษาในที่สุดท้ายของวิทยาลัยเทคนิคสมุทรสาคร กับอาชีพประมงทะเล*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต เอกสารการวิจัยรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พุดตาล ศรีเมฆ. (2541). *ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดเพชรบุรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พูลพัฒน์ หาญเกียรติกล้า. (2547). *กระบวนการตัดสินใจแนวทางการแก้ไขเกี่ยวกับการต่อเติมอาคารประเภทตึกแถว ศึกษาเฉพาะกรณีตึกแถวในราชพัสดุ อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

- รักษาร ใจสะอาด. (2549). เอกสารประกอบการสอน วิชา 616 212 วิชาชีวะเภสัชกรรมและจรรยาบรรณ
ปีการศึกษา 2549. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: [http://vdo.kku.ac.th/mediacenter/
mediacenter-uploads/libs/วิชาชีวะเภสัชกรรม_1692.pdf](http://vdo.kku.ac.th/mediacenter/mediacenter-uploads/libs/วิชาชีวะเภสัชกรรม_1692.pdf). [16 สิงหาคม 2551]
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2542). พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:
<http://rirs3.royin.go.th/new-search/word-search-all-x.asp>. [16 สิงหาคม 2551]
- ลักขณา สิริวัฒน์. (2543). การแนะแนวเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์
- เลขาธิการรัฐมนตรี, สำนักงาน. (2550). กระทรวงศึกษาธิการเสนอแนวทางหลักสูตรหกิจ. [ออนไลน์].
แหล่งที่มา: www.moe.go.th/websm/news_rFeb07 [26 กรกฎาคม 2551]
- วาทัญญู เนตรสง่า. (2541). ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกอาชีพของบัณฑิตครุศาสตร์อุตสาหกรรม: กรณีศึกษา
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอม
เกล้าธนบุรี.
- วารีย์ เสือคง. (2546). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการตัดสินใจของหญิงตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา บัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัยราชบุรี.
- วิจิตร ศรีธำณ. (2550). ๖ กันยายน ๒๕๕๐ โครงการนำร่องสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง. [ออนไลน์].
แหล่งที่มา: <http://203.146.15.230/modules.php?name=News&file=article&sid=17>.
[27 กรกฎาคม 2551]
- วุฒิชัย จำนงค์. (2523). พฤติกรรมการตัดสินใจ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์บารมีการพิมพ์.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2541). ทฤษฎีการวัดและประเมินผล. เอกสารประกอบการสอน ภาควิชาวิจัย
การศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: เอกสารอัดสำเนา.
- ศิริบูรณ์ ศรีสุวรรณ. (2520). ข้อเสนอแนะทางอาชีพ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ศิริรัตน์ ทิวะศิริ. (2551). รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประชุมผู้บริหารองค์กรหลัก. [ออนไลน์].
แหล่งที่มา: [http://www.moe-news.net/index.php?option=com_content&task=view
&id=675&Itemid=&Itemid=2&preview=popup&catid=12](http://www.moe-news.net/index.php?option=com_content&task=view&id=675&Itemid=&Itemid=2&preview=popup&catid=12). [28 กรกฎาคม 2551]
- สยามรัฐ. (2547). ปลุกเยาวชนเก่ง ดี มีคุณธรรม สมควรเป็นครูพันธุ์ใหม่ คืบศรัทธาพ่อพิมพ์แม่พิมพ์สังคม.
[ออนไลน์]. แหล่งที่มา: [http://www.thaiedresearch.org/thaied_news/index1.php
?id=15434](http://www.thaiedresearch.org/thaied_news/index1.php?id=15434). [26 กรกฎาคม 2551]

- สุรศักดิ์ หลาบมาลา. (2547). *คุณภาพของครูผู้คุณภาพการเรียนรู้ : ข้อคิดจากการตรวจสอบการฝึกหัดครูของประเทศนิวซีแลนด์*. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://onknow.blogspot.com/2004/04/blog-post.html>. [26 กรกฎาคม 2551]
- สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. (2546). *การจัดการเชิงกลยุทธ์*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2545). *รายงานสภาวะการศึกษาไทยต่อประชาชน: ปมปฏิรูป*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- สำเนา ขจรศิลป์. (2529). *การแนะแนวอาชีพในสถาบันอุดมศึกษา*. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์.
- เสมอแซ อภิรมยานนท์. (2549). *การเลือกอาชีพของนักศึกษาภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อมรรัตน์ เหล่าบุญมา. (2550). *ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาแรงงานและสวัสดิการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- อัจฉรา สุขารมณ, อรพินทร์ ชูชม, ทศนา ทองภักดี. (2540). *องค์ประกอบทางจิตวิทยาที่มีอิทธิพลต่อการเลือกงานของนิสิตระดับปริญญาตรี*. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- อัจฉรา หอมจรรยา. (2546). *ปัจจัยจูงใจที่มีผลต่อการเลือกอาชีพของบัณฑิตใหม่ ระดับปริญญาตรีของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

ภาษาอังกฤษ

- Fouad, N. A.; Kantamneni, N.; Smothers, M. K.; Chen, Y. L.; Fitzpatrick, M. and Terry, S. (2008). Asian American career development: A qualitative analysis. *Journal of Vocational Behavior*, 72(1), 43-59.
- Hui L. L.; Tai C. P. and Fwu M. C. (2005). Factors associated with career decision in Taiwanese nursing students: A questionnaire survey International. *Journal of Nursing Studies*, 43, 581-588.

- Jason, N. (2006). Factor influencing career choice in ophthalmology. *Can J ophthamol*, 41(5), 596-599.
- Jones, W. A. (2001). Factors influencing career choice of African American and Hispanic Graduates of a Land-Grant College of Agriculture. *Journal of Agricultural Education*, 42(1), 39-49.
- Krumboltz, J. d.; Mitchell. A.; and Jones, G. B. (1976). A social learning theory of career Selection. *The Counseling Psychologist*, 6(1), 71-80.
- Rosenbloom, J. L.; Ash, R. A.; Dupont, B. and Coder., L. (2008). Why are there so few women in information technology? Assessing the role of personality in career choices. *Journal of Economic Psychology*, 29 (4), 543-554.
- William, P. K. (2004). Influencing career decisions in pediatics. *The Journal of Pediatrics*, 693-694.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- 1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สนั่น มีขันหมาก
 อาจารย์ประจำภาควิชา
 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- 2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบุญรณ์ ดันยะ
 ประธานโปรแกรมวิชาหลักสูตรและการสอน
 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
- 3) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลวรรณ ตั้งธนกานนท์
 อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา
 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 4) อาจารย์ ดร.ผลาดร สุวรรณโพธิ์
 อาจารย์ประจำภาควิชาการจัดการเรียนรู้
 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
- 5) อาจารย์ ดร.วรรณิ์ เจตจำนงนุช
 อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา
 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 6) อาจารย์ ดร.สร้อยสน สกลรักษ์
 อาจารย์ประจำหลักสูตรภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา
 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 7) อาจารย์ไพบรียา เอราวรณณ์
 อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษา

เรียน ผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่าน

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามฉบับนี้สำหรับบัณฑิตสาขาการศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษา

2. แบบสอบถามฉบับนี้มีจำนวนทั้งหมด 4 หน้า แบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 คำถามแบบมาตราวัดประมาณค่าเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครู

ผู้วิจัยใคร่ขอความกรุณาท่าน โปรดตอบคำถามตามความเป็นจริง ให้ครบทั้ง 2 ตอน คำตอบของท่านได้เก็บเป็นความลับ โดยไม่มีข้อเสียหายใดๆกับตัวท่าน และขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงที่ได้สละเวลาอันมีค่าในการร่วมให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ คำตอบของท่านมีค่าอย่างยิ่งต่อการวิจัยในครั้งนี้ และผลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ จะเป็นแนวทางในการพัฒนาวิชาชีพครูให้ดียิ่งขึ้นไป ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมืออย่างดียิ่ง มา ณ โอกาสนี้ด้วย

นางสาวสิรินาฏ ผางสระน้อย

ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ 1.ชาย 2.หญิง

2. ภูมิลำเนา

1. ภาคเหนือ 2. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3. ภาคใต้
 4. ภาคกลาง 5. ภาคตะวันออก 6. ภาคตะวันตก

จังหวัด (ระบุ).....

3. ท่านสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีจาก

1. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 2. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 3. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

4. จบปริญญาตรีด้วยคะแนนเฉลี่ยสะสม (GPAX)

1. ต่ำกว่า 2.50 2. 2.50-2.99 3. 3.00-3.49 4. ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป

5. สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา

☐ 1. การศึกษาปฐมวัย	☐ 2. การประถมศึกษา	☐ 3. ภาษาไทย
☐ 4. คณิตศาสตร์	☐ 5. วิทยาศาสตร์	☐ 6. สังคมศึกษา
☐ 7. พลศึกษา	☐ 8. ศิลปศึกษา	☐ 9. ดนตรีศึกษา
☐ 10. เทคโนโลยีสื่อสารการศึกษา	☐ 11. คอมพิวเตอร์ศึกษา	☐ 12. ธุรกิจศึกษา
☐ 13. ภาษาต่างประเทศ	☐ 14. การแนะแนว	☐ 15. การศึกษานอกระบบ
โรงเรียน
☐ 16. อื่นๆ (ระบุ)		

6. วิธีการเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี

☐ 1. ระบบเอนทรานซ์	☐ 2. ระบบการสอบคัดเลือกเข้าโดยตรง

7. อาชีพของบิดา

☐ 1. ครู/อาจารย์/บุคลากรทางการศึกษา	☐ 2. รับราชการ (นอกเหนือจากข้าราชการครู)
☐ 3. พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานเอกชน	☐ 4. พนักงานรัฐวิสาหกิจ
☐ 5. เจ้าของหรือผู้ประกอบการธุรกิจส่วนตัว	☐ 6. เกษตรกร/ชาวประมง
☐ 7. อื่นๆ (ระบุ)	

8. อาชีพของมารดา

☐ 1. ครู/อาจารย์/บุคลากรทางการศึกษา	☐ 2. รับราชการ (นอกเหนือจากข้าราชการครู)
☐ 3. พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานเอกชน	☐ 4. พนักงานรัฐวิสาหกิจ
☐ 5. เจ้าของหรือผู้ประกอบการธุรกิจส่วนตัว	☐ 6. เกษตรกร/ชาวประมง
☐ 7. อื่นๆ (ระบุ)	

9. รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน (บาท)

☐ 1. ต่ำกว่า 10,000	☐ 2. 10,000- 30,000	☐ 3. 30,001- 50,000	☐ 4. ตั้งแต่ 50,001 ขึ้นไป

10. ปัจจุบันท่านประกอบอาชีพครูหรือไม่

1. ประกอบอาชีพครู เพราะ.....

.....

.....

..

ชื่อสถานศึกษา..... จังหวัด

.....

สังกัด 1. สพฐ 2. เอกชน 3. การอาชีวศึกษา

4. อุดมศึกษา 5. อื่น ๆ (ระบุ)

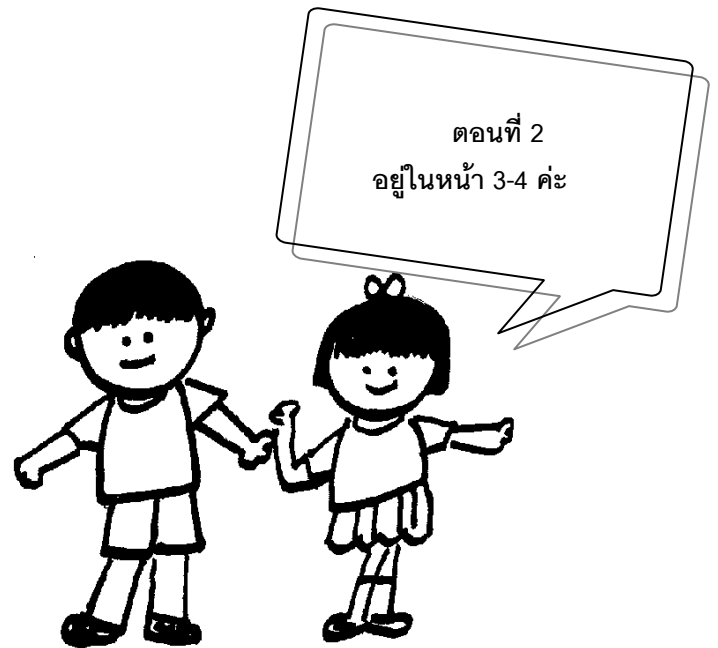
ระยะเวลาในการประกอบอาชีพครู.....ปีเดือน

2. ไม่ได้ประกอบอาชีพครู เพราะ.....

.....

.....

..

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครู

ท่านคิดว่าปัจจัยต่อไปนี้ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครูของท่าน โดยระดับความคิดเห็นของท่านมีความหมายดังนี้

- 1 หมายถึง ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครูของท่าน **น้อยที่สุด**
- 2 หมายถึง ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครูของท่าน **น้อย**
- 3 หมายถึง ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครูของท่าน **ปานกลาง**
- 4 หมายถึง ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครูของท่าน **มาก**
- 5 หมายถึง ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครูของท่าน **มากที่สุด**

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงบนตัวเลขระดับความคิดเห็นที่เป็นจริงของท่าน

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครู	ระดับความคิดเห็น				
	1	2	3	4	5
1. บุคลิกภาพที่เหมาะสมต่อการเป็นครู	1	2	3	4	5
2. ลักษณะนิสัยที่เหมาะสมต่อการเป็นครู	1	2	3	4	5
3. ความคุ้นเคยในอาชีพครู จากประสบการณ์ตรงของตนเองในการเป็นครู อาทิ การสอนพิเศษ	1	2	3	4	5
4. ความคุ้นเคยในอาชีพครูจากบุคคลอื่นๆ ประกอบอาชีพครู	1	2	3	4	5
5. การมีความเข้าใจในการทำงานของอาชีพครู	1	2	3	4	5
6. การมีความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพครู	1	2	3	4	5
7. การมีความรู้ในวิชาเอกที่สำเร็จการศึกษา	1	2	3	4	5
8. ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้	1	2	3	4	5
9. ความสามารถสอนในวิชาอื่น ที่นอกเหนือจากวิชาเอกที่สำเร็จการศึกษา	1	2	3	4	5
10. ความสามารถในการสอนในสาขาวิชาเอกที่สำเร็จการศึกษา	1	2	3	4	5
11. ความสามารถในการทำงานร่วมกับบุคคลอื่นในสถานศึกษา	1	2	3	4	5
12. ความสามารถในการทำงานร่วมกับบุคคลอื่นนอกสถานศึกษา	1	2	3	4	5
13. ความสามารถในการปฏิบัติงานต่าง ๆ นอกเหนือจากงานสอนในสถานศึกษา	1	2	3	4	5
14. เป็นอาชีพที่น่าสนใจ	1	2	3	4	5
15. เป็นอาชีพที่ทำหายความสามารถ	1	2	3	4	5
16. เป็นอาชีพที่สามารถทำได้ดี	1	2	3	4	5
17. สนใจใฝ่หาความรู้ในด้านการศึกษาเป็นประจำ	1	2	3	4	5
18. มีความตั้งใจที่จะเป็นครูมาตั้งแต่เลือกเรียน	1	2	3	4	5

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครู	ระดับความคิดเห็น				
	1	2	3	4	5
19. ต้องการใช้ความรู้ที่ได้เรียนมาเพื่อพัฒนาผู้เรียน	1	2	3	4	5
20. ต้องการที่จะประกอบอาชีพครูอาชีพเดียวแม้จะมีอาชีพอื่นรองรับ	1	2	3	4	5
21. ประสบการณ์ที่ได้จากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูตามหลักสูตรในระดับปริญญาตรี	1	2	3	4	5
22. ประสบการณ์ที่ได้จากการสอน เช่น สอนพิเศษ หรือสอนหนังสือแก่ผู้อื่น	1	2	3	4	5
23. เงินเดือน	1	2	3	4	5
24. ค่าตอบแทนซึ่งได้จากการทำงานที่นอกเหนือจากเงินเดือน	1	2	3	4	5
25. สวัสดิการต่างๆ ที่ได้จากการประกอบอาชีพครู	1	2	3	4	5
26. การยอมรับในอาชีพครูจากสังคม	1	2	3	4	5
27. ความมีเกียรติของอาชีพครู	1	2	3	4	5
28. ชื่อเสียงของสถานศึกษาหรือหน่วยงานที่เข้าทำงาน	1	2	3	4	5
29. เป็นอาชีพที่มีรายได้ประจำ	1	2	3	4	5
30. โอกาสในการเลื่อนวิทยฐานะ	1	2	3	4	5
31. โอกาสในการลาศึกษาต่อ	1	2	3	4	5
32. โอกาสในการเข้าฝึกอบรมเพื่อศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม	1	2	3	4	5
33. โอกาสการเลื่อนขั้นเงินเดือน	1	2	3	4	5
34. งานครูเป็นงานที่มีระบบ ขั้นตอน	1	2	3	4	5
35. งานครูเป็นงานที่มีเวลาทำงาน-เลิกงานที่แน่นอน	1	2	3	4	5
36. ลักษณะรูปแบบการบริหารในสถานศึกษา	1	2	3	4	5
37. เป็นอาชีพที่เสียสละต่อสังคม	1	2	3	4	5
38. เป็นอาชีพที่ต้องเป็นตัวอย่างที่ดีแก่บุคคลอื่น	1	2	3	4	5
39. ความต้องการของพ่อแม่ ผู้ปกครองให้ประกอบอาชีพครูเพียงอาชีพเดียว	1	2	3	4	5
40. ความต้องการของครู-อาจารย์ที่สอนให้ประกอบอาชีพครูเพียงอาชีพเดียว	1	2	3	4	5
41. พ่อแม่ ผู้ปกครองแนะนำให้เลือกประกอบอาชีพครูหากมีโอกาส	1	2	3	4	5
42. คำแนะนำของญาติให้เลือกประกอบอาชีพครูหากมีโอกาส	1	2	3	4	5
43. คำแนะนำของครู-อาจารย์ที่สอนแนะนำให้เลือกประกอบอาชีพครูหากมีโอกาส	1	2	3	4	5
44. คำแนะนำของเพื่อนหรือรุ่นพี่ให้เลือกประกอบอาชีพครูหากมีโอกาส	1	2	3	4	5
45. ญาติประกอบอาชีพครูอยู่	1	2	3	4	5

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครู	ระดับความคิดเห็น				
	1	2	3	4	5
46. เพื่อนหรือรุ่นพี่ที่เรียนในระดับปริญญาตรีด้วยกันส่วนมากเลือกประกอบอาชีพครู	1	2	3	4	5
47. บุคคลที่ท่านนับถือเป็นแบบอย่างประกอบอาชีพครู (นอกเหนือจากพ่อแม่ ญาติ ครู เพื่อนและรุ่นพี่)	1	2	3	4	5
48. มีญาติประสบความสำเร็จในอาชีพครู	1	2	3	4	5
49. ครู-อาจารย์ที่สอนประสบความสำเร็จในอาชีพจึงเป็นแรงบันดาลใจให้ เป็นครู	1	2	3	4	5
50. เพื่อนหรือรุ่นพี่ประสบความสำเร็จในอาชีพครู	1	2	3	4	5
51. บุคคลที่ท่านนับถือเป็นแบบอย่างประสบความสำเร็จในอาชีพครู (นอกเหนือจากพ่อแม่ ญาติ ครู เพื่อนและรุ่นพี่)	1	2	3	4	5

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ค
หนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัย

ที่ ศธ.0512.6(2755)/

ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

20 มกราคม 2552

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ขอใช้ข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

ด้วย นางสาวสิรินาฏ ผางสระน้อย นิสิตปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิจัยการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษา” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม กับบัณฑิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2548-2549 ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยมีความจำเป็นต้องใช้ข้อมูลพื้นฐานของบัณฑิต ตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ที่อยู่หรือที่ทำงานที่ติดต่อสะดวก และที่อยู่ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (email address) ของบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2548-2549
2. หมายเลขโทรศัพท์ที่สามารถติดต่อได้ ของบัณฑิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2548-2549

จึงเรียนมาเพื่อทราบและพิจารณาอนุเคราะห์ให้นิสิตได้รับข้อมูลดังกล่าวเพื่อทำวิทยานิพนธ์ต่อไป ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ)

หัวหน้าภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

โทรศัพท์และโทรสาร 0-2218-2578

โทรศัพท์นิสิตผู้วิจัย 08-9626-0526

ที่ ศธ.0512.6(2755)/

ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

20 มกราคม 2552

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ขอใช้ข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการกองบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ด้วย นางสาวสิรินาฏ ผางสระน้อย นิสิตปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิจัยการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษา” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม กับบัณฑิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2548-2549 ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยมีความจำเป็นต้องใช้ข้อมูลพื้นฐานของบัณฑิต ตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

3. ที่อยู่หรือที่ทำงานที่ติดต่อสะดวก และที่อยู่ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (email address) ของบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2548-2549
4. หมายเลขโทรศัพท์ที่สามารถติดต่อต่อได้ ของบัณฑิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2548-2549

จึงเรียนมาเพื่อทราบและพิจารณาอนุเคราะห์ให้ นิสิตได้รับข้อมูลดังกล่าวเพื่อทำวิทยานิพนธ์ต่อไป ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ)

หัวหน้าภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

โทรศัพท์และโทรสาร 0-2218-2578

โทรศัพท์นิตผู้วิจัย 08-9626-0526

ที่ ศธ.0512.6(2755)/

ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

20 มกราคม 2552

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ขอใช้ข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน คณบดีคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ด้วย นางสาวสิรินาฏ ผางสระน้อย นิสิตปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิจัยการศึกษา อยู่ระหว่างกร
ดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษา” โดย
มี รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูล
ด้วยแบบสอบถาม กับบัณฑิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา
2548-2549 ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยมีความจำเป็นต้องใช้ข้อมูลพื้นฐานของบัณฑิต ตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ที่อยู่หรือที่ทำงานที่ติดต่อสะดวก และที่อยู่ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (email address) ของบัณฑิต
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2548-2549
2. หมายเลขโทรศัพท์ที่สามารถติดต่อได้ ของบัณฑิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่
สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2548-2549

จึงเรียนมาเพื่อทราบและพิจารณาอนุเคราะห์ให้นิสิตได้รับข้อมูลดังกล่าวเพื่อทำวิทยานิพนธ์ต่อไป
ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึง
ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ)

หัวหน้าภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

โทรศัพท์และโทรสาร 0-2218-2578

โทรศัพท์นิตินิตผู้วิจัย 08-9626-0526

ที่ ศธ.0512.6

ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

20 พฤศจิกายน 2551

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สนั่น มีชันหมาก

สิ่งที่แนบมาด้วย 1. ตารางวิเคราะห์ความสอดคล้อง 2. โครงสร้างแบบสอบถาม
3. สรุปย่อโครงร่างวิทยานิพนธ์ 4. ตัวอย่างแบบสอบถาม

ด้วย นางสาวสิรินาฏ ผางสระน้อย นิสิตปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิจัยการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษา” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้ของความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย โดยพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการของตัวแปรที่กำหนดไว้ รวมทั้งความเหมาะสมของข้อคำถามดังกล่าว โดยขอให้ท่านบันทึกความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในตารางวิเคราะห์ความสอดคล้อง(เอกสารชุดที่ 1) ที่แนบมานี้ เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัยในการนำไปปรับปรุงแบบสอบถามเพื่อเป็นเครื่องมือที่มีความตรงและน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในการเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวแก่นิสิต ภาควิชาฯ ขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ)

หัวหน้าภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

โทรศัพท์และโทรสาร 0-2218-2578

โทรศัพท์นิสิตผู้วิจัย 08-9626-0526

ที่ ศธ.0512.6

ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

20 พฤศจิกายน 2551

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบุญรณ์ ต้นยะ

สิ่งที่แนบมาด้วย 1. ตารางวิเคราะห์ความสอดคล้อง 2. โครงสร้างแบบสอบถาม
3. สรุปย่อโครงร่างวิทยานิพนธ์ 4. ตัวอย่างแบบสอบถาม

ด้วย นางสาวสิรินาฏ ผางสระน้อย นิสิตปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิจัยการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษา” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้ของความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย โดยพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการของตัวแปรที่กำหนดไว้ รวมทั้งความเหมาะสมของข้อคำถามดังกล่าว โดยขอให้ท่านบันทึกความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในตารางวิเคราะห์ความสอดคล้อง(เอกสารชุดที่ 1) ที่แนบมานี้ เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัยในการนำไปปรับปรุงแบบสอบถามเพื่อเป็นเครื่องมือที่มีความตรงและน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในการเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวแก่นิสิต ภาควิชาฯ ขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ)

หัวหน้าภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

โทรศัพท์และโทรสาร 0-2218-2578

โทรศัพท์นิสิตผู้วิจัย 08-9626-0526

ที่ ศธ.0512.6

ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

20 พฤศจิกายน 2551

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร. ผลาดร สุวรรณโพธิ์

สิ่งที่แนบมาด้วย 1. ตารางวิเคราะห์ความสอดคล้อง 2. โครงสร้างแบบสอบถาม
3. สรุปย่อโครงร่างวิทยานิพนธ์ 4. ตัวอย่างแบบสอบถาม

ด้วย นางสาวสิรินาฏ ผางสระน้อย นิสิตปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิจัยการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษา” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้ของความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย โดยพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการของตัวแปรที่กำหนดไว้ รวมทั้งความเหมาะสมของข้อคำถามดังกล่าว โดยขอให้ท่านบันทึกความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในตารางวิเคราะห์ความสอดคล้อง(เอกสารชุดที่ 1) ที่แนบมานี้ เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัยในการนำไปปรับปรุงแบบสอบถามเพื่อเป็นเครื่องมือที่มีความตรงและน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในการเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวแก่นิสิต ภาควิชาฯ ขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ)

หัวหน้าภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

โทรศัพท์และโทรสาร 0-2218-2578

โทรศัพท์นิตผู้วิจัย 08-9626-0526

ที่ ศธ.0512.6

ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

20 พฤศจิกายน 2551

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร. กมลวรรณ ตั้งธนานนท์

สิ่งที่แนบมาด้วย 1. ตารางวิเคราะห์ความสอดคล้อง 2. โครงสร้างแบบสอบถาม
3. สรุปย่อโครงร่างวิทยานิพนธ์ 4. ตัวอย่างแบบสอบถาม

ด้วย นางสาวสิรินาฏ ผางสระน้อย นิสิตปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิจัยการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษา” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้ของความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย โดยพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการของตัวแปรที่กำหนดไว้ รวมทั้งความเหมาะสมของข้อคำถามดังกล่าว โดยขอให้ท่านบันทึกความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในตารางวิเคราะห์ความสอดคล้อง(เอกสารชุดที่ 1) ที่แนบมานี้ เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัยในการนำไปปรับปรุงแบบสอบถามเพื่อเป็นเครื่องมือที่มีความตรงและน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในการเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวแก่นิสิต ภาควิชาฯ ขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ)

หัวหน้าภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

โทรศัพท์และโทรสาร 0-2218-2578

โทรศัพท์นิตผู้วิจัย 08-9626-0526

ที่ ศธ.0512.6

ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

20 พฤศจิกายน 2551

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร. วรณี เจตจำนงสุข

สิ่งที่แนบมาด้วย 1. ตารางวิเคราะห์ความสอดคล้อง 2. โครงสร้างแบบสอบถาม
3. สรุปย่อโครงร่างวิทยานิพนธ์ 4. ตัวอย่างแบบสอบถาม

ด้วย นางสาวสิรินาฏ ผางสระน้อย นิสิตปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิจัยการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษา” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้ของความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย โดยพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการของตัวแปรที่กำหนดไว้ รวมทั้งความเหมาะสมของข้อคำถามดังกล่าว โดยขอให้ท่านบันทึกความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในตารางวิเคราะห์ความสอดคล้อง(เอกสารชุดที่ 1) ที่แนบมานี้ เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัยในการนำไปปรับปรุงแบบสอบถามเพื่อเป็นเครื่องมือที่มีความตรงและน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในการเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวแก่นิสิต ภาควิชาฯ ขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ)

หัวหน้าภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

โทรศัพท์และโทรสาร 0-2218-2578

โทรศัพท์นิตผู้วิจัย 08-9626-0526

ที่ ศธ.0512.6

ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

20 พฤศจิกายน 2551

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร. สร้อยสน สกลรักษ์

สิ่งที่แนบมาด้วย 1. ตารางวิเคราะห์ความสอดคล้อง 2. โครงสร้างแบบสอบถาม
3. สรุปย่อโครงร่างวิทยานิพนธ์ 4. ตัวอย่างแบบสอบถาม

ด้วย นางสาวสิรินาฏ ผางสระน้อย นิสิตปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิจัยการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษา” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้ของความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย โดยพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการของตัวแปรที่กำหนดไว้ รวมทั้งความเหมาะสมของข้อคำถามดังกล่าว โดยขอให้ท่านบันทึกความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในตารางวิเคราะห์ความสอดคล้อง(เอกสารชุดที่ 1) ที่แนบมานี้ เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัยในการนำไปปรับปรุงแบบสอบถามเพื่อเป็นเครื่องมือที่มีความตรงและน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในการเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวแก่นิสิต ภาควิชาฯ ขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ)

หัวหน้าภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

โทรศัพท์และโทรสาร 0-2218-2578

โทรศัพท์นิตผู้วิจัย 08-9626-0526

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวสิรินาฏ ผางสรระน้อย เกิดเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2526 สำเร็จการศึกษาปริญญาการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ปีการศึกษา 2549 และในปีการศึกษา 2550 เข้าศึกษาต่อในหลักสูตร ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย